SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 638

Warszawa, 3 marca 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Beatę Kempę.

(-) Andrzej Adamczyk; (-) Waldemar Andzel; (-) Zbigniew Babalski; (-) Piotr Babinetz; (-) Barbara Bartuś; (-) Dariusz Bąk; (-) Mariusz Błaszczak; (-) Jan Bury s. Antoniego; (-) Tadeusz Cymański; (-) Witold Czarnecki; (-) Arkadiusz Czartoryski; (-) Edward Czesak; (-) Marzenna Drab; (-) Zbigniew Girzyński; (-) Szymon Stanisław Giżyński; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Krystyna Grabicka; (-) Czesław Hoc; (-) Wiesław Janczyk; (-) Grzegorz Janik; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski; (-) Tomasz Latos; (-) Antoni Macierewicz; (-) Barbara Marianowska; (-) Gabriela Masłowska; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Beata Mazurek; (-) Bolesław Grzegorz Piecha; (-) Jacek Pilch; (-) Marek Polak; (-) Piotr Polak; (-) Krzysztof Popiołek; (-) Jan Religa; (-) Jerzy Rębek; (-) Józef Rojek; (-) Jarosław Rusiecki; (-) Edward Siarka; (-) Anna Sobecka; (-) Piotr Stanke; (-) Jolanta Szczypińska; (-) Jan Szyszko; (-) Ryszard Terlecki; (-) Grzegorz Tobiszowski; (-) Teresa Wargocka; (-) Zbigniew Wassermann; (-) Waldemar Wiązowski; (-) Jadwiga Wiśniewska; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Sławomir Zawiślak; (-) Łukasz Zbonikowski; (-) Wojciech Żukowski.

Projekt

U S T A W A

z dnia

o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

1) warunki odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym, zwanej dalej „karą pozbawienia wolności w systemie tygodniowym”;
2) sposób wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym;
3) warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Art. 2.1. System tygodniowy jest to jeden z systemów wykonywania kary pozbawienia wolności, w którym skazany, w dniach wyznaczonych przez sąd penitencjarny, przez dwa kolejno następujące po sobie dni tygodnia przebywa w warunkach pozbawienia wolności w zakładzie karnym a w pozostałe dni tygodnia – na wolności, w kolejno następujących po sobie tygodniach.

2. Przyjmuje się, że jeden miesiąc kary pozbawienia wolności jest równy czterem tygodniom kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

3. Przyjmuje się, że jeden dzień kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym odbywanej w warunkach pozbawienia wolności w zakładzie karnym trwa 24 godziny liczone od godziny stawienia się skazanego w zakładzie karnym, wyznaczonej przez sąd penitencjarny.

Art. 3. W kwestiach nieuregulowanych w niniejszej ustawie, do wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.[1)]), zwanej dalej „Kodeksem karnym wykonawczym", z wyjątkiem przepisów art. 24 § 2, art. 74-77, art. 79, art. 79b, art. 80, art. 81-86, art. 87 § 2 oraz § 4 i 5, art. 88-102, art. 105 § 1 oraz § 3 i 6, art. 105a i 105b, art. 110 § 4, art. 111, art. 113-114, art. 115 § 1, § 2 i 3, § 5 pkt 2 i 3 oraz § 7 i 8, art. 117, art. 119, przepisów Oddziałów 5 i 6, art. 136a, przepisów Oddziałów 8-11, art. 164 i 165, art. 166 § 3, art. 167a § 1 i 3, art. 168, przepisów Oddziału 13 – w Rozdziale X oraz art. 249 § 1 i 2 oraz § 3 pkt 1 i 2 i pkt 6 i 7 – w Rozdziale XXII.

Art. 4. Do skazanego objętego systemem tygodniowym nie stosuje się przepisów o warunkowym zwolnieniu, zawartych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.[2)]), zwanej dalej „Kodeksem karnym".

Rozdział 2

Warunki odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Art. 5.1. Sąd penitencjarny może udzielić zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej 6 miesięcy w systemie tygodniowym, skazanemu posiadającemu określone miejsce pobytu, jeżeli jest

to wystarczające dla osiągnięcia celów kary, w szczególności, jeżeli skazany wykonuje stałą pracę zarobkową, uczy się lub sprawuje opiekę nad osobą małoletnią, niepełnosprawną lub chorą, chyba że sprzeciwia się temu stopień demoralizacji skazanego lub inne okoliczności, w tym zwłaszcza interes pokrzywdzonego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności do roku, jeżeli czas pozostały do odbycia tej kary w zakładzie karnym nie przekracza 6 miesięcy, mając przede wszystkim na względzie dotychczasowe zachowanie skazanego w czasie odbywania kary w zakładzie karnym, które uzasadnia przekonanie, że w czasie pobytu poza zakładem karnym będzie on przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego.

3. Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie udziela się:

1) skazanemu na karę pozbawienia wolności w innej sprawie, chyba że zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego;

2) skazanemu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, określone w art. 197-203 Kodeksu karnego, popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych;

3) skazanemu za przestępstwo popełnione w stanie ograniczonej poczytalności określonej w art. 31 § 2 Kodeksu karnego;

4) skazanemu z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi;

5) skazanemu upośledzonemu umysłowo;

6) skazanemu uzależnionemu od alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych;

7) skazanemu pozbawionemu wolności w innej sprawie lub gdy z innych przyczyn odbywanie przez skazanego kary w tym systemie nie jest możliwe.

4. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio do sumy dwóch lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno.

5. Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie udziela się, jeżeli w wyznaczonym zakładzie karnym położonym najbliżej miejsca zamieszkania skazanego brak warunków do odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, chyba że on oświadczy, że karę w tym systemie może odbyć w innym wyznaczonym zakładzie karnym dysponującym takimi warunkami.

Art. 6.Przepisy niniejszej ustawy stosuje się także do skazanego, wobec którego orzeczono zastępczą karę pozbawienia wolności za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Art. 7.1. W czasie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym skazany ma obowiązek określonego zachowania się, w szczególności:

1) wykonywania obowiązków nałożonych przez sąd penitencjarny;

2) przestrzegania terminów stawiania się do zakładu karnego celem odbycia kolejnych okresów kary w tym systemie, wyznaczonych przez sąd penitencjarny;

3) uiszczenia w określonym terminie równowartości kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

2. Sąd penitencjarny nakłada na skazanego obowiązek pozostawania we wskazanym miejscu w wyznaczonym czasie obejmujący pozostawanie skazanego w miejscu stałego pobytu lub w innym

wskazanym miejscu, w czasie między kolejnymi okresami odbywania tej kary w zakładzie karnym.

3. Sąd penitencjarny może, w okresach przebywania skazanego na wolności, oddać go pod dozór sądowego kuratora zawodowego, osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym oraz nałożyć na niego obowiązki określone w art. 72 § 1 pkt 1-5 i 7-8 oraz § 2 Kodeksu karnego.

Art. 8. 1. Wpłaty z tytułu kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym stanowią dochód budżetu państwa i uiszczane są na rachunek bieżący dochodów właściwego sądu okręgowego.

2. Koszty postępowania wykonawczego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym obejmują zryczałtowany koszt postępowania wykonawczego oraz koszt odbywania kary wykonywanej w tym systemie w zakładzie karnym stanowiący iloczyn kosztu jednego dnia kary i liczby dni jej odbywania.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zryczałtowany koszt postępowania wykonawczego związanego z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz koszt jednego dnia odbywania kary pozbawienia wolności wykonywanej w tym systemie w zakładzie karnym mając na uwadze, w szczególności, wymiar orzeczonej kary pozbawienia wolności wykonywanej w tym systemie oraz wydatki organów postępowania wykonawczego.

Art. 9. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, sąd penitencjarny może zmienić miejsce, w którym skazany ma przebywać odbywając karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w czasie między kolejnymi okresami odbywania tej kary w zakładzie karnym.

Art. 10. Jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają, sąd penitencjarny może w czasie odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym ustanawiać, rozszerzać lub zmieniać obowiązki wymienione w art. 7 ust. 3 lub zwolnić od wykonania nałożonych obowiązków, z wyjątkiem obowiązku określonego w art. 72 § 2 Kodeksu karnego.

Art. 11. 1. Rozpoczęcie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym następuje w dniu i tygodniu określonym przez sąd penitencjarny.

2. Tydzień odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym rozpoczyna się w dniu, w którym skazany stawił się w zakładzie karnym celem odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, w wypadku o którym mowa w art. 5 ust. 1 albo w dniu, w którym został zwolniony z zakładu karnego w wypadku, o którym mowa w art. 5 ust. 2.

Art. 12. 1. Sąd penitencjarny uchyla zezwolenie na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym:

1) jeżeli skazany odbywając karę w tym systemie:

a) rażąco narusza porządek prawny, w szczególności gdy popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,

b) uchyla się od wykonywania nałożonego obowiązku związanego z pobytem poza zakładem karnym, uchyla się od dozoru sądowego kuratora zawodowego, osoby godnej zaufania lub podmiotu, określonego w art. 7 ust. 3 albo uchyla się od wykonania orzeczonego środka karnego,

c) nie zachowa wyznaczonego terminu, o którym mowa w art. 7 ust. 1, pkt 2,

d) został pozbawiony wolności w innej sprawie lub z innych przyczyn, dalsze odbywanie przez skazanego kary w tym systemie nie jest możliwe;

2) postawa i zachowanie skazanego za tym przemawiają, w szczególności, gdy skazany nie przestrzega nałożonych na niego obowiązków i zakazów związanych z pobytem w zakładzie karnym;

3) w innych wypadkach określonych w ustawie.

2. Sąd penitencjarny może odstąpić od uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym z powodów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a-c oraz pkt 2-3, w wyjątkowych wypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami.

3. Sąd penitencjarny może uchylić zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym skazanemu, któremu przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego.

Art. 13. 1. W razie uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, sąd penitencjarny orzeka jaką część kary pozbawienia wolności uznaje za wykonaną, a także wskazuje wymiar kary, która podlega jeszcze wykonaniu.

2. Na poczet odbytej kary pozbawienia wolności nie zalicza się okresu pozostawania skazanego na wolności, chyba że dalsze wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie jest możliwe z przyczyn od skazanego niezależnych, innych niż pozbawienie go wolności w innej sprawie.

3. Skazanego informuje się o obliczonym okresie kary pozbawienia wolności pozostałej do wykonania w zakładzie karnym; z dokonanej czynności sporządza się protokół.

4. Przyjęcie informacji do wiadomości skazany potwierdza podpisem, a odmowę podpisu zaznacza się w protokole.

Art. 14. 1. W razie uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym skazanemu przebywającemu na wolności, sąd penitencjarny poleca doprowadzić skazanego do zakładu karnego.

2. W uzasadnionych wypadkach, w szczególności w okolicznościach, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d, sąd penitencjarny może odstąpić od nakazania doprowadzenia skazanego do zakładu karnego.

3. Kosztami doprowadzenia sąd penitencjarny obciąża skazanego.

4. O prawach i konsekwencjach wskazanych w ust. 1-3 należy pouczyć skazanego.

Art. 15. Jeżeli w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym i w ciągu dalszych 6 miesięcy nie uchylono zezwolenia na odbycie kary w tym systemie, karę pozbawienia wolności uważa się za wykonaną z upływem ostatniego dnia tygodnia odbywania tej kary.

Art. 16. W razie uchylenia zezwolenia na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym ponowne udzielenie w tej samej sprawie zezwolenia na odbycie kary w tym systemie jest niedopuszczalne.

Art. 17. Odbycie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie stanowi przesłanki powrotu do przestępstwa określonego w art. 64 Kodeksu karnego oraz przesłanki powrotu do przestępstwa skarbowego określonego w art. 37 § 1 pkt 4 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 i Nr 112, poz. 766).

Art. 18. Zatarcie skazania na karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie tygodniowym następuje z mocy prawa z upływem 10 lat od ostatniego dnia tygodnia odbywania kary w tym systemie; na wniosek skazanego sąd może zarządzić zatarcie skazania już po upływie roku, jeżeli skazany w tym okresie przestrzegał porządku prawnego.

Art. 19. Jeżeli wobec skazanego orzeczono karę grzywny lub środek karny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed wykonaniem, darowaniem lub przedawnieniem ich wykonania.

Art. 20. Jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań.

Rozdział 3

Warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Art. 21. Orzekanie w sprawach dotyczących wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym należy do sądu penitencjarnego, w którego okręgu kara jest lub ma być wykonywana.

Art. 22. Sąd penitencjarny orzeka:

1) na wniosek skazanego;
2) za zgodą skazanego, na wniosek jego obrońcy, prokuratora, sądowego kuratora zawodowego lub dyrektora zakładu karnego.

Art. 23. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, zwany dalej „wnioskiem”, składa się na piśmie.

2. Uzasadnienie wniosku powinno zawierać wskazanie okoliczności, o których mowa w art. 5 ust. 1 lub 2.

Art. 24. 1. Jeżeli wniosek dotyczy skazanego, który odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, posiedzenie sądu penitencjarnego powinno odbyć się w tym zakładzie, w którym skazany przebywa; udział prokuratora jest obowiązkowy.

Art. 25. Przed wydaniem postanowienia o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, sąd penitencjarny:

1) ustala, czy na przeszkodzie udzieleniu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie stoi brak warunków do odbycia kary pozbawienia wolności w tym systemie w wyznaczonym zakładzie karnym położonym najbliżej miejsca zamieszkania skazanego;

2) wysłuchuje skazanego lub jego obrońcę, sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub 2 oraz przedstawiciela skazanego, o którym mowa w art. 42 Kodeksu karnego wykonawczego;

3) w przypadku skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności powinien wysłuchać przedstawiciela administracji zakładu karnego.

Art. 26. 1. W postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym sąd penitencjarny:

1) wyznacza dni tygodnia, w których skazany odbywa karę w zakładzie karnym, a także datę i godzinę pierwszego stawienia się do wyznaczonego zakładu karnego;

2) określa miejsce, czas, rodzaj lub sposób wykonywania nałożonych obowiązków;

3) określa koszty postępowania wykonawczego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz termin ich uiszczenia.

2. O terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, sędzia penitencjarny zawiadamia sądowego kuratora zawodowego, jeżeli nie brał udziału w posiedzeniu sądu penitencjarnego.

Art. 27. Sąd penitencjarny może zwolnić skazanego w całości lub w części od ponoszenia kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jeżeli skazany w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie lub rodziny.

Art. 28. Wydając postanowienie o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, sąd penitencjarny uwzględnia, w szczególności, jego wiek, płeć, uprzednie odbywanie kary oraz możliwość kontynuowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Art. 29. Sąd penitencjarny wydając postanowienie, o którym mowa w art. 26 ust. 1, poucza skazanego o przysługujących prawach i obowiązkach oraz o konsekwencjach naruszenia tych obowiązków.

Art. 30. O wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 26 ust. 1, sędzia penitencjarny niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego, jego przedstawiciela ustawowego lub osobę, pod której stałą pieczą pokrzywdzony

pozostaje, a jeżeli jednocześnie oddał skazanego pod dozór – sądowego kuratora zawodowego, jeżeli nie brał on udziału w posiedzeniu sądu penitencjarnego w przedmiocie wydania tego postanowienia.

Art. 31. 1. Sąd penitencjarny udzielając zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, zarządza jednocześnie zwolnienie go z tego zakładu.

2. O terminie zwolnienia sędzia penitencjarny niezwłocznie zawiadamia sądowego kuratora zawodowego.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, może być także doręczone za pomocą telefaksu lub poczty elektronicznej; w takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

Art. 32. W wypadku objęcia wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności wykonywanej w systemie tygodniowym, sąd penitencjarny z urzędu uchyla zezwolenie na odbycie tej kary w tym systemie, co nie stoi na przeszkodzie jednoczesnemu udzieleniu zezwolenia na odbycie kary łącznej pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jeżeli zachodzą warunki określone w art. 5 ust. 1 lub 2.

Art. 33. W przypadku orzekania w przedmiocie, o którym mowa w art. 9, sąd penitencjarny stosuje odpowiednio tryb określony w art. 25. Przepis art. 26 stosuje się odpowiednio.

Art. 34. 1. Na postanowienie sądu penitencjarnego, o którym mowa w art. 26 ust. 1, zażalenie przysługuje skazanemu lub jego obrońcy, prokuratorowi, a także sądowemu kuratorowi zawodowemu, jeżeli składał wniosek; w przypadku skazanego, który odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, zażalenie przysługuje także dyrektorowi zakładu karnego.

2. Złożenie zażalenia wstrzymuje wykonanie postanowienia o udzieleniu tego zezwolenia.

Art. 35. Jeżeli sąd penitencjarny w tym samym składzie nie przychyli się do zażalenia na postanowienie, o którym mowa w art. 26 ust. 1 zażalenie to, niezwłocznie przekazuje się wraz z aktami sprawy sądowi odwoławczemu, który rozpoznaje sprawę najpóźniej w terminie 7 dni od daty wpływu zażalenia wraz z aktami sprawy do tego sądu.

Art. 36. Na postanowienie sądu penitencjarnego o odmowie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 i 2, przysługuje zażalenie skazanemu lub jego obrońcy, prokuratorowi, a także sądowemu kuratorowi zawodowemu lub dyrektorowi zakładu karnego, jeżeli składali wniosek o zezwolenie. Przepis art. 35 stosuje się odpowiednio.

Art. 37. Wniosek skazanego lub jego obrońcy o udzielenie zezwolenia, złożony przed upływem miesiąca od dnia wydania postanowienia o odmowie udzielenia zezwolenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub 2, pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 38. 1. Postanowienie w przedmiocie uchylenia zezwolenia, o którym mowa w art. 12 ust. 1-3, wydaje sąd penitencjarny, który go udzielił.

2. Przed uchyleniem zezwolenia, sąd penitencjarny, o ile uzna to za konieczne, wysłuchuje skazanego lub jego obrońcę, a także sądowego kuratora zawodowego oraz przedstawiciela skazanego, o którym mowa w art. 42 Kodeksu karnego wykonawczego.

3. Niestawiennictwo prokuratora nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

4. Na postanowienie sądu w przedmiocie uchyleniu zezwolenia przysługuje zażalenie. Przepisy art. 35 i art. 36 stosuje się odpowiednio.

5. W wypadku odstąpienia od uchylenia zezwolenia, sąd penitencjarny ponownie określa warunki odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, o których mowa w art. 26 ust. 1. Przepis art. 26 ust. 2 stosuje się.

Rozdział 4

Sposób wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Art. 39. 1. Karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym wykonuje się w wyodrębnionych oddziałach lub celach zakładu karnego.

2. Skazany odbywa karę we właściwym zakładzie karnym, położonym, w miarę możliwości, najbliżej jego miejsca zamieszkania. Przeniesienie skazanego do innego zakładu może nastąpić tylko z uzasadnionych powodów i tylko za zgodą skazanego. O przeniesieniu decyduje sąd penitencjarny, w którego okręgu kara jest wykonywana.

3. Dyrektor Generalny Służby Więziennej określa, w drodze zarządzenia, zakłady karne, w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, uwzględniając w szczególności potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa oraz racjonalnego wykorzystania miejsc zakwaterowania dla wszystkich skazanych.

Art. 40. 1. Przy każdorazowym stawieniu się do zakładu karnego skazany okazuje dokument stwierdzający tożsamość, podaje zawarte w tym dokumencie dane osobowe oraz dane o uprzedniej karalności i o stanie zdrowia. Skazany może być także poddany czynnościom mającym na celu jego identyfikację, a w szczególności: sfotografowaniu, oględzinom zewnętrznym ciała, pobraniu odcisków oraz okazaniu innym osobom. Skazany jest obowiązany poddać się badaniom na obecność alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych.

2. Skazany zobowiązany jest każdorazowo stawić się do zakładu karnego celem odbycia kary pozbawienia wolności w

systemie tygodniowym we własnej, odpowiedniej do danej pory roku, odzieży, bieliźnie i obuwiu, a także w stanie wykluczającym użycie alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych oraz w stanie zdrowia i higieny osobistej, nie stwarzającym zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego dla zakładu karnego. Skazany jest obowiązany poddać się odpowiednim badaniom lekarskim.

3. Skazany, przy każdorazowym stawieniu się do zakładu karnego celem odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, zobowiązany jest posiadać środki finansowe wystarczające na powrót do miejsca zamieszkania.

4. Skazany przy każdorazowym stawieniu się do zakładu karnego przekazuje do depozytu dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne przedmioty, których nie może posiadać w celi. Środki pieniężne znajdujące się w depozycie nie podlegają oprocentowaniu.

Art. 41. 1. Do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie może zostać przyjęty skazany, który:

1) nie posiada dokumentu stwierdzającego tożsamość;

2) wymaga leczenia szpitalnego, w szczególności ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia albo z powodu ostrej psychozy;

3) znajduje się w stanie po użyciu alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych albo w stanie zdrowia i higieny osobistej, który stwarza zagrożenie sanitarno-epidemiologiczne dla zakładu karnego;

4) nie posiada własnej, odpowiedniej do danej pory roku, odzieży i obuwia oraz środków finansowych wystarczających na powrót do miejsca zamieszkania.

2. O wystąpieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1, dyrektor zakładu karnego niezwłocznie powiadamia sąd penitencjarny,

który uchyla zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, chyba że zachodzą wyjątkowe wypadki uzasadnione szczególnymi okolicznościami.

3. Przepis art. 38 stosuje się. Jednakże przed wydaniem postanowienia w przedmiocie uchylenia zezwolenia, sąd penitencjarny wysłuchuje skazanego.

4. W wypadku nie uchylenia zezwolenia, skazanego przyjmuje się do odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Art. 42. W wyodrębnionym oddziale lub celach zakładu karnego, w którym wykonywana jest kara pozbawienia wolności w systemie tygodniowym:

1) cele mieszkalne skazanych mogą pozostawać otwarte przez całą dobę;
2) skazanym można zezwalać na branie udziału w zajęciach i imprezach kulturalno-oświatowych lub sportowych;
3) skazany ma prawo do wykonywania praktyk religijnych;
4) skazani mogą poruszać się po terenie zakładu karnego w czasie i miejscach ustalonych w porządku wewnętrznym;
5) skazani korzystają z własnej odzieży, bielizny i obuwia;
6) skazani mają prawo do samokształcenia;
7) skazanym, w miarę możliwości, umożliwia się dokonywanie zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych na terenie zakładu karnego za pieniądze pozostające do ich dyspozycji;
8) korespondencja skazanych podlega nadzorowi administracji zakładu karnego;
9) skazanym, w miarę możliwości, stwarza się warunki do przeprowadzania rozmów telefonicznych z aparatów

samoinkasujących, znajdujących się na terenie zakładu karnego; rozmowy telefoniczne nie podlegają kontroli administracji zakładu karnego.

Art. 43. Skazany ma prawo w szczególności do:

1) odpowiedniego ze względu na zachowanie zdrowia wyżywienia, warunków bytowych, pomieszczeń oraz odpowiednich warunków higieny;
2) utrzymywania więzi z rodziną i innymi osobami bliskimi, przez korespondencję lub, w miarę możliwości, kontakt telefoniczny;
3) korzystania z wolności religijnej;
4) korzystania, w miarę możliwości, z urządzeń i zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych, radia, telewizji, książek i prasy;
5) komunikowania się z obrońcą, pełnomocnikiem oraz wybranym przez siebie przedstawicielem, o którym mowa w art. 42 Kodeksu karnego wykonawczego;
6) komunikowania się z podmiotami, o których mowa w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego;
7) zapoznawania się z opiniami i wnioskami, sporządzonymi przez administrację zakładu karnego, stanowiącymi podstawę podejmowanych wobec niego decyzji;
8) składania wniosków, skarg i próśb organowi właściwemu do ich rozpatrzenia oraz przedstawiania ich, w nieobecności innych osób, administracji zakładu karnego, kierownikom jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, sędziemu penitencjarnemu, prokuratorowi i Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
9) prowadzenia korespondencji z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innymi organami państwowymi,

samorządowymi oraz z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, a także z organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka.

Art. 44. Skazanego po pierwszym umieszczeniu w zakładzie karnym należy niezwłocznie poinformować o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach, a zwłaszcza umożliwić mu zapoznanie się z przepisami niniejszej ustawy i Kodeksu karnego wykonawczego oraz regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz poddać odpowiednim badaniom lekarskim.

Art. 45. W przypadku rażącego naruszenia przez skazanego porządku ustalonego w zakładzie karnym, można wobec niego zastosować środki przymusu bezpośredniego, a także odizolować od pozostałych osadzonych. Przepisy Rozdziału II ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761, z późn. zm.[3)]) – Zakres uprawnień Służby Więziennej, stosuje się odpowiednio.

Art. 46. 1. Przy umieszczaniu skazanego w celi mieszkalnej bierze się pod uwagę w szczególności:

1) potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w zakładzie karnym;
2) zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne, o ile skazany poinformował o nich przy przyjęciu do zakładu karnego;
3) potrzebę kształtowania właściwej atmosfery wśród skazanych;
4) konieczność zapobiegania samoagresji i popełnianiu przestępstw w trakcie odbywania kary.

2. Skazany otrzymuje do użytku w zakładzie karnym pościel, ścierkę do naczyń i sprzęt stołowy, o ile nie korzysta z własnych. Na prośbę skazanego wydaje się mu do użytku piżamę, pantofle ranne, ręcznik oraz środki i sprzęt do utrzymania higieny osobistej.

Art. 47. 1. Do dyspozycji skazanego pozostają pieniądze i przedmioty wartościowe, jeżeli nie zostały zatrzymane.

2. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których skazany nie może posiadać, podlegają zatrzymaniu, zaś przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu. Przedmioty, których właściciela nie ustalono, podlegają zniszczeniu, pieniądze zaś oraz przedmioty wartościowe przekazuje się na rzecz Skarbu Państwa. Ze zniszczenia przedmiotów oraz przekazania pieniędzy i przedmiotów wartościowych sporządza się protokół.

3. Przy każdorazowym opuszczeniu zakładu karnego, po odbyciu kolejnego okresu kary, skazany otrzymuje z depozytu pieniądze i przedmioty wartościowe pozostające do jego dyspozycji, a także dokumenty i inne przedmioty, które przekazał do depozytu po stawieniu się do zakładu karnego.

Art. 48. 1. Skazanemu w trakcie pobytu w zakładzie karnym zapewnia się bezpłatnie świadczenia zdrowotne, leki i artykuły sanitarne.

2. Świadczenia zdrowotne są udzielane tylko w stanie nagłym, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.[4)]).

3. Skazanemu świadczenia zdrowotne mogą być udzielane na wniosek osoby wykonującej świadczenie w obecności funkcjonariusza Służby Więziennej niewykonującego zawodu medycznego, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo tej osoby.

Art. 49. 1. Skazany, który w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania organu wykonawczego lub uchylenia się od ciążącego na nim obowiązku powoduje u siebie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia może być obciążony w całości albo w części kosztami związanymi z leczeniem w trakcie pobytu w zakładzie karnym.

2. O obciążeniu kosztami, o których mowa w ust. 1, orzeka sąd penitencjarny.

3. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor zakładu karnego niezwłocznie powiadamia sąd penitencjarny, który może uchylić zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Art. 50. 1. Jeżeli przy zwalnianiu skazanego z zakładu karnego po odbyciu kolejnego okresu kary okaże się, że skazany wymaga leczenia szpitalnego, a jego stan zdrowia nie pozwala na przeniesienie do publicznego zakładu opieki zdrowotnej, pozostaje on na leczeniu w zakładzie karnym do czasu, gdy jego stan zdrowia pozwoli na takie przeniesienie; o pozostaniu skazanego na leczeniu w zakładzie karnym dyrektor tego zakładu niezwłocznie powiadamia sąd penitencjarny.

2. Jeżeli zachodzą wyjątkowe wypadki uzasadnione szczególnymi okolicznościami, skazany przy zwolnieniu po odbyciu kolejnego okresu kary oraz przy zwolnieniu po odbyciu całości kary może otrzymać stosowną do pory roku odzież, bieliznę, obuwie, bilet na przejazd, a także artykuły żywnościowe na czas podróży. Decyzje w tym zakresie podejmuje dyrektor zakładu karnego lub osoba przez niego upoważniona.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51. W ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, z późn. zm.[5)]) w art. 12 w ust. 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się punkt 36 w brzmieniu:

„36) wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.”.

Art. 52. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.[6)]) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. g otrzymuje brzmienie:

„g) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej w systemie tygodniowym,”;

2) w art. 33 po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, o którym mowa w ustawie o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym, nie stanowi okoliczności usprawiedliwiającej w przypadkach o których mowa w ust. 4 pkt 3, 4 i 7.”;

3) w art. 104 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Art. 104. 1. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1

ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, z późn. zm.[7)]), wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, w przypadku osób, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679), co najmniej wynagrodzenie, o którym mowa w tym przepisie, a w przypadku osób wykonujących pracę w okresie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania co najmniej 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem osób odbywających karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie tygodniowym, opłacają:".

Art. 53. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w art. 12 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 102 pkt 1 i art. 115 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.) oraz art. 50 ustawy z dnia …….. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr…, poz. ...);".

Art. 54. 1. Przepisy niniejszej ustawy stosuje się również przy wykonywaniu orzeczonej kary pozbawienia wolności, która stała się wykonalna przed dniem jej wejścia w życie.

2. Przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do skazanego na karę pozbawienia wolności określoną w art. 5 ust. 1 lub 2, który mimo wezwania do jej odbycia albo upływu terminu przepustki, czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego lub przerwy w wykonaniu kary nie stawił się w zakładzie karnym, chociażby przed dniem wejścia w życie ustawy, chyba że w dostateczny sposób wykaże, że niestawiennictwo nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

Art. 55. Przepisy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym stosuje się także po upływie okresu obowiązywania ustawy w sprawach, w których sąd penitencjarny wydał chociażby nieprawomocne postanowienie o zezwoleniu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub 2.

Art. 56. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) regulamin organizacyjno-porządkowy wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, uwzględniając w szczególności organizację przyjęć do zakładów karnych i zasady rozmieszczania skazanych w celach mieszkalnych, porządek wewnętrzny zakładów karnych, organizację przyjmowania korespondencji w zakładach karnych, a także warunki opieki zdrowotnej i bytowej w zakładach karnych;

2) warunki bytowe osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, mając na uwadze zapewnienie skazanym środków higieny oraz środków czystości, a także wyposażenie pomieszczeń w podstawowy sprzęt kwaterunkowy;

3) czynności administracyjne związane z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych skazanych odbywających karę pozbawienia

wolności w systemie tygodniowym i ich dokumentowanie, uwzględniając w szczególności ewidencjonowanie zdeponowanych środków i przedmiotów oraz czynności związane z ich przyjmowaniem, przechowywaniem i wydawaniem;

4) czynności administracyjne związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz dokumentowanie tych czynności, uwzględniając w szczególności zasady: rejonizacji osadzania w zakładach karnych i aresztach śledczych, przyjmowania i zwalniania skazanych, poddawania skazanego czynnościom identyfikacyjnym oraz godzin przyjmowania ich do zakładów karnych i aresztów śledczych, a także postępowania z korespondencją skazanych.

Art. 57. 1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

2. Ustawa obowiązuje do dnia 30 czerwca 2013 r.

[1)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648.

[2)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589.

[3)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i poz. 711.

[4)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 132, poz. 1110, Nr 138, poz. 1154, Nr 157, poz. 1314, Nr 164, poz. 1366 i Nr 179, poz. 1485, z 2006 r. Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 143, poz. 1030, Nr 170, poz. 1217, Nr 191, poz. 1410, Nr 227, poz. 1658 i Nr 249, poz. 1824 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 82, poz. 559 i Nr 115, poz. 793.

[5)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 56, poz. 579, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 197, poz. 1661, z 2003 r. Nr 137, poz. 1302, z 2005 r. Nr 183, poz. 1537 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 157, poz. 1119.

[6)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 94, poz. 788 i Nr 164, poz. 1366, z 2006 r. Nr 94, poz. 651, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043, Nr 149, poz. 1074, Nr 158, poz. 1121 i Nr 217, poz. 1588 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 115, poz. 791 i 793 oraz Nr 120, poz. 818.

[7)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 21, poz. 125, Nr 112, poz. 769 i Nr 115, poz. 791, 792 i 793.

.

U Z A S A D N I E N I E

Uwagi ogólne

Projektowana ustawa jest próbą zmiany tradycyjnych systemów odbywania kary pozbawienia wolności polegających na trwałej, nieprzerwanej izolacji skazanego w warunkach zakładu karnego.

Istotą proponowanego rozwiązania jest odbywanie przez skazanego krótkotrwałej izolacji na przemian z jego pobytem na wolności. Potoczną nazwą, nie oddającą w pełni istoty tej instytucji, jest „więzienie weekendowe", w języku polskim i terminologii użytej w projekcie ustawy nazwane „systemem tygodniowym". Takie bowiem nazewnictwo, tj. nazewnictwo zawarte w przedmiotowym projekcie aktu normatywnego, wydaje się bowiem pełniej oddawać istotę wprowadzanej instytucji.

Celem wprowadzenia wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym jest przede wszystkim zmniejszenie negatywnych skutków wiążących się nierozerwalnie ze stosowaniem nieprzerwanej izolacji więziennej, takich jak:

– utrata zatrudnienia,

– utrata mieszkania,

– dezintegracja rodziny,

– dezintegracja społeczna.

Celem wtórnym jest redukcja populacji więziennej, przy założeniu, że sądy częściej będą orzekać krótkoterminowe bezwzględne kary pozbawienia wolności zamiast kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, przewidując udzielanie zezwoleń na odbywanie tych kar w systemie tygodniowym już na etapie postępowania wykonawczego (tj. przez sądy penitencjarne).

Jednocześnie proponowany system pozwala na stosowanie wyważonej represji karnej wobec sprawców tzw. drobnych przestępstw, którzy dotąd w powszechnym przekonaniu społecznym pozostawali bezkarni. Z kolei

w przypadku skazanych, którzy mają stałą pracę lub się uczą, system tygodniowy stanowi oddziaływującą wychowawczo represję karną, a jednocześnie nie powoduje zerwania przez skazanego więzi społeczno-ekonomicznych, do czego prowadzi właśnie izolacja więzienna (mowa o tym również powyżej).

Należy podkreślić, że projektowany system wykonywania kary pozbawienia wolności jest dostatecznie dolegliwy, by zadośćuczynić postulatowi sprawiedliwej odpłaty, a przy tym nie zdejmuje ze skazanego obowiązku samokontroli, co dobrze służy wdrożeniu go do przestrzegania porządku prawnego.

Informacyjnie podać można, że wykonywanie kary pozbawienia wolności w „systemie weekendowym" funkcjonuje już na przykład w porządku prawnym Anglii i Walii. W krajach tych instytucja Intermitent Custody (czyli przerywane, nieregularne pozbawienie wolności) została wprowadzona w 2003 r. na mocy ustawy zmieniającej ustawę Criminal Justice Act z 1999 r.

I tak, w Wielkiej Brytanii system tygodniowy wprowadzono od stycznia 2004 r. i w formie pilotażu funkcjonuje obecnie w dwóch zakładach karnych: w Morton Hall (dla 40 kobiet) i w Kirkham (dla 40 mężczyzn). W przyszłości ma on zastąpić wykonywanie kary pozbawienia wolności w wymiarze do 12 miesięcy. Wyżej wymienione dwa ośrodki izolacyjne urządzono w byłych bazach wojsk lotniczych, na terenach należących do zakładów karnych. W tym miejscu zaznaczyć jednak trzeba, że ośrodki te są wyraźnie wyodrębnione ze struktury jednostek penitencjarnych przez ich fizyczne oddzielenie od infrastruktury więziennej. Dlatego też każdy z nich oprócz pomieszczeń noclegowych wyposażony jest w samodzielną kuchnię i ambulatorium. W ten sposób wyeliminowano problem „mieszania się" populacji skazanych na karę pozbawienia wolności, odbywających ją w systemie izolacji więziennej, ze skazanymi odbywającymi karę w systemie Intermitent Custody.

W tym miejscu wspomnieć również można, że proponowana ustawa wychodzi naprzeciw postulatom zawartym w tzw. Zasadach Tokijskich, czyli w Rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych 45/110 z dnia 14 grudnia 1990 r. („Wzorcowe reguły minimalne Narodów Zjednoczonych

dotyczące środków o charakterze nieizolacyjnym”). W zasadach tych przyjęto, że Państwa Członkowskie rozwiną w ramach własnych systemów prawnych środki o charakterze nieizolacyjnym, aby przez stworzenie alternatywnych możliwości ograniczyć stosowanie kary pozbawienia wolności i zracjonalizować politykę wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, mając na względzie przestrzeganie praw człowieka, wymagania społecznego poczucia sprawiedliwości oraz potrzeby resocjalizacyjne sprawcy przestępstwa.

Rozwiązania szczegółowe:

Uregulowania projektowanej ustawy podzielono na pięć części, zawierając je w pięciu wyodrębnionych rozdziałach zatytułowanych, jak następuje:

– Rozdział 1 – „Przepisy ogólne”,

– Rozdział 2 – „Warunki odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym”,

– Rozdział 3 – „Warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym”,

– Rozdział 4 – „Sposób wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym”,

– Rozdział 5 – „Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe”.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

W tej części projektowana ustawa zawiera definicję systemu tygodniowego odbywania kary pozbawienia wolności.

System tygodniowy zdefiniowano jako jeden z systemów odbywania kary pozbawienia wolności, w którym skazany, w dniach wyznaczonych przez sąd penitencjarny, przebywa częściowo w warunkach pozbawienia wolności w zakładzie karnym i częściowo na wolności, w okresie orzeczonej kary pozbawienia wolności zamienionym na tygodnie, przy czym w jednostce

penitencjarnej skazany będzie przebywał w dwóch następujących po sobie kolejno dniach tygodnia. Ponieważ żadnego miesiąca nie da się podzielić na równą liczbę tygodni, na użytek tejże ustawy przyjęto, że każdy miesiąc orzeczonej i podlegającej wykonaniu kary pozbawienia wolności jest równy czterem tygodniom kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Zakłada się, że – przykładowo – skazani pracujący i uczący się (od poniedziałku do piątku) będą odbywali tę karę od piątku po południu do niedzieli po południu (2 dni), zaś skazani nieuczący się i bezrobotni oraz bez dodatkowych obowiązków rodzinnych czy opiekuńczych – od poniedziałku po południu do środy po południu lub od wtorku po południu do czwartku popołudniu (też 2 dni).

W celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości, które mogłyby powstać przy obliczaniu kary w systemie tygodniowym odbytej w warunkach izolacji więziennej przyjęto, że jeden dzień kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, odbywanej w warunkach pozbawienia wolności trwa 24 godziny liczone od godziny stawienia się skazanego w zakładzie karnym, wyznaczonej przez sąd penitencjarny.

Do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie miało odpowiednie zastosowanie szereg przepisów Kodeksu karnego wykonawczego, o ile niniejsza ustawa nie będzie stanowiła inaczej (art. 3 projektowanej ustawy). Jednak niektórych przepisów tego Kodeksu, z uwagi na specyfikę wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, o której była już wcześniej mowa, stosować nie będzie można. Są to uregulowania dotyczące:

– zmiany lub uchylenia postanowienia (art. 24 § 2),

– zmiany zakładu i systemu terapeutycznego (art. 74),

– działania komisji penitencjarnej i innych organów (art. 75-77),

– wezwanie do stawiennictwa w zakładzie karnym (art. 79),

– umieszczenia w celi przejściowej (art. 79b),

– kolejności wykonywania kar (art. 80),

– systemów wykonywania kar (art. 81),
– klasyfikacji skazanych (art. 82),
– badania psychologicznego i psychiatrycznego (art. 83),
– zakładu da młodocianych (art. 84),
– zakładu dla odbywających karę po raz pierwszy (art. 85),
– zakładu dla recydywistów (art. 86),
– zakładów karnych dla kobiet i domów dla matek i dzieci (art. 87 § 2 i § 4-5),
– typów zakładów karnych (art. 88),
– osadzania w zakładzie karnym typu zamkniętego (art. 88a),
– warunków odbywania kary w takim zakładzie (art. 88b),
– przeniesienia (art. 89),
– zakładu zamkniętego (art. 90),
– zakładu półotwartego (art. 91),
– dodatkowego widzenia w miesiącu (art. 91a),
– zakładu otwartego (art. 92),
– przepustek (art. 93),
– kary aresztu wojskowego (art. 94),
– systemu programowego oddziaływania (art. 95),
– systemu terapeutycznego (art. 96 i 97),
– systemu zwykłego (art. 98),
– kar porządkowych (art. 99),
– miejsca odbywania kary (art. 100),
– zapoznawania z regulaminem organizacyjno-porządkowym wykonywania kary pozbawienia wolności, obowiązującym w systemie izolacji ciągłej (art. 101),

– praw skazanych, odbywających karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej (art. 102),

– praw do widzeń, paczek i przekazów pieniężnych, które przysługują skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej (art. 105 § 1, § 3 i 6, art. 105a, art. 105b),

– przesłanek branych pod uwagę przy umieszczaniu skazanego w celi mieszkalnej (art. 110 § 4),

– prawa do otrzymania odzieży, obuwia i bielizny z zakładu karnego (art. 111),

– zasad prowadzenia depozytów środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, które mają zastosowanie jedynie wobec skazanych odbywających karę w systemie izolacji ciągłej (art. 113),

– zakupów dokonywanych wyłącznie przez skazanych odbywających karę w systemie izolacji ciągłej (art. 113a),

– prawa do miesięcznej zapomogi finansowej, która przysługuje wyłącznie skazanym odbywającym karę w systemie izolacji ciągłej, którzy nie mają możliwości zarobkowania (art. 114),

– zagwarantowania wyłącznie skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej nieograniczonego dostępu do świadczeń zdrowotnych, w tym zaopatrzenia ich m.in. w protezy i przedmioty ortopedyczne (art.115 § 1, 2-3, § 5 pkt 1 i 3 oraz § 7 i 8),

– leczenia i rehabilitacji uzależnionych (art. 117),

– trybu postępowania w przypadku dokonania tzw. samouszkodzenia, specyficznego dla osadzonych przebywających w warunkach izolacji ciągłej (art. 119),

– zatrudnienia (rozdział X, oddział 5, art. 121-129), – nauczania (rozdział X, oddział 6, art.130-134), – funduszy zapomogowych tworzonych wyłącznie przez skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej (art. 136a),

– nagród i ulg (rozdział X, oddział 8, art. 137-141a),

– kar dyscyplinarnych (rozdział X, oddział 9, art. 142-149),

– odraczania i przerwy wykonania kary pozbawienia wolności (rozdział X, oddział 10, art. 150-163),

– warunkowego przedterminowego zwolnienia (rozdział X, oddział 11, art. 159-163),

– zasad zwalniania z zakładów karnych i warunków udzielania pomocy skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej (art. 164, 165, 166 § 3, 167a § 1 i 3 i 168),

– informowania pokrzywdzonego o opuszczeniu przez skazanego zakładu karnego (rozdział X, oddział 13, art. 168a),

– przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień ustawowych, które nie będą miały zastosowania wobec skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Rozdział XXII – art. 249 § 1-2 i § 3 pkt 1-2 i 6-7).

Wyłączenie od odpowiedniego stosowania art. 75-77 i art. 82-83 – K.k.w. jest działaniem przemyślanym. Wynika bowiem z przekonania, że angażowanie komisji penitencjarnych do procesu wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym jest nieuzasadnione zarówno pod względem materialnym, jak i formalnym. Zakres zadań realizowanych przez komisję penitencjarną wykracza bowiem w sposób zdecydowany poza zakres oddziaływań, jakim – zgodnie z projektem ustawy – poddany winien zostać skazany, odbywający karę w systemie tygodniowym. Tytułem przykładu: komisja penitencjarna nie będzie mogła przecież wskazywać zakładów karnych, w których skazany ma odbywać karę w systemie tygodniowym (jest to wyłączna kompetencja właściwego sądu penitencjarnego), nie będzie wyrażała opinii w sprawach przyznania takiemu skazanemu przepustki (w projektowanym systemie – co jest oczywistym – nie przewiduje się wprowadzenia instytucji przepustki), czy też wreszcie nie będzie kwalifikowała skazanych do osadzenia w zakładzie karnym typu zamkniętego w warunkach zapewniających ochronę społeczeństwa i bezpieczeństwo zakładu .

Konsekwencją nie stosowania do skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym przepisów Kodeksu karnego wykonawczego dotyczących warunkowego zwolnienia jest także włączenie stosowania przepisów o warunkowym zwolnieniu zawartych w Kodeksie karnym (art. 4 projektowanej ustawy).

Rozdział 2

Warunki odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Zakres przedmiotowy proponowanej regulacji obejmuje wprowadzenie do katalogu systemów wykonywania kary pozbawienia wolności całkowicie nowego systemu wykonywania krótkoterminowej (tj. orzekanej w wymiarze do 6 miesięcy) kary pozbawienia wolności – systemu tygodniowego. System ten byłby orzekany przez sąd penitencjarny i pozwalałby na zastosowanie krótkotrwałej izolacji skazanego, odbywanej na przemian z jego pobytem na wolności. Pobyt na wolności umożliwiłby skazanemu świadczenie stałej pracy zarobkowej, pobieranie nauki lub sprawowanie opieki nad osobą małoletnią, niedołężną lub chorą (art. 5 ust. 1 projektowanej ustawy).

Ten szczególny system wykonywania kary pozbawienia wolności będzie mógł być stosowany także do skazanego na karę pozbawienia wolności orzeczoną w wymiarze do jednego roku, jeżeli czas pozostały do odbycia tej kary nie przekroczy 6 miesięcy (art. 5 ust. 2 projektowanej ustawy).

W art. 5 projektowanej ustawy sformułowano dodatkowe przesłanki, których łączne spełnienie umożliwi skazanemu odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. I tak, odnośnie do skazanego na karę do 6 miesięcy pozbawienia wolności, jest to prognoza, że odbycie kary pozbawienia wolności w tym systemie jest wystarczające dla osiągnięcia celów kary, chyba że sprzeciwiają się temu stopień demoralizacji skazanego lub inne okoliczności, w tym zwłaszcza interes pokrzywdzonego. Natomiast odnośnie do skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności orzeczoną w wymiarze do jednego roku są to następujące przesłanki:

– czas pozostały do odbycia tej kary (nie może przekraczać 6 miesięcy);

– wzgląd na dotychczasowe zachowanie skazanego w czasie pobytu w zakładzie karnym, uzasadniający przekonanie, że w czasie pobytu poza jednostką penitencjarną będzie on przestrzegał porządku prawnego, w szczególności zaś nie popełni kolejnego przestępstwa lub przestępstwa skarbowego albo wykroczenia lub wykroczenia skarbowego.

W obu wyżej wymienionych przypadkach do negatywnych przesłanek udzielenia zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zaliczono także brak warunków do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym we wskazanym zakładzie karnym położonym najbliżej miejsca mieszkania skazanego. W takim razie skazany będzie mógł jednak oświadczyć, że wyraża zgodę na odbycie orzeczonej kary w przedmiotowym systemie w innym zakładzie karnym, wyznaczonym przez sąd penitencjarny, w którym występują warunki umożliwiające przyjęcie takiego skazanego w celu wykonania kary (art. 5 ust. 5 projektowanej ustawy).

W obu przypadkach w systemie tygodniowym nie będą mogli odbywać kary pozbawienia wolności skazani prawomocnie na karę pozbawienia wolności w innej sprawie (z zastrzeżeniem, o którym mowa niżej) oraz skazani na karę pozbawienia wolności za przestępstwa popełnione przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, określone w art. 197-203 K.k., popełnione w związku z zaburzeniami preferencji seksualnych, a także skazani za przestępstwa popełnione w stanie ograniczonej poczytalności określonej w art. 31 § 2 K.k., skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, skazani upośledzeni umysłowo, skazani uzależnieni od alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych oraz skazanemu pozbawionemu wolności w innej sprawie lub gdy z innych przyczyn odbywanie przez skazanego kary w tym systemie nie jest możliwe (art. 5 ust. 3 lit. a-g projektowanej ustawy). Wprowadzenie takiego znacznego podmiotowego ograniczenia jest uzasadnione – z jednej strony – założeniem, że odbywanie kary w tym systemie stanowi przywilej, z którego nie powinni korzystać skazani uprzednio w innych sprawach na karę pozbawienia wolności nawet z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz – z drugiej strony – specyfiką tego systemu, polegającą na

krótkich i powtarzających się pobytach skazanego w zakładzie karnym, w których wprowadzanie na przykład oddziaływań terapeutycznych jest bezcelowe i nieuzasadnione, chociażby ze względu na krótki okres pobytu skazanego w warunkach izolacji więziennej. W tym miejscu nadmienić również trzeba, że skazani za przestępstwa popełnione przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności, a także skazani za przestępstwa popełnione w stanie ograniczonej poczytalności określonej w art. 31 § 2 K.k., skazani z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi i upośledzeni umysłowo, a także skazani uzależnieni od alkoholu oraz środków odurzających lub psychotropowych – zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa karnego wykonawczego – powinni być poddani takiej terapii, zaś ich pobyt na wolności mógłby stwarzać poważne zagrożenie społeczne.

Istotne jest również wyłączenie z dobrodziejstwa projektowanej ustawy, obok skazanych pozbawionych wolności w innej sprawie, co wydaje się oczywiste, także skazanych, w sytuacji gdy z innych przyczyn niż pozbawienie wolności w innej sprawie odbywanie przez nich kary pozbawienia wolności w tym systemie nie jest możliwe. Norma ta będzie miała zastosowanie, na przykład do skazanego, który uległ poważnemu wypadkowi komunikacyjnemu i przebywa w szpitalu bądź też jest w trakcie intensywnej rehabilitacji powypadkowej. Jest jasne, że w takiej sytuacji nie będzie można wymagać od skazanego powtarzającego się co tydzień stawiennictwa do zakładu karnego, a przez to nie będzie wykonywany system tygodniowy odbywania kary pozbawienia wolności. Mało tego, przy tak poważnym stanie zdrowia skazanego należy przypuszczać, że przy tradycyjnym systemie odbywania kary pozbawienia wolności doszłoby do zawieszenia postępowania wykonawczego, a w przypadku skazanego odbywającego już karę – przerwy w jej wykonaniu (art. 5 ust. 3 lit. g projektu ustawy).

Jednocześnie wprowadzono odstępstwo od zasady niestosowania systemu tygodniowego wobec osób już uprzednio skazanych na karę pozbawienia wolności w innej sprawie – gdy zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego (art. 5 ust. 3 lit. a projektowanej ustawy). Uznano bowiem, że stosowanie wspomnianego ograniczenia również w wypadku istnienia warunków do

wydania wyroku łącznego stawiałoby skazanego w gorszej sytuacji, niż orzeczenie kary łącznej jednym wyrokiem.

Redakcja art. 5 ust. 4 projektu ustawy powoduje, że niezależnie od tego, czy przeciwko sprawcy toczyło się jedno, czy kilka postępowań zakończonych prawomocnym wyrokiem, możliwość skorzystania przez niego z systemu tygodniowego będzie identyczna. Bez tego zapisu doszłoby do zróżnicowania sytuacji, w której, przykładowo, osoba skazana jednym wyrokiem na kary 2 miesięcy i 3 miesięcy pozbawienia wolności będzie mogła skorzystać z systemu tygodniowego, podczas gdy inny skazany na takie same kary, tyle że w dwóch postępowaniach – już nie, w stosunku do drugiej kary, ze względu na uprzednie skazanie, mimo objęcia tych dwóch kar wyrokiem łącznym.

Przepisy projektowanej ustawy będą miały także zastosowanie do zastępczej kary pozbawienia wolności, ale tylko za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Jej przepisy nie będą miały zastosowania do zastępczej kary pozbawienia wolności orzekanej w wymiarze do 3 miesięcy za nieuiszczoną grzywnę w sprawach o wykroczenia skarbowe. Rozwiązanie takie wydaje się uzasadnione, skoro jednocześnie zakłada się, że przepisy projektowanej ustawy nie będą miały zastosowania także do wykroczeń innych niż wykroczenia skarbowe (art. 6 projektowanej ustawy).

W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym na skazanego nakłada się obowiązek wykonywania obowiązków nałożonych przez sąd penitencjarny oraz przestrzegania terminów stawiania się do zakładu karnego celem odbycia kolejnych okresów kary w tym systemie, wyznaczonych przez sąd (art. 7 ust. 1 pkt 1 i 2 projektowanej ustawy).

Ponadto, na skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nałożono obowiązek uiszczenia równowartości kosztów postępowania wykonawczego, związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, chyba że sąd penitencjarny zwolni go w całości albo w części od tych kosztów, w szczególności, gdy skazany w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Wysokość zryczałtowanego kosztu postępowania wykonawczego związanego z wykonywaniem kary pozbawienia

wolności w systemie tygodniowym oraz koszt jednego dnia odbywania kary pozbawienia wolności wykonywanej w tym systemie w warunkach izolacji więziennej określi Minister Sprawiedliwości w rozporządzeniu. Koszty postępowania wykonawczego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz termin ich uiszczenia określa sąd penitencjarny w postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w tym systemie (art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz art. 8 ust. 3 i art. 26 ust. 1 pkt 3 projektowanej ustawy).

Koszty postępowania wykonawczego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym obejmują zryczałtowany koszt postępowania wykonawczego oraz koszt odbywania kary wykonywanej w tym systemie w zakładzie karnym, stanowiący iloczyn kosztu jednego dnia kary w warunkach izolacji więziennej i liczby dni jej odbywania w tychże warunkach (art. 8 ust. 2 projektowanej ustawy).

Wysokość zryczałtowanych kosztów określono na 80 złotych, zaś koszt jednego dnia odbywania kary w tym systemie w zakładzie karnym – na 10 złotych.

Ryczałt w kwocie 80 złotych za wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie wydaje się być wygórowany. Stanowi on jedynie ok. 9% aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia. Dla porównania, kwotę 80 złotych uiszcza się w sprawach karnych od wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Natomiast dodatkowe powiększenie o kwotę 10 złotych za każdy dzień odbywanej w zakładzie karnym kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (nie więcej niż 48 dni) wynika z przewidywanej faktycznej pracochłonności systemu tygodniowego. W szczególności chodzi tutaj o czynności wykonywane przez administrację zakładu karnego związane z wielokrotnym przyjmowaniem skazanego do odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz wielokrotnym zwalnianiem skazanego w następujących po sobie tygodniach wykonywania kary pozbawienia wolności w tym systemie. Należy więc przyjąć, że proponowana w sumie wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego uwzględnia przeciętne koszty tego postępowania i stanowi realizację zasady dostępności do sądu penitencjarnego.

Udzielając zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym sąd penitencjarny może w okresach przebywania skazanego na wolności oddać go pod dozór kuratora sądowego, osoby godnej zaufania, stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, do której działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym oraz nałożyć na niego obowiązki określone w art. 72 § 1 pkt 1-5 i 7-8 oraz § 2 K.k. (art. 7 ust. 3 projektowanej ustawy). Obowiązki wynikające z Kodeksu karnego to:

– informowanie sądu lub prokuratora o przebiegu okresu próby,
– przeproszenie pokrzywdzonego,
– wykonywanie ciążącego na skazanym obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby,
– wykonywanie pracy zarobkowej, kształcenia się lub przygotowywania do zawodu,
– powstrzymywanie się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających,
– powstrzymanie się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach,
– naprawienie szkody w całości lub w części albo uiszczenie świadczenia pieniężnego,
– inne stosowne postępowanie w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa.

Wyłączenie możliwości nakładania na skazanego obowiązków z pkt 6 § 1 art. 72 K.k. jest podyktowane wyłączeniem stosowania projektowanego systemu odbywania kary pozbawienia wolności wobec skazanych z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo, jak również skazanych uzależnionych od alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych.

Obowiązek pozostawania skazanego we wskazanym miejscu w wyznaczonym czasie będzie obejmował pozostawanie skazanego

w miejscu stałego pobytu lub w innym miejscu, wskazanym przez sąd penitencjarny w czasie między kolejnymi okresami odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w zakładzie karnym (art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy).

W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych szczególnymi okolicznościami, sąd penitencjarny może nawet zmienić miejsce, w którym skazany ma przebywać odbywając karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, w czasie między kolejnymi okresami pobytu skazanego w zakładzie karnym (art. 9 projektu ustawy).

W trakcie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym przewiduje się możliwość ustanawiania, rozszerzania lub zmiany nałożonych na skazanego obowiązków, wymienionych w art. 72 § 1 pkt 1-5 i 7-8 K.k. lub zwolnienia od nich, z wyjątkiem jednak obowiązków określonych w art. 72 § 2 K.k. Ograniczenie to przejęto wprost z Kodeksu karnego (art. 74 § 2 K.k.).

Orzeka o tym sąd penitencjarny jednak tylko wtedy, gdy względy wychowawcze za tym przemawiają (art. 10 projektu ustawy).

Przedmiotowy zapis umożliwi skazanemu, na przykład, wykonywanie pracy w formie oddelegowania, sprawowanie opieki nad członkiem rodziny zamieszkałym w innym miejscu niż skazany etc.

W art. 11 projektu ustawy określono, że rozpoczęcie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym następuje w dniu i tygodniu określonym przez sąd penitencjarny. Wskazano również, że tydzień odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym dla skazanego przebywającego na wolności rozpoczyna się w dniu, w którym stawił się on w zakładzie karnym w celu odbycia kary w tym systemie, natomiast w przypadku skazanego przebywającego w zakładzie karnym – w dniu, w którym został on zwolniony z zakładu karnego.

W art. 12-14 projektu ustawy określono przesłanki uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, sposób zaliczenia okresu odbywania kary w tym systemie na poczet kary pozbawienia wolności oraz tryb postępowania po uchyleniu zezwolenia.

Projektowany art. 12 ust. 1 pkt 1 i 2 zawiera przesłanki względnie obligatoryjnego, a także obligatoryjnego uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, a pośród nich:

– rażące naruszenie przez skazanego, w trakcie odbywania kary w tym systemie porządku prawnego, w szczególności, gdy popełni on przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (pkt 1 lit. a),

– uchylanie się od wykonywania nałożonego obowiązku związanego z pobytem skazanego na wolności, od dozoru sądowego kuratora zawodowego, od dozoru osoby godnej zaufania lub podmiotu, o których mowa w art. 7 ust. 3, albo od wykonania orzeczonego środka karnego (pkt 1 lit. b),

– uchybienie terminowi stawienia się do zakładu karnego w następujących po sobie okresach wykonywania kary w tym systemie (pkt 1 lit. c);

– pozbawienie wolności w innej sprawie lub niemożność odbywania przez skazanego kary w tym systemie z innych przyczyn (pkt 1 lit. d);

– nieprzestrzeganie przez skazanego nałożonych na niego obowiązków i zakazów związanych z pobytem w zakładzie karnym (pkt 2).

Sąd penitencjarny będzie też uchylał udzielone skazanemu zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w innych wypadkach określonych w ustawie (art. 12 ust. 1 pkt 3 projektowanej ustawy). Są to wypadki określone w art. 41 ust. 1 pkt 1-4, kiedy skazanego nie przyjmie się do zakładu karnego, na przykład, dlatego że nie posiada on dokumentu stwierdzającego tożsamość (pkt 1).

Przyjęto, że od uchylenia zezwolenia w wypadkach określonych w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a–c oraz pkt 2-3 będzie można odstąpić w wyjątkowych wypadkach uzasadnionych szczególnymi okolicznościami (art. 12 ust. 2 projektu ustawy).

Jako obligatoryjny powód uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym uznano sytuację, w której skazany korzystający z zezwolenia na odbycie kary w tym systemie zostanie pozbawiony wolności w innej sprawie. Dotyczyć to będzie zarówno

tymczasowego aresztowania jak i zatrzymania. Jest bowiem oczywiste, że w takiej sytuacji (zwłaszcza przy tymczasowym aresztowaniu) nie jest możliwe wykonywanie orzeczonej kary w systemie tygodniowym. Dodatkowo (pośrednio) świadczy też o rażącym naruszeniu przez skazanego porządku prawnego.

Przyjęto również, że w wypadku kiedy odbywanie kary w systemie tygodniowym przez skazanego nie będzie możliwe np. z uwagi na poważną długotrwałą chorobę lub uszkodzenie ciała spowodowane wypadkiem drogowym i w związku z tym pobyt w szpitalu, o czym była już mowa przy projektowanym art. 5 ust. 3 lit. g, sąd także bezwzględnie uchyli zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. I w tej bowiem sytuacji dalsze wykonywanie wobec skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie będzie możliwe (art. 12 ust. 1 lit. d projektowanej ustawy).

Jedyną fakultatywną przesłanką uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie ustalenie, że w trakcie odbywania kary w tym systemie skazanemu, przedstawiono zarzut popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego (art. 12 ust. 3 projektowanej ustawy).

Natomiast w art. 13 rozstrzygnięto, jak traktować wykonaną już karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w wypadku uchylenia zezwolenia na jej dalsze wykonywanie w tym systemie. Przyjęto, że w takiej sytuacji sąd penitencjarny będzie orzekał o tym, w jakim zakresie karę pozbawienia wolności uznać za wykonaną, a w jakim podlega jeszcze wykonaniu, uwzględniając zaliczenie na poczet kary pozbawienia wolności wyłącznie okresu izolacji więziennej, o czym sąd poinformuje skazanego, który przyjęcie tej widomości potwierdza podpisem, zaś z tej czynności – sporządzi się protokół.

Od zasady zaliczenia na poczet kary pozbawienia wolności wyłącznie okresu izolacji więziennej odstąpiono w sytuacji, gdy uchylenie zezwolenia na odbycie kary w systemie tygodniowym będzie spowodowane niemożnością dalszego wykonywania kary w tym systemie z przyczyn niezależnych od

skazanego, innych niż pozbawienie go wolności w innej sprawie (art. 13 ust. 2 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d projektowanej ustawy). Przyjęto, że wówczas na poczet odbytej kary pozbawienia wolności zaliczy się łączny okres pozostawania skazanego w zakładzie karnym oraz na wolności. Jest bowiem oczywiste, że w sytuacji, gdy niezależnie od skazanego znalazł się on w sytuacji powodującej, że dalsze wykonywanie wobec niego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie jest możliwe (np. pobyt w szpitalu po ciężkim w skutkach wypadku), taki skazany nie może ponosić negatywnych skutków związanych z uchyleniem zezwolenia na odbycie kary w tym systemie. Zatem jego sytuacja nie może być identyczna jak skazanego, któremu uchylono zezwolenie „na jego własne życzenie" bo np., odbywając karę w systemie tygodniowym został pozbawiony wolności w innej sprawie albo nie stawił się do zakładu karnego. Dodatkowym argumentem przemawiającym za wyjątkowym potraktowaniem skazanego, który z przyczyn od siebie niezależnych dalej nie może odbywać kary w systemie tygodniowym jest i to, że skazany do momentu wystąpienia przyczyny uniemożliwiającej kontynuowanie „systemu tygodniowego" odbywał karę bez zastrzeżeń. Trzeba też pamiętać, że owa przyczyna może wystąpić zarówno w pierwszym jak i ostatnim tygodniu wykonywania kary.

Projektowany art. 14 określa konsekwencje uchylenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym dla skazanego przebywającego na wolności. Jeżeli wobec takiego skazanego sąd uchyli zezwolenie na odbycie kary w systemie tygodniowym – poleci jednocześnie doprowadzić skazanego do zakładu karnego i obciąży go kosztami doprowadzenia z wyjątkiem skazanego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d, o czym skazanego należy pouczyć. Odstąpienie od doprowadzenia skazanego do zakładu karnego znajdzie uzasadnienie w sytuacji, gdy skazany zostanie pozbawiony wolności w innej sprawie, bądź też zostanie przyjęty do szpitala w związku z obrażeniami ciała odniesionymi w wypadku komunikacyjnym albo z innych, niezależnych od siebie przyczyn nie będzie mógł stawić się do zakładu karnego.

Projektowany art. 15 określa szczegółowo moment, w którym karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym uznaje się za wykonaną.

Będzie to upływ ostatniego dnia tygodnia odbywania tej kary, o ile oczywiście w czasie jej wykonywania i w ciągu dalszych 6 miesięcy zezwolenie na jej wykonywanie w tym systemie nie zostanie uchylone. Jeżeli sąd penitencjarny udzielił zezwolenia skazanemu na odbycie w systemie tygodniowym kary 4 miesięcy pozbawienia wolności, w praktyce będzie to oznaczało, że uznanie tej kary za wykonaną nastąpi z upływem ostatniego, to jest 16-go dnia tygodnia odbywania tej kary. Jeżeli skazany rozpoczął odbywanie kary w piątek to ostatnim dniem tygodnia jej odbywania będzie czwartek w 16 tygodniu od rozpoczęcia jej odbywania i w tym też dniu kara ta zostanie uznana za wykonaną (pod warunkiem, że w ciągu następnych 6 miesięcy zezwolenie na jej odbycie w systemie tygodniowym nie zostanie uchylone).

W kolejnych art. 16-20 projektu ustawy odniesiono się do ponownego udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w sprawie, w której zezwolenie uchylono, wyjaśniono problematykę powrotu do przestępstwa w rozumieniu Kodeksu karnego i Kodeksu karnego skarbowego oraz uregulowano kwestie dot. zatarcia skazania na karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie tygodniowym.

W art. 16 przesądzono o niedopuszczalności udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w tej samej sprawie, w której uchylono zezwolenie (oczywiście w takim przypadku skazany nie ma też szans na uzyskanie zgody na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, orzeczonej w innej sprawie, wobec kategorycznego zakazu, określonego w art. 5 ust. 3 lit. a projektu ustawy, chyba że zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego), w art. 17 wyjaśniono, że odbycie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie stanowi przesłanki powrotu do przestępstwa z art. 64 K.k. lub powrotu do przestępstwa skarbowego z art. 37 § 1 pkt 4 K.k.s., co wydaje się oczywiste skoro skazany orzeczonej kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w warunkach izolacji więziennej nie odbył w całości, i w końcu, w art. 18-20 omówiono kwestie dotyczące zatarcia skazania na karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Warto zauważyć, że instytucja zatarcia skazania w projektowanej ustawie została ukształtowana nieco odmiennie niż w Kodeksie karnym.

Wprawdzie zgodnie z zasadą, określoną w art. 107 § 1 K.k. odnoszącą się do skazania na karę izolacyjną przyjęto, że zatarcie skazania na karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym z mocy prawa nastąpi także z upływem 10 lat od ostatniego dnia tygodnia odbywania kary w tym systemie, to jednocześnie zmodyfikowano obowiązującą zasadę w zakresie orzekania o zatarciu skazania na wniosek skazanego.

W tym ostatnim przypadku proponuje się, aby w razie skazania na karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zachodziła możliwość skrócenia, na wniosek skazanego, wspomnianego okresu 10 lat, nie tak, jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym – do połowy (5 lat od wykonania lub darowania kary albo od przedawnienia jej wykonania – art. 107 § 2 K.k.), lecz już po upływie roku od zakończenia systemu tygodniowego i tylko wtedy, jeżeli skazany w tym okresie przestrzegał porządku prawnego.

Zakłada się, że możliwość wcześniejszego, orzekanego z mocy prawa, zatarcia skazania zachęci skazanych na krótkoterminowe kary pozbawienia wolności do wnioskowania o zgodę na odbycie tej kary w systemie tygodniowym.

W zakresie instytucji zatarcia skazania trzeba było też uwzględnić, że odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym to nie to samo, co odbywanie tego rodzaju kary w warunkach nieprzerwanej izolacji więziennej. Skazany odbywając karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym nie tylko przebywa na przemian w zakładzie karnym oraz na wolności, ale też, co umożliwia też system tygodniowy, skazany na wolności wykonuje szereg obowiązków i może podlegać dozorowi. Ta, w rzeczywistości probacja, stosowana jednocześnie z odbywaniem kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym pozwala właśnie na skrócenie do roku, jednak tylko fakultatywnie i na wniosek skazanego, okresu, w którym może dojść do zatarcia skazania.

Skoro bowiem w okresie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, trzeba dodać – kary orzekanej jedynie do 6 miesięcy albo do

roku, skazany w sposób wystarczający dla osiągnięcia celów kary był kontrolowany i zachowywał się bez zarzutu i w okresie roku od zakończenia systemu tygodniowego przestrzegał porządku prawnego, to nie istnieją żadne racje kryminalno-polityczne przemawiające za utrzymywaniem skutków prawnych, jakie prawo wiąże z uprzednią karalnością. Przecież skutki te dotyczą nie tylko sfery prawa karnego, ale rozciągają się też na inne dziedziny życia (np. możliwość wykonywania pracy zarobkowej).

Rozdział 3

Warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

W art. 21-38 projektu ustawy określono właściwość sądu w sprawach dotyczących wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz tryb orzekania sądu penitencjarnego w tej sprawie, jak też tryb orzekania w przedmiocie uchylenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w tym systemie. Wskazano również podmioty uprawnione do składania wniosków o zezwolenie na odbycie kary pozbawienia wolności w tym systemie i zażaleń na postanowienia sądu w przedmiocie udzielenia zezwolenia.

Przyjęto, że orzekanie w sprawach dotyczących wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie należało do właściwości sądu penitencjarnego, w którego okręgu kara ta jest lub ma być wykonywana (art. 21 projektu ustawy).

W przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym sąd penitencjarny będzie orzekał na wniosek skazanego, lub za zgodą skazanego na wniosek jego obrońcy, sądowego kuratora zawodowego lub dyrektora zakładu karnego, prokuratora, sądowego kuratora zawodowego lub dyrektora zakładu karnego (art. 22 projektu ustawy).

W art. 23 projektu ustawy sprecyzowano formę wniosku.

W art. 24 projektu ustawy przyjęto jako zasadę, że posiedzenie sądu penitencjarnego przy orzekaniu w przedmiocie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, w sytuacji, gdy skazany przebywa w zakładzie karnym będzie się odbywało w tym zakładzie, w którym skazany przebywa. Przyspieszy to i uprości postępowanie w tym przedmiocie. Wówczas też sąd penitencjarny będzie mógł (a powinien to uczynić zawsze) wysłuchać przedstawiciela administracji zakładu karnego (art. 25 pkt 3), co jest zrozumiałe zważywszy na przesłanki udzielenia zezwolenia na odbycie reszty orzeczonej kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, zawarte w art. 5 ust. 2 projektu ustawy. Obowiązkowy będzie też udział prokuratora w tym posiedzeniu sądu.

Jednak jeszcze przed wydaniem zezwolenia na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, sąd penitencjarny będzie zobowiązany do ustalenia, czy na przeszkodzie udzieleniu tego zezwolenia nie stoi brak warunków do odbycia kary pozbawienia wolności w tym systemie w wyznaczonym zakładzie karnym położonym najbliżej miejsca zamieszkania skazanego oraz do wysłuchania skazanego lub jego obrońcy, sądowego kuratora zawodowego, jeżeli składał wniosek o zezwolenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 lub 2 projektu ustawy i przedstawiciela skazanego, o którym mowa w art. 42 K.k.w. (art. 25 pkt 1 i 2 projektowanej ustawy).

W art. 26 projektu określono treść orzeczenia sądu penitencjarnego o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (ust. 1) oraz obowiązek powiadomienia sądowego kuratora zawodowego o wyznaczonych dniach tygodnia, w których skazany będzie odbywał karę w zakładzie karnym, a także o ustalonej przez sąd dacie i godzinie pierwszego stawienia się skazanego do wyznaczonego zakładu karnego (ust. 2).

W art. 28 projektu ustawy nałożono na sąd penitencjarny obowiązek dokonywania klasyfikacji skazanych.

Konieczność dokonywania klasyfikacji skazanych wynika bowiem nie tylko ze standardów międzynarodowych, ale uzasadnione jest również względami praktycznymi. Zgodnie z Kodeksem karnym wykonawczym, klasyfikacji takiej

dokonuje komisja penitencjarna, która może skierować skazanego do właściwego zakładu karnego. Natomiast, zgodnie z ratio legis projektowanej ustawy, klasyfikacji tej powinien dokonywać wyłącznie właściwy sąd penitencjarny (komisja penitencjarna nie będzie uczestniczyć w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym). Uwzględniając wiek, płeć i uprzednie odbywanie kary przez skazanego, sąd ten będzie mógł skierować skazanego do właściwego zakładu karnego. Tytułem przykładu – skazanego młodocianego sąd penitencjarny skieruje do zakładu karnego, w którym właśnie przebywają skazani młodociani (jeżeli zakład ten nie będzie zakładem najbliższym miejsca pobytu skazanego, będzie on musiał wyrazić zgodę na umieszczenie w innej jednostce penitencjarnej). Wprowadzając proponowany zapis uniemożliwi się powstawanie sytuacji, w których w jednej celi przebywać będą recydywiści penitencjarni ze skazanymi po raz pierwszy, czy też skazani dorośli ze skazanymi młodocianymi.

Ponadto w postanowieniu o udzieleniu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym określa się:

– związane z tym orzeczeniem pouczenia udzielane skazanemu (art. 29 projektu ustawy),

– zakres informacji przekazywanych pokrzywdzonemu (art. 30 projektu ustawy),

– konieczność wydania zarządzenia o zwolnieniu z zakładu karnego skazanego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 (art. 31 projektu ustawy);

Wprowadzając uregulowanie w art. 32 projektu ustawy, wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym dostosowano do standardu, określonego w art. 576 K.p.k., który to przepis przesądza, że z chwilą wydania wyroku łącznego, wyroki podlegające połączeniu nie ulegają wykonaniu. Ten fakt powinien być jednak stwierdzony postanowieniem sądu, zważywszy, że musi zostać również zarządzone umieszczenie skazanego w zakładzie karnym (jeżeli wyrok łączny przekracza 12 miesięcy lub w innych przypadkach), bądź sąd musi zezwolić skazanemu na dalsze wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jeżeli zachodzą przesłanki do wydania takiego rozstrzygnięcia określone w art. 5 ust. 1 lub 2 ustawy.

Z chwilą wydania wyroku łącznego skazany powinien więc zwrócić się do sądu penitencjarnego o zgodę na odbycie kary łącznej pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (o ile zachodzą odpowiednie przesłanki). Jest to uzasadnione, zwłaszcza wtedy gdy kara łączna znacząco przekracza okres pierwotnie orzeczonej kary pozbawienia wolności.

Prawo do złożenia zażalenia na postanowienie sądu o udzieleniu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, obok skazanego i jego obrońcy będzie miał także prokurator oraz sądowy kurator zawodowy. Zażalenie będzie wstrzymywało wykonanie tego postanowienia (art. 34 projektu ustawy).

W wypadku skazanego, który odbywa karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, zażalenie na postanowienie sądu penitencjarnego o udzieleniu zezwolenia, będzie przysługiwało także dyrektorowi zakładu karnego (art. 34 zdanie po średniku).

Natomiast na postanowienie sądu penitencjarnego o odmowie udzielenia zezwolenia skazanemu przebywającemu na wolności, ale też skazanemu przebywającemu w zakładzie karnym zażalenie będzie przysługiwało: temu skazanemu lub jego obrońcy, prokuratorowi, a także sądowemu kuratorowi zawodowemu lub dyrektorowi zakładu karnego, jeżeli składali wniosek o zezwolenie (art. 36 projektu ustawy).

W art. 37 przesądzono, że wniosek uprawnionego podmiotu o odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym złożony przed upływem miesiąca od dnia wydania postanowienia o odmowie wykonania kary w tym systemie, pozostawia się bez rozpoznania. Wprowadzenie tej regulacji było konieczne, aby bez potrzeby nie uruchamiać procedury udzielania zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w każdym przypadku wpłynięcia wniosku skazanego (lub jego obrońcy) o udzielenie takiego zezwolenia. Niewprowadzenie cezury czasowej w tym względzie mogłoby doprowadzić do paraliżu sądy penitencjarne, zasypywane tego rodzaju wnioskami, w sytuacji, gdy zwykle niedługi okres od wydania postanowienia odmownego do rozstrzygania w przedmiocie kolejnego wniosku nie pozwala odmiennie niż poprzednio ocenić przesłanek systemu tygodniowego.

Art. 38 projektu ustawy jako sąd penitencjarny właściwy do orzekania w przedmiocie uchylenia zezwolenia wskazuje ten sąd penitencjarny, który go udzielił (ust. 1), określa tryb wydawania postanowienia w tym przedmiocie (ust. 2-4) oraz nakłada na sąd penitencjarny obowiązek ponownego określenia warunków odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym wówczas, gdy sąd orzeknie o odstąpieniu od uchylenia zezwolenia (ust. 5). Jest bowiem oczywiste, że „przywrócenie systemu tygodniowego" musi prowadzić do ponownego określenia warunków odbywania kary w tym systemie, zwłaszcza zaś wyznaczenia daty i godziny pierwszego po wydaniu tego rodzaju orzeczenia stawienia się skazanego do wyznaczonego zakładu karnego.

Rozdział 4

Sposób wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

W projektowanym art. 39 wskazano miejsce wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (ust. 1), przewidziano możliwość przeniesienia do innego zakładu karnego (ust. 2) oraz określono sposób i tryb wyznaczania jednostek penitencjarnych, w których utworzone zostaną wyodrębnione oddziały lub cele przeznaczone dla osadzonych objętych tym systemem (ust. 3). Wzorem Kodeksu karnego wykonawczego, kompetencję tę przyznano Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej (określa on również w drodze zarządzenia przeznaczenie zakładów karnych i aresztów śledczych).

Jak już wcześniej wskazano, do odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie miała odpowiednie zastosowanie część przepisów Kodeksu karnego wykonawczego (art. 3 projektowanej ustawy). Mając jednak na względzie charakterystyczne cechy systemu tygodniowego, które są zdecydowanie odmienne od cech znamionujących system wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej w zakładzie karnym (o czym też była mowa wcześniej), jak również następujące – przykładowo wymienione – przesłanki:

– krótki czas jednorazowego pobytu skazanego w jednostce penitencjarnej, który przyjmowany będzie do niej w trakcie odbywania kary kilkakrotnie,

– umiejscowienie wyodrębnionych oddziałów lub cel w już istniejących jednostkach różnego typu (tj. zamkniętego, półotwartego, otwartego, czy w oddziałach zakładów karnych w aresztach śledczych),

– konieczność zapewnienia porządku i bezpieczeństwa nie tylko w zakładach karnych i aresztach śledczych, ale również – przede wszystkim – samych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, którzy mogliby być narażeni na negatywne skutki kontaktów z pozostałą populacją więzienną (np. podczas widzeń),

– konieczność zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego wytypowanych jednostek penitencjarnych,

– warunki pobytu skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w zakładzie karnym, w tym zwłaszcza przysługujące mu wtedy prawa i obowiązki, uregulowano odrębnie.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności, w art. 40 i 41 projektu ustawy zawarto odrębne uregulowania dotyczące wymogów, jakie powinien spełniać skazany przyjmowany do zakładu karnego w celu odbycia kolejnego okresu kary pozbawienia wolności wykonywanej w systemie tygodniowym, a także przesłanki wykluczające jego przyjęcie do jednostki penitencjarnej. I tak określono m.in., że skazany powinien wówczas posiadać własną, odpowiednią do danej pory roku odzież, obuwie i bieliznę, a także środki finansowe wystarczające na każdorazowy powrót do miejsca zamieszkania, powinien zaś stawić się do odbycia kary w stanie wykluczającym użycie alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz w stanie higieny osobistej nie stwarzającym zagrożenia sanitarno-epidemiologicznego dla zakładu karnego. Przewidziano także tryb postępowania dyrektora zakładu karnego, w przypadku gdy do odbycia kary zgłosi się skazany niespełniający wymogów określonych przepisami niniejszego projektu ustawy – niezwłocznie powiadamia o tym sąd penitencjarny (art. 41 ust. 2). Przewidziano również, że w sytuacji, gdy sąd penitencjarny nie uchyli skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, ale tylko wtedy, jeżeli stwierdzi wyjątkowe

wypadki uzasadnione szczególnymi okolicznościami, ponownie określa warunki odbywania kary w tym systemie, w tym ponownie wyznacza dzień i tydzień rozpoczęcia przez skazanego odbywania kary w tym systemie. Sąd penitencjarny orzeka w trybie określonym w art. 38, przy czym przed wydaniem postanowienia w przedmiocie uchylania wysłuchanie skazanego przez sąd jest obowiązkowe (art. 41 ust. 3).

W projektowanym art. 41 zawarto też normę zobowiązującą dyrektora zakładu karnego do przyjęcia skazanego, któremu sąd penitencjarny nie uchylił zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, mimo stwierdzenia okoliczności, o której mowa w ust. 1.

W art. 42 w sposób odmienny od ustalonego w Kodeksie karnym wykonawczym uregulowano zasady wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w wyodrębnionym oddziale lub celi zakładu karnego, określając m.in., że cele te mogą pozostawać otwarte przez całą dobę (w zależności od typu zakładu karnego, w którym skazany przebywa), zaś skazanym zapewnia się jedynie w miarę możliwości zarówno dokonywanie zakupów artykułów żywnościowych, jak i przeprowadzanie rozmów telefonicznych z aparatów samoinkasujących. Skazanym – mając na względzie ich resocjalizację – będzie można również zezwolić, w miarę możliwości, na branie udziału w zajęciach i imprezach kulturalno-oświatowych lub sportowych, a także umożliwić samokształcenie. Zgodnie z obowiązującym prawem i standardami międzynarodowymi, skazanemu przysługiwać będzie prawo do wykonywania praktyk religijnych.

W art. 43 projektu ustawy, mając na względzie charakterystyczne dla systemu tygodniowego cechy, zawężono katalog praw przysługujących skazanemu, pozbawiając go w porównaniu ze skazanymi odbywającymi karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej niektórych praw – tytułem przykładu: prawa do nieograniczonej bezpłatnej opieki zdrowotnej, czy też prawa do widzeń i otrzymywania paczek oraz przekazów pieniężnych. Zakłada się bowiem, że skazany przebywający w jednostce penitencjarnej jedynie przez dwa dni w tygodniu nie powinien – na przykład – korzystać z tak szerokiego prawa do opieki medycznej (w tym między innymi prawa do otrzymania bezpłatnych

protez i przedmiotów ortopedycznych), z jakiego korzystają osadzeni przebywający w zakładzie karnym ciągle przez okres wielu miesięcy. Dalej zauważyć należy, że organizacja widzeń dla tych skazanych (tj. skazanych, którzy w przeciągu najbliższej doby uzyskają nieograniczony kontakt z rodziną w warunkach wolnościowych) wymagałaby wydzielenia specjalnych pomieszczeń (skazani odbywający karę w systemie tygodniowym choćby ze względów bezpieczeństwa nie powinni kontaktować się z pozostałymi skazanymi), zaangażowania dodatkowych funkcjonariuszy Służby Więziennej do realizacji zadań związanych z dozorem i kontrolą takich spotkań, a także dokonania szeregu zmian w porządkach wewnętrznych obowiązujących w już przeludnionych jednostkach organizacyjnych więziennictwa.

W pełni uzasadniona wydaje się także rezygnacja z zezwolenia tej kategorii skazanym na otrzymywanie paczek, skoro w perspektywie najbliższego dnia opuszczą oni zakład karny i udadzą się do domu. W tym miejscu zastrzec bowiem trzeba, że w praktyce więziennej zdarza się, że to właśnie w paczkach przekazywane są narkotyki, „grypsy” i inne przedmioty, których posiadanie w zakładzie karnym jest zabronione. Ponadto nasuwa się wątpliwość, czy paczka w ogóle „zdążyłaby” dotrzeć do skazanego faktycznie przebywającego w warunkach izolacji więziennej.

Nie wydaje się być również uzasadnione zapewnianie skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym prawa do otrzymania zapomóg finansowych (art. 114 K.k.w.). Wyrażając zgodę na odbywanie kary w systemie tygodniowym zarówno sąd, jak i skazany powinni bowiem brać pod uwagę możliwości finansowe odbywania kary w tym systemie (kwestie kosztów dojazdu, zaopatrzenia we własną odzież, czy też w ogóle kosztów odbywania kary). W tej sytuacji wypłacanie wspomnianych zapomóg pozostawałoby w sprzeczności nie tylko z ideą systemu tygodniowego, ale, dodatkowo, mogłoby rodzić skutki finansowe dla budżetu państwa.

Natomiast w projektowanej ustawie zagwarantowano skazanym wszystkie te prawa (tzw. prawa niezbywalne), które wynikają ze standardów konstytucyjnych i są określone w przepisach prawa międzynarodowego, przykładowo są to prawa do:

– odpowiedniego wyżywienia, warunków bytowych oraz odpowiednich warunków higieny,
– utrzymywania więzi z rodziną,
– korzystania z wolności religijnej,
– składania skarg,
– komunikowania się z obrońcą,
– prowadzenia korespondencji z organami wymiaru sprawiedliwości, Rzecznikiem Praw Obywatelskich i organizacjami międzynarodowymi.

Trzeba nadmienić, że odbywanie kary w systemie tygodniowym przez skazanego i stosowanie wobec niego oddziaływań przewidzianych w systemie zwykłym, nie wyklucza również możliwości objęcia tych skazanych zajęciami w zakresie edukacji i profilaktyki uzależnień w razie wystąpienia takiej potrzeby. Jednak z samej istoty systemu tygodniowego wynika, że wówczas nie będą mogły to być oddziaływania tożsame z prowadzeniem oddziaływań specjalistycznych w systemie terapeutycznym, o których mowa w art. 96 K.k.w., które wymagają szczegółowej diagnozy psychologicznej, objęcia ciągłymi oddziaływaniami terapeutycznymi w warunkach ambulatoryjnych – zamkniętych, analogicznie do warunków panujących w oddziałach szpitalnych – wolnościowych.

W art. 44 projektowanej ustawy – odmiennie niż w Kodeksie karnym wykonawczym – określono katalog przepisów, z którymi należy zapoznać skazanego przyjmowanego do zakładu karnego w celu odbycia pierwszego okresu orzeczonej kary, wykonywanej w systemie tygodniowym. Zrezygnowano także z kodeksowego wymogu umieszczania takiego skazanego w celi przejściowej.

W art. 45 projektowanej ustawy wprowadzono uprawnienie dla funkcjonariuszy Służby Więziennej do użycia wobec skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym środków przymusu bezpośredniego, a także odizolowania od pozostałych osadzonych, w ustawowo określonych przypadkach.

W art. 46 projektowanej ustawy określono odrębne zasady rozmieszczania skazanych odbywających karę w systemie tygodniowym w celach mieszkalnych, a także wymieniono przedmioty, które skazany może otrzymać od administracji zakładu karnego (np. pościel, ścierka do naczyń, sprzęt stołowy, pantofle ranne, środki do utrzymania higieny osobistej). Wprowadzono też następujące przesłanki, które bierze się pod uwagę przy rozmieszczaniu skazanych w celi:

– potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w zakładzie karnym,

– zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne, o ile skazany o nich poinformował,

– kształtowanie właściwej atmosfery wśród skazanych,

– konieczność zapobiegania samoagresji wśród skazanych.

W art. 47 projektowanej ustawy uregulowano kwestie szczegółowe związane z prowadzeniem depozytów środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych, które skazany będzie oddawać przy każdorazowym przyjęciu do zakładu karnego. W depozytach tych – inaczej niż w przypadku skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie izolacji ciągłej – nie będzie gromadzić się, na przykład, środków wypłacanych skazanemu wyłącznie w momencie zwolnienia go po odbyciu całości kary (tzw. akumulacja).

Opisano także tryb postępowania, w przypadku gdy podczas kontroli skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zostaną odnalezione przedmioty, których posiadanie w jednostce penitencjarnej jest zabronione (ust. 2).

W projektowanym art. 48 określono zasady udzielania świadczeń zdrowotnych skazanym odbywającym karę w systemie tygodniowym. Przede wszystkim wskazano, że świadczenia te są udzielane tylko w stanie nagłym, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.).

Przesądzono także, że przy ich wykonywaniu będzie mógł uczestniczyć również – w uzasadnionych przypadkach – funkcjonariusz Służby Więziennej (ust. 3).

W projektowanym art. 49 określono zasady ponoszenia przez skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym odpowiedzialności za szkody powstałe z tytułu konieczności leczenia tzw. samouszkodzeń. Wyraźnie też zapisano, że spowodowanie takiego samouszkodzenia skutkować może uchyleniem zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (ust. 3).

W art. 50 ust. 1 projektowanej ustawy unormowano sytuację, o której mowa w art. 167a § 4 K.k.w., a więc sytuację, w której skazany po odbyciu kolejnego okresu kary nie będzie mógł opuścić zakładu karnego w normalnym trybie ze względu na stan swojego zdrowia. Przewidziano, że o takiej sytuacji dyrektor zakładu karnego niezwłocznie powiadomi sąd penitencjarny. Sąd penitencjarny, działając wtedy na ogólnych zasadach, w oparciu o przesłankę określoną w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. d będzie mógł uchylić wówczas zezwolenie na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jeżeli uzna, że dalsze wykonywanie kary w tym systemie nie jest możliwe.

Natomiast w ust. 2 tego przepisu unormowano kwestie związane z tzw. pomocą postpenitencjarną. Chociaż – co do zasady – przyjęto, że w systemie tygodniowym skazany nie będzie korzystał z pomocy postpenitencjarnej, która jest adresowana głównie do skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w tzw. systemie izolacji ciągłej, to jednak nie można wykluczyć sytuacji, w której konieczne będzie zaopatrzenie skazanego odbywającego karę w systemie tygodniowym w środki i rzeczy umożliwiające mu powrót do miejsca pobytu po odbyciu kolejnego okresu lub całości kary (na przykład rzeczy znajdujące się w depozycie ulegną zniszczeniu lub zaginięciu albo warunki pogodowe ulegną znacznej zmianie). Podkreślić trzeba, że możliwość skorzystania z tej formy pomocy musi być szczególnie uzasadniona, zaś środki pochodzące na jej realizację pochodzić będą z funduszu pomocy postpenitencjarnej, a więc nie będą obciążać budżetu państwa.

Szczegółowe uregulowania w zakresie warunków odbywania kary w zakładzie karnym, a także w zakresie praw i obowiązków skazanego przebywającego w jednostce penitencjarnej w związku z odbywaniem kary w systemie tygodniowym, będą zawierały rozporządzenia wykonawcze, z delegacji zawartej

w art. 56 pkt 1-4 projektu ustawy, które zostaną wydane przez Ministra Sprawiedliwości.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51 projektu ustawy zawiera konieczne zmiany w ustawie o Krajowym Rejestrze Karnym, tak aby odnotowywano w tym Rejestrze także dane dotyczące zastosowania, uchylenia lub wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. Analogiczny zapis został wprowadzony odnośnie do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (projekt ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego).

Treść art. 52 projektu ustawy jest konsekwencją założenia, że skazani nie uczący się, bezrobotni oraz bez dodatkowych obowiązków rodzinnych – też mogą odbywać karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w określone dni. Jednak w obowiązującym stanie prawnym, z chwilą pozbawienia wolności każdy bezrobotny traci status i jest wykreślany z rejestru osób bezrobotnych. W konsekwencji, w świetle ustawy z dnia 20 stycznia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.), osoba taka nie może już być uznana za bezrobotną i korzystać z praw wynikających z tej ustawy. Dlatego też zaproponowano zmianę odpowiedniego przepisu powołanej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w taki sposób, aby ze świadczeń określonych w tej ustawie mogły korzystać także osoby odbywające karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Uregulowany w art. 48 projektowanej ustawy sposób udzielania skazanym odbywającym karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym świadczeń zdrowotnych wymagał uzupełnienia o odpowiednią zmianę także ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.).

Zmiana art. 12 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wskazuje, że źródłem finansowania świadczeń

zdrowotnych udzielanych skazanemu w trakcie pobytu w zakładzie karnym jest budżet państwa z części, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 115 § 4 K.k.w., który będzie miał zastosowanie dla skazanych przebywających w zakładzie karnym w systemie tygodniowym, świadczenia zdrowotne będą udzielane przede wszystkim przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności, co ograniczy możliwość wyboru skazanemu innego świadczeniodawcy niż zakład opieki dla osób pozbawionych wolności (art. 53 projektu ustawy).

Art. 54 i 55 projektowanej ustawy zawierają niezbędne przepisy przejściowe.

Natomiast w art. 57 wejście w życie projektowanej ustawy określono na dzień 1 lipca 2008 r. oraz założono czasowe obowiązywanie ustawy – do dnia 30 czerwca 2012 r.

Odległy moment wejścia w życie projektowanej ustawy jest uzasadniony przewidywanym czasem rozpatrzenia tej nowelizacji przez Sejm oraz koniecznością przygotowania przez Centralny Zarząd Służby Więziennej cel mieszkalnych do wykonywania kary pozbawienia wolności w tym systemie.

Zważywszy zaś na nowatorski charakter wprowadzanej instytucji zachodzi też potrzeba jak najwcześniejszego zapoznania z nowymi przepisami przede wszystkim sędziów penitencjarnych i funkcjonariuszy więziennictwa, w celu jak najlepszego przygotowania ich do stosowania tej instytucji.

Nie bez znaczenia jest też wczesne upowszechnienie nowej instytucji wśród skazanych w celu zachęcenia ich do korzystania z jej dobrodziejstwa.

Za autonomicznością oraz epizodycznością projektowanej regulacji przemawiają następujące racje.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na całkowicie nowatorski dla polskiego systemu prawa karnego charakter regulacji, wprowadzającej nieznany dotąd tygodniowy system wykonywania kary pozbawienia wolności, a także na potrzebę obszernego i kompleksowego uregulowania wszelkich istotnych zagadnień związanych z kształtem tego systemu i towarzyszącymi mu instytucjami prawa materialnego i procesowego.

Autonomiczny charakter ustawy wprowadzającej tego rodzaju nową regulację jest uzasadniony nie tylko jej zakresem, ale też prowadzącym do ułatwienia w stosowaniu nowych przepisów ustawowych zgrupowaniem ich w jednym, merytorycznie kompletnym akcie prawnym, nadającym przepisom w niej zawartym charakter przepisów szczególnych, i tym samym wyłączającym niebezpieczeństwo – którego trudno uniknąć w przypadku wprowadzania nowatorskich instytucji – niezamierzonego przez ustawodawcę oddziaływania na kształt nowych instytucji dotychczasowych przepisów kodeksów, do których następuje inkorporacja przepisów nowych.

Z kolei za epizodycznością ustawy przemawia nie tylko nowatorski charakter projektowanego systemu wykonywania kary, ale też konieczność rozważenia ewentualnej modyfikacji regulacji ustawowej, po zgromadzeniu niezbędnych doświadczeń z funkcjonowaniem jej zapisów w praktyce, wymuszona przecież czasowym obowiązywaniem.

Modyfikacje tego rodzaju, które mogą się w przyszłości jawić jako niezbędne lub wysoce celowe, to zarówno poszerzenie przedmiotowego zakresu stosowania nowego systemu wykonywania kary, jak i zmiana niektórych z jego założeń, czy też związanych z nim instytucji, niezdających w praktyce egzaminu.

Epizodyczność ustawy ułatwi i przyspieszy tego rodzaju ewentualne zmiany, co nie będzie stać w sprzeczności z możliwością ostatecznego wprowadzenia zapisów dotyczących nowego systemu wykonania kary do regulacji kodeksowych, dokonanego jednak po „okrzepnięciu” nowej regulacji i ewentualnym dopracowaniu jej rozwiązań, dokonanym przy uwzględnieniu doświadczeń z jej stosowania.

Wejście w życie projektowanej ustawy będzie miało wpływ na funkcjonowanie jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, sądów penitencjarnych i kuratorów zawodowych.

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa.

Przyjmując że przedmiotowa ustawa wejdzie w życie od dnia 1 lipca 2008 r., łączne koszty jej wprowadzenia i funkcjonowania w 2008 r. wyniosą około 9 770 764 zł, natomiast w 2009 r. koszty funkcjonowania systemu będą się kształtować na poziomie 15 673 532 zł, łącznie (2008 + 2009) – 25 444 296 zł, w tym:

1) w części 37 „Sprawiedliwość”:

   a) od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. – 5 903 824 zł,

   b) w 2009 r. – 9 859 652 zł.

   Łącznie: 15 763 476 zł.

2) w części 15 „Sądy Powszechne”:

   a) od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. – 3 866 940 zł,

   b) w 2009 r. – 5 813 880 zł.

   Łącznie: 9 680 820 zł.

Mimo konieczności wydatkowania wymienionych wyżej kwot na wdrożenie i funkcjonowanie projektowanej ustawy, w ostatecznym bilansie Skarb Państwa w związku z funkcjonowaniem „tygodniowego” systemu zaoszczędzi:

1) w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. – kwotę 33 693 471 zł,

2) w 2009 r. – kwotę 13 769 740 zł.

   Łącznie: 47 463 211 zł.

Powyższe kwoty wynikają z następujących obliczeń:

Założyć należy, że roczne koszty odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym stanowią ok. 30% kosztów, jakie budżet państwa musiałby ponieść, gdyby skazany ten odbywał tę samą karę w systemie „ciągłym”.

W wyniku odbywania przez 3.840 skazanych kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym wydatki Skarbu Państwa w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. zmniejszą się o kwotę 7 200 000 zł, zaś w 2009 r. o kwotę 14 600 000 zł.

Wynika to z następujących wyliczeń:

Z danych statystycznych zgromadzonych w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej wynika, że w systemie tygodniowym może odbywać karę:

- 23.040 skazanych, o których mowa w art. 5 ust. 1 projektowanej ustawy,
- 3.962 skazanych, o których mowa w art. 5 ust. 2.

Mając jednak na względzie przede wszystkim realne możliwości Służby Więziennej, w szczególności zaś aktualne możliwości w zakresie stworzenia miejsc zakwaterowania dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym przyjęto, że w każdej z 60 wytypowanych do wykonania kary pozbawienia wolności w tym systemie jednostek penitencjarnych, będą dwie czteroosobowe cele, w których kara ta będzie mogła być wykonywana wobec 16 osób w jednym tygodniu (przyjęto zatem system „rotacyjny”, czyli 2 cele x 4 osoby x 2 cykle = 16 osób), a średni wymiar skierowanej do wykonania kary wyniesie 3 miesiące (de facto skazany w zakładzie karnym przebywa 24 dni tj. 12 tygodni, po 2 dni w każdym tygodniu).

Szacuje się zatem, że liczba osób, wobec których może być wykonywana kara wyniesie w ciągu roku 3840 (16 osób w tygodniu x 4 cykle = 64 osoby w każdej jednostce x 60 jednostek = 3840 skazanych). Oczywiście liczby te dotyczyć będą pierwszego – eksperymentalnego okresu obowiązywania projektowanej ustawy, mającego na celu zebranie doświadczeń koniecznych do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w szerszym zakresie.

Powyższe założenie, tj. „ograniczenie” liczby odbywających karę w systemie tygodniowym do maksymalnie ok. 4000 skazanych rocznie, wiąże się z faktem, że w wytypowanych jednostkach penitencjarnych, podobnie zresztą jak i w pozostałych zakładach karnych i aresztach śledczych, istnieje przeludnienie wynoszące około 120%.

Dlatego też, wprowadzając w życie przedmiotową ustawę przyjąć trzeba, że w jednostkach tych można dodatkowo wygospodarować nie więcej niż określoną powyżej liczbę cel i miejsc.

Wskazać jednakże należy, że przeznaczenie wydzielonych cel dla skazanych odbywających karę w systemie tygodniowym spowoduje odpowiednie zmniejszenie liczby miejsc zakwaterowania dla skazanych odbywających karę w systemie „ciągłym”(tj. w warunkach, o których mowa w Rozdziale X Kodeksu karnego wykonawczego – „Kara pozbawienia wolności”).

Należy jednak mieć na uwadze, że w związku z projektowanym systemem odbywania kary pozbawienia wolności, w wydzielonych celach, w danym okresie, karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie odbywać dwukrotnie większa liczba skazanych, niż odbywałaby ją w systemie „ciągłym”. Spowoduje to dwukrotny wzrost liczby wykonywanych kar pozbawienia wolności bez konieczności tworzenia dodatkowych miejsc zakwaterowania dla skazanych.

Uwzględniając powyższe, należy przyjąć następujące założenia do wyliczenia skutków finansowych dla kary pozbawienia wolności odbywanej w systemie tygodniowym:

1) liczba skazanych przewidzianych do odbycia kary w ciągu roku – 3840 osób,

2) dzienny koszt utrzymania osadzonego odbywającego karę w systemie:

   - ciągłym – 57,20 zł
   - tygodniowym – 56,70 zł (pomniejszony o koszt odzieży i obuwia)

   (dzienny koszt utrzymania skazanego ustalono na podstawie poniesionych kosztów ogółem w 2005 r. przy jednoczesnym

zastosowaniu przysługujących zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami stawek i norm dotyczących wyżywienia, odzieży, bielizny, pościeli, obuwia, środków higieny),

3) okres odbywania kary – 3 miesiące (uśredniony),

4) dodatkowe koszty związane z wprowadzeniem systemu tygodniowego (adaptacja pomieszczeń) – 120 000 zł (2 000 zł na 1 zakład karny),

5) ilość dni w miesiącu – 30,

6) liczba dni odbywania kary w tygodniu (dot. systemu tygodniowego) – 2.

Do wyliczeń skutków finansowych przyjęto uśredniony czas odbywania kary w systemie tygodniowym – 3 miesiące. Przyjmując jednak, że czas odbywania kary przez skazanych w tym systemie będzie we wszystkich przypadkach maksymalny – tj. 6 miesięcy (zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 1 i 2 projektu ustawy), skutki finansowe pozostaną na tym samym poziomie. Zmniejszy się natomiast przyjęta do wyliczeń liczba skazanych z 3 840 na 1 920 (16 osób w tygodniu x 2 cykle w roku = 32 osoby w każdej jednostce x 60 jednostek = 1920 skazanych) i zwiększy się liczba dni pobytu w zakładzie karnym z 24 na 48 (6 miesięcy x 4 tygodnie x 2 dni w każdym tygodniu).

Znajduje to potwierdzenie w następujących symulacjach:

– 3 840 skazanych x 24 dni = 92 160 osobodni (dla wariantu, gdzie czas odbywania kary wynosi 3 miesiące),

– 1 920 skazanych x 48 dni = 92 160 osobodni (dla wariantu, gdzie czas odbywania kary wynosi 6 miesięcy).

Koszty odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym i ciągłym, ustalone w oparciu o powołane wcześniej dane i założenia, przedstawiają się następująco:

I. Koszty w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia 2008 r. (rok wprowadzenia systemu):

1. System tygodniowy:

1920 skazanych x 2 dni w tyg. x 4 tyg. x 3 m-ce x 56,70 zł za dzień = 2 612 736 zł

2 612 736 + 120 000 zł (dot. koszt. wprow. syst.) = 2 732 736 zł

2. System ciągły:

1920 skazanych x 30 dni x 3 m-ce x 57,20 zł za dzień = 9 884 160 zł

II. Roczne koszty odbywania kary w 2009 r. i latach następnych:

1. System tygodniowy:

3840 osadzonych x 2 dni x 4 tyg. x 3 m-ce x 56,70 zł za dzień = 5 225 472 zł

2. System ciągły:

3840 osadzonych x 30 dni x 3 m-ce x 57,20 zł za dzień = 19 768 320 zł

Zestawienie porównawcze wyliczonych kosztów obrazuje poniższa tabela:

Okres	Roczne koszty odbywania kary w systemie tygodniowym (w tys. zł)	Roczne koszty odbywania kary w systemie ciągłym (w tys. zł)	Różnica kwotowa (w tys. zł) 3-2	Procentowy wskaźnik kosztów systemu tygodniowego w stosunku do systemu ciągłego 2:3
1	2	3	4	5
Rok 2008 (1.07–31.12)	2 700	9 900	7 200	27,3%
Rok 2009 i lata następne	5 200	19 800	14 600	26,3%

Z powyższych danych wynika, że w wyniku wprowadzenia ustawy wydatki Skarbu Państwa ulegną zmniejszeniu odpowiednio o kwotę 7 200 000 zł w 2008 r. i o kwotę 14 600 000 zł w 2009 r. Oszczędności te będą wzrastać

w latach następnych wraz ze zwiększeniem liczby miejsc dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

W związku z tym, że w 2008 r. należy ponieść dodatkowe koszty w kwocie 120 000 zł związane z adaptacją i wyposażeniem 120 cel mieszkalnych (2 x 60 zakładów karnych), uzyskane oszczędności ulegną zmniejszeniu do kwoty 7 080 000 zł.

Wprowadzenie systemu tygodniowego będzie skutkować dodatkowymi czynnościami funkcjonariuszy służby więziennej, takimi jak:

- przyjmowanie i zwalnianie skazanych,
- kontrola dostarczonych przez skazanych zaświadczeń lekarskich, wstępne badania lekarskie oraz kontrola stanu sanitarno-higienicznego,
- obsługa depozytu z przedmiotami wartościowymi i środkami pieniężnymi skazanych, tj. przyjmowanie i wydawanie środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych przy każdorazowym przyjęciu i opuszczeniu zakładu przez skazanego,
- obsługa depozytu z rzeczami własnymi skazanych, tj. przyjmowanie i wydawanie rzeczy własnych skazanych przy każdorazowym przyjęciu i opuszczeniu zakładu przez skazanych,
- wydawanie sprzętu stołowego, pościeli i bielizny oraz środków higieny osobistej skazanym, zgodnie z obowiązującymi normami,
- zapewnienie prawidłowego rozmieszczenia skazanych w celach, przyjmowanie na rozmowy, przygotowanie dokumentacji penitencjarnej,
- nadzór i kontrola w ramach oddziałów mieszkalnych w porze dziennej i nocnej.

Odmiennie niż w systemie ciągłym, czynności te trzeba będzie wykonywać wielokrotnie, tj. przy każdym przyjęciu i zwolnieniu skazanego, odbywającego karę w systemie tygodniowym. I tak, na przykład osoba skazana na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności w tym systemie de facto będzie przebywać w zakładzie karnym 24 dni, tj. 12 tygodni po 2 dni w każdym tygodniu. Tak

więc 12 razy będzie przyjmowana i zwalniana z zakładu karnego, co będzie wiązać się z wykonaniem przedmiotowych czynności. W przypadku osoby odbywającej karę w systemie ciągłym, czynności te są wykonywane tylko 2 razy, tj. przy przyjęciu do zakładu karnego i przy zwolnieniu po odbyciu kary. Mając to na uwadze, a także fakt, że większość z tych czynności będzie wykonywana po południu, tj. po godzinach pracy administracji penitencjarnej, konieczne będzie odpowiednie zabezpieczenie etatowe. I tak w 60 wytypowanych do wykonania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zakładach karnych, aresztach śledczych i ich oddziałach zewnętrznych należy dodatkowo zabezpieczyć co najmniej 2 etaty funkcjonariuszy służby więziennej, czyli ogółem 120 etatów.

Planowany koszt uruchomienia i funkcjonowania jednego etatu w przewidywanym okresie wejścia w życie ustawy, tj. od lipca do grudnia 2008 r. kształtuje się na poziomie 26 425,74 zł (§§ 4050, 4180, 4280, 4300) – dla 120 etatów 3 171 088,80 zł.

Natomiast roczny koszt funkcjonowania jednego etatu w 2009 r. wyniesie 38 693,17 zł (§§ 3070, 4050, 4070, 4180) – dla 120 etatów 4 643 180,40 zł.

Uwzględniając powyższe wydatki, oszczędności w wydatkach Skarbu Państwa w okresie funkcjonowania ustawy w 2008 r. wynosić będą 3 908 911 zł (7 080 000 zł – 3 171 089 zł = 3 908 911 zł), zaś w 2009 r. odpowiednio 9 956 820 zł (14 600 000 zł – 4 643 180 zł = 9 956 820 zł).

Ponadto przedmiotowy projekt ustawy nakłada dodatkowe obowiązki na sądy penitencjarne oraz kuratorów sądowych. Zatem spowoduje to skutki finansowe dla budżetu państwa w części 15 „Sądy Powszechne”.

Obowiązki nałożone na sądy penitencjarne będą wynikać przede wszystkim z:

– wydawania przez sąd penitencjarny postanowień o udzielaniu skazanemu zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym,

– zwalnianiu skazanego z zakładu karnego,

– uchylaniu zezwoleń na odbywanie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jeżeli skazany rażąco narusza porządek prawny, popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, wobec skazanego zastosowano tymczasowe aresztowanie,

– wezwaniu skazanego przebywającego na wolności, wobec którego uchylone zostało zezwolenie na odbywanie kary w systemie tygodniowym.

Szacuje się, że przejęcie przez sądy penitencjarne do wykonywania postępowania wykonawczego związanego z odbywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie wymagało wzmocnienia kadry orzeczniczej o około 20 etatów orzeczniczych.

Zakładając, że przedmiotowy projekt wejdzie w życie z dniem 1 lipca 2008 r., to wydatki na wynagrodzenia dla 20 dodatkowych etatów orzeczniczych szacuje się na poziomie 870 240 zł:

7 252 zł (średnie wynagrodzenie sędziego) x 20 etatów x 6 miesięcy = 870 240 zł.

Wydatki związane z utworzeniem nowych miejsc pracy:

8 000 zł (utworzenie jednego stanowiska pracy) x 20 = 160 000 zł.

Łącznie (wydatki na wynagrodzenie oraz utworzenie stanowisk pracy) = 1 030 240 zł.

Natomiast wydatki na wynagrodzenia dla sędziów penitencjarnych w 2009 r. (20 etatów) szacuje się na poziomie 1 740 480 zł.

Projekt ustawy nakłada również dodatkowe obowiązki na kuratorów sądowych; wynikają one ze sprawowania dozoru orzeczonego wobec skazanego, któremu zezwolono na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz kontroli zachowania takiego skazanego przez przeprowadzanie wywiadów środowiskowych.

Zakłada się, że dodatkowo na wykonanie tych zadań należy zabezpieczyć około 50 kuratorów.

W 2008 r. wydatki na wynagrodzenia dla kuratorów będą kształtowały się na poziomie 780 000 zł:

2 600 zł (wynagrodzenie kuratora zawodowego) x 50 etatów x 6 miesięcy = 780 000 zł.

Wydatki związane z utworzeniem nowych miejsc pracy:

8 000 zł (utworzenie jednego stanowiska pracy) x 50 = 400 000 zł.

Łącznie (wydatki na wynagrodzenie oraz utworzenie stanowisk pracy) = 1 180 000 zł.

Natomiast wydatki na wynagrodzenia dla kuratorów zawodowych w 2009 r. (50 etatów) szacuje się na poziomie 1 560 000 zł.

Ponadto zwiększenie liczby o 50 etatów pracowników administracyjnych związanych z dodatkowymi etatami sędziów penitencjarnych i kuratorów sądowych spowoduje wydatki na wynagrodzenia, które szacuje się na poziomie 1 656 700 zł

4 189 zł (średnie wynagrodzenie urzędnika) x 50 etatów x 6 miesięcy = 1 256 700 zł.

Wydatki związane z utworzeniem nowych miejsc pracy :

8 000 zł (utworzenie jednego stanowiska pracy) x 50 = 400 000 zł.

Łącznie (wydatki na wynagrodzenie oraz utworzenie stanowisk pracy) = 1 656 700 zł.

Natomiast wydatki na wynagrodzenia dla urzędników w 2009 r. (50 etatów) szacuje się na poziomie 2 513 400 zł.

Wejście w życie przedmiotowego projektu wpłynie na zwiększenie dochodów budżetu państwa w części 15 „Sądy Powszechne” z tytułu ponoszenia przez skazanego zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego w wysokości 80 zł powiększonych o 10 zł za każdy dzień przebywania skazanego w zakładzie karnym.

Dochody w 2008 r.:

I. Opłata zryczałtowana – 80 zł.

Liczba osób odbywająca karę w ciągu roku – 3 840 osób, czyli 1 920 osób (od dnia 1 lipca 2008 r.)

Wpływy z tytułu opłaty = 80 zł x 1 920 osób = 153 600 zł.

II. Opłata za jeden dzień pobytu – 10 zł

Wpływy miesięczne od 1 skazanego – 80 zł (8 dni w miesiącu x 10 zł).

Okres przebywania – 3 miesiące (24 dni) – 240 zł.

Wpływy od jednego skazanego 240 zł x 1 920 osób = 460 800 zł.

Łącznie – (I+II) = 614 400 zł.

Dochody w 2009 r.:

I . Opłata zryczałtowana – 80 zł.

Liczba osób odbywająca karę w ciągu roku – 3 840 osób

Wpływy z tytułu opłaty = 80 zł x 3 840 osób = 307 200 zł.

II. Opłata za jeden dzień pobytu – 10 zł.

Wpływy miesięczne od 1 skazanego – 80 zł (8 dni w miesiącu x 10 zł).

Okres przebywania – 3 miesiące (24 dni) – 240 zł.

Wpływy od jednego skazanego 240 zł x 3 840 osób = 921 600 zł.

Łącznie – (I+II) = 1 228 800 zł.

Reasumując, przy uwzględnieniu wydatków na utworzenie i utrzymanie 20 etatów sędziów penitencjarnych, 50 etatów kuratorskich i 50 etatów urzędniczych w sądach oraz dochodów z tytułu opłat zryczałtowanych i dziennych uiszczanych przez skazanych, przewidywane oszczędności Skarbu Państwa w związku z wprowadzeniem w życie projektowanej ustawy w 2008 r. będą wynosić około 655 971 zł, zaś w 2009 r. około 5 371 740 zł. Występujące różnice są wynikiem tego, że w 2008 r. konieczne jest poniesienie kosztów logistycznych związanych z organizacją cel mieszkalnych i kosztów utworzenia stanowisk pracy. Ponadto mniejsze będą dochody z tytułu opłat ryczałtowych

i jednodniowych, albowiem liczba skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym będzie o połowę mniejsza niż w 2009 r.

Podkreślić ponadto należy, że wprowadzenie tygodniowego systemu odbywania kary pozbawienia wolności spowoduje (o czym była mowa wyżej), że bez zwiększenia liczby miejsc w zakładach karnych zwiększy się liczba osób odbywających równocześnie karę pozbawienia wolności. Zgodnie z przyjętymi założeniami, w wydzielonych 480 miejscach rocznie karę pozbawienia wolności będzie odbywać zamiast 1.920 skazanych (w systemie ciągłym) – 3.840 skazanych (w systemie tygodniowym). Pozwoli to uzyskać dodatkowe oszczędności wynikające z braku potrzeby utworzenia 480 nowych miejsc w zakładach karnych.

Oszczędności te wyniosą:

I. Jednorazowa oszczędność na utworzeniu nowych miejsc:

- 19 200 tys. zł – koszt utworzenia 480 nowych miejsc (kwota przyjęta w oparciu o faktyczne koszty budowy pawilonów zakwaterowania, które aktualnie wynoszą 40 tys. zł na jedno miejsce),
- 4 800 tys. zł – niezbędny rozwój infrastruktury (drogi, wygrodzenia, rozbudowa sieci instalacji zewnętrznych, kuchni, pralni, kotłowni) – 10 tys. zł na jedno miejsce,
- 4 825 tys. zł – koszt wdrożenia dodatkowych 160 etatów funkcjonariuszy (służba ochronna, penitencjarna, finansowa, kwatermistrzowska, ewidencji i zdrowia) niezbędnych do funkcjonowania nowych miejsc – przyjęto średnio jeden etat na 3 osadzonych.

Łącznie: 28 825 tys. zł.

II. Roczna oszczędność na funkcjonowaniu nowych miejsc:

2008 r. (od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia):

- 925 tys. zł – szacunkowy koszt utrzymania i eksploatacji 480 nowo utworzonych miejsc – 321 zł/1 miejsce miesięcznie,

– 3 287,5 tys. zł – zakładany koszt funkcjonowania dodatkowych etatów.

Łącznie: 4 212,5 tys. zł.

2009 r.

– 1 850 tys zł – szacunkowy roczny koszt utrzymania i eksploatacji 480 nowo utworzonych miejsc,

– 6 575 tys. zł – zakładany roczny koszt funkcjonowania dodatkowych etatów.

Łącznie: 8 425 tys. zł.

Reasumując, po potrąceniu opisanych wcześniej wydatków na adaptację 120 cel mieszkalnych oraz wydatków płacowych służbie więziennej i sądownictwie powszechnym łączna kwota oszczędności w budżecie Skarbu Państwa wyniesie odpowiednio:

– od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 31 grudnia 2008 r. – 33 693 471 zł,

– w 2009 r. –
13 769 740 zł.

Łącznie: 47 463 211 zł.

Podkreślić należy, że wydatki związane z funkcjonowaniem nowo projektowanej instytucji w miarę jej wdrażania będą ulegały dalszemu zmniejszaniu. Przede wszystkim wskazać trzeba na istotne zmniejszenie kosztów pobytu osadzonych w przygotowywanych do uruchomienia zakładach karnych monitorowanych elektronicznie. Jednostki te będą bazowały na znacznie tańszej w budowie i utrzymaniu infrastrukturze, gdyż nie będzie potrzeby budowy kosztownych zabezpieczeń w postaci ogrodzeń, murów i bram, których rolę przejmie specjalny system elektroniczny.

Również istotnemu spadkowi ulegnie liczebność funkcjonariuszy, którzy będą musieli być zatrudniani w takich zakładach. Wynikać to będzie z tego, że ich rola ograniczy się w zasadzie do kontroli osadzonych za pomocą systemu

elektronicznego oraz nadzoru nad prawidłowym funkcjonowaniem urządzeń elektronicznych.

Ponadto koszty wprowadzenia wykonania kary w systemie tygodniowym będą systematycznie spadać wraz ze wzrostem liczby osadzonych, których będzie obejmować ten sposób wykonania kary.

Uzyskane oszczędności powinny być przeznaczone na dalszą rozbudowę jednostek penitencjarnych przeznaczonych dla skazanych, którzy odbywają karę pozbawienia wolności w warunkach, o których mowa w Rozdziale X Kodeksu karnego wykonawczego – „Kara pozbawienia wolności”.

Projekt ustawy wywoła pozytywne skutki społeczne, przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Prawo wspólnotowe oraz postanowienia Układu Europejskiego nie obejmują materii będącej przedmiotem regulacji niniejszego projektu ustawy.

Warszawa, 12 marca 2008 r.

BAS-WAEM-573/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Beata Kempa)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2002 r., Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje wprowadzenie instytucji odbywania kary pozbawienia wolności w systemie polegającym na odbywaniu tej kary na przemian w izolacji (2 dni w tygodniu) oraz na wolności (pozostała część tygodnia). System ten nazwany został systemem tygodniowym. Projekt określa warunki odbywania takiej kary, sposób jej wykonania oraz warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Ponadto projekt przewiduje zmianę ustaw: z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, ze zmianami), z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, ze zmianami), z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, ze zmianami).

Proponowana ustawa ma wejść w życie z dniem 1 lipca 2008 r. i obowiązywać do dnia 30 czerwca 2013 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie zawiera przepisów regulujących zagadnienia będące przedmiotem projektu ustawy, w szczególności prawo UE

nie reguluje zagadnień związanych z systemem odbywania kary pozbawienia wolności.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, projekt ustawy, pozbawienie wolności, kodeks karny, kodeks karny wykonawczy

Warszawa, 12 marca 2008 r.

BAS-WAEM-574/08

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Beata Kempa) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje wprowadzenie instytucji odbywania kary pozbawienia wolności w systemie polegającym na odbywaniu tej kary na przemian w izolacji (2 dni w tygodniu) oraz na wolności (pozostała część tygodnia). System ten nazwany został systemem tygodniowym. Projekt określa warunki odbywania takiej kary, sposób jej wykonania oraz warunki i tryb orzekania o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Ponadto projekt przewiduje zmianę ustaw: z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. Nr 50, poz. 580, ze zmianami), z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, ze zmianami), z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135, ze zmianami).

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym **nie jest projektem ustawy wykonującej** prawo Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy REX: Unia Europejska, projekt ustawy, pozbawienie wolności, kodeks karny, kodeks karny wykonawczy

P r o j e k t

.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Na podstawie art. 8 ust. 3 ustawy z dnia……o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr … poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym ustala się na kwotę 80 złotych, powiększoną o 10 złotych za każdy dzień wykonywanej w zakładzie karnym kary pozbawienia wolności w tym systemie, nie więcej niż 48 dni.

§ 2. Wysokość zryczałtowanych koszów określa sąd penitencjarny w postanowieniu o zezwoleniu na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. Wpłaty tych kwot stanowią dochód budżetu państwa i uiszczane są na rachunek bieżący dochodów właściwego sądu okręgowego.

§ 3. Do zwolnienia od zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego, o których mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89 poz.555, z późn. zm.[1)]) dotyczące

---

[1)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 240, poz. 2641 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479.

zwolnienia od kosztów postępowania karnego.

§ 4. Jeżeli w postanowieniu, o którym mowa w § 2 wysokości zryczałtowanych kosztów nie określono albo błędnie ustalono ich wysokość, orzeczenie w tym przedmiocie wydaje sąd odwoławczy.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji z art. 8 ust 3 ustawy z dnia…….o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr….., poz…….).

Nie wydaje się być wygórowany zaproponowany w § 1 projektu rozporządzenia ryczałt w kwocie 80 złotych za wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. Stanowi on jedynie ok. 9% aktualnie obowiązującego minimalnego wynagrodzenia. Dla porównania, kwotę 80 złotych uiszcza się w sprawach karnych od wniosku o odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Natomiast dodatkowe powiększenie o kwotę 10 złotych za każdy dzień odbywanej w zakładzie karnym kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (nie więcej niż 48 dni) wynika z przewidywanej faktycznej pracochłonności systemu tygodniowego. W szczególności chodzi tutaj o czynności wykonywane przez administrację zakładu karnego związane z wielokrotnym przyjmowaniem skazanego do odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz wielokrotnym zwalnianiem skazanego w następujących po sobie tygodniach wykonywania kary pozbawienia wolności w tym systemie. Należy więc przyjąć, że proponowana w sumie wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania wykonawczego uwzględnia przeciętne koszty tego postępowania i stanowi realizację zasady dostępności do sądu penitencjarnego.

Wpłaty tych kwot będą stanowiły dochód budżetu państwa. Skazani będą je wpłacać na rachunek bieżący dochodów sądu okręgowego, w którego okręgu sąd

penitencjarny wydał zezwolenie na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym i określił wysokość tych kosztów.

Tak więc przyjęcie rozwiązań zawartych w projekcie spowoduje dodatkowy wzrost dochodów budżetu państwa. Wprawdzie końcowej kwoty ryczałtu nie da się oszacować z uwagi na nieznaną długość odbywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w konkretnym przypadku, to jednak jako w miarę pewny dochód skarbu państwa z tego tytułu można przyjąć kwotę 80 złotych pomnożoną przez liczbę skazanych objętych systemem tygodniowym, oczywiście pod warunkiem, że wszyscy oni będą mogli te koszty ponieść.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym

Na podstawie art. 56 pkt 1 ustawy z dnia 2006 r. o wykonywaniu kary w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr …., poz. ….), zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy porządkowe

§ 1. Przepisy regulaminu stosuje się do osoby odbywającej karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

§ 2. 1. Skazany może bezpośrednio zwracać się do przełożonych oraz osób wizytujących zakład karny ze sprawami związanymi z wykonywaniem kary pozbawienia wolności, a także ze sprawami osobistymi.

2. Cele i inne pomieszczenia w zakładzie karnym, w których skazani przebywają, są wizytowane przez dyrektora zakładu karnego, zwanego dalej "dyrektorem", co najmniej raz w miesiącu.

3. Administracja zakładu karnego może organizować spotkania z grupami skazanych, zwłaszcza w sprawach związanych z warunkami odbywania kary, zatrudnieniem i nauczaniem.

§ 3. 1. W wieloosobowej celi mieszkalnej wyznacza się starszego celi, który informuje właściwych przełożonych o potrzebach bytowych i sanitarnych skazanych oraz o stanie sprzętu.

2. W obecności przełożonych oraz osób wizytujących zakład karny skazany przyjmuje postawę stojącą. Skazany, a w wieloosobowej celi mieszkalnej starszy celi, podaje swoje imię i nazwisko osobom wchodzącym do celi.

3. Wymogów określonych w ust. 2 nie egzekwuje się, gdy skazany zostanie od nich zwolniony przez właściwego przełożonego, a ponadto w szpitalach i izbach chorych, w trakcie zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych oraz zorganizowanych praktyk i posług religijnych, posiłków, spaceru i spoczynku, których czas ustalono w porządku wewnętrznym.

§ 4. W zakładach karnych przeprowadza się apel poranny i wieczorny, w czasie określonym w porządku wewnętrznym oraz w innym uzasadnionym przypadku, w trakcie którego ustala się w szczególności stan liczbowy skazanych.

Rozdział 2

Organizacja przyjęć do zakładu karnego

§ 5. Skazany zgłaszający się do odbycia kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym jest przyjmowany do zakładu karnego wskazanego przez sąd penitencjarny w postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

§ 6. 1. Przy każdorazowym stawieniu się do zakładu karnego skazany okazuje dokument stwierdzający tożsamość, podaje dane osobowe i informacje o zmianie tych danych, o miejscu zameldowania oraz przebywania bez zameldowania, a także informacje o uprzedniej karalności i o stanie zdrowia; ponadto może być poddany czynnościom mającym na celu jego identyfikację;

2. W trakcie czynności, o których mowa w ust. 1, skazany:

1) przekazuje do właściwego depozytu dokumenty, pieniądze i przedmioty, o których mowa w art. 47 ust. 3 ustawy;

2) może wskazać osobę, której mogą być wydane zdeponowane pieniądze i przedmioty, w przypadku kiedy nie odbierze ich osobiście, podając imię i nazwisko oraz adres tej osoby

3. Skazany potwierdza swoim podpisem przekazanie do depozytu dokumentów, pieniędzy i przedmiotów, o których mowa w art. 47 ust. 3 ustawy.

§ 7.1. Niezwłocznie po pierwszym osadzeniu skazanego w zakładzie karnym przeprowadza się z nim rozmowę informacyjną.

2. W rozmowie, o której mowa w ust. 1, zapoznaje się skazanego z przepisami, o których mowa w art. 44 ustawy oraz z obowiązującym porządkiem wewnętrznym zakładu karnego, a także informuje się go, w szczególności o:

1) możliwości wystąpienia w czasie pobytu w zakładzie karnym zagrożeń dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz ze sposobami ich unikania;

2) możliwości zetknięcia się z przejawami negatywnych zachowań charakterystycznych dla środowiska przestępczego;

3) możliwości zwracania się do przełożonych ze sprawami osobistymi i problemami związanymi z pobytem w zakładzie;

4) możliwości zgłaszania próśb związanych z osadzeniem w celi;

5) obowiązku informowania przełożonych o zagrożeniach dla jego bezpieczeństwa osobistego oraz bezpieczeństwa innych skazanych;

6) konsekwencjach stosowania przemocy w stosunku do współosadzonych,

7) możliwości uzyskania pomocy lekarskiej i psychologicznej.

3. W rozmowie, o której mowa w ust. 1, ustala się również, w szczególności:

1) deklarowany stan zdrowia psychicznego i fizycznego skazanego;

2) jego problemy osobiste, z uwzględnieniem konfliktów z otoczeniem;

3) aktualne potrzeby bytowe skazanego;

4) potrzeby postpenitencjarne.

Rozdział 3

Zasady rozmieszczania skazanych w celach mieszkalnych

§ 8. 1. Skazanego przyjętego do zakładu karnego umieszcza się w wyznaczonej wieloosobowej lub jednoosobowej celi mieszkalnej, uwzględniając w szczególności płeć oraz wiek, a także wymogi określone w art. 46ust. 1 ustawy.

2. W razie potrzeby skazany może być przeniesiony w każdym czasie z celi mieszkalnej, którą zajmuje, do innej takiej celi.

Rozdział 4

Porządek wewnętrzny zakładu karnego

§ 9. 1. Ustalając porządek wewnętrzny zakładu karnego, a w razie potrzeby poszczególnych oddziałów, dyrektor uwzględnia konieczność tworzenia warunków zindywidualizowanego oddziaływania na skazanych, utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku oraz zapewnienia w zakładzie właściwych warunków bytowych, sanitarnych i zdrowotnych.

2. W porządku wewnętrznym zakładu dyrektor określa, w szczególności:

1) godziny oraz sposób przeprowadzania apelu porannego i wieczornego;
2) godziny przeznaczone na sen, zajęcia kulturalno-oświatowe i sportowe oraz zajęcia własne skazanego;
3) godziny i miejsce spożywania posiłków dostarczanych przez administrację;
4) godziny, miejsce i sposób poruszania się po terenie zakładu;
5) godziny, miejsce i sposób odbywania spacerów oraz korzystania z kąpieli;
6) godziny i miejsce, w którym jest dozwolone palenie wyrobów tytoniowych;
7) ilość i rodzaj własnej odzieży, bielizny i obuwia, które skazany może posiadać w celi;
8) ilość i wymiary przedmiotów, które skazany może posiadać w celi, oraz sposób ich przechowywania, a w razie potrzeby zasady ich używania;
9) dni, godziny i miejsce przyjmowania skazanych przez dyrektora i innych przełożonych, lekarzy oraz sposób składania pisemnych wniosków, skarg i próśb;
10) dni, godziny i miejsce odprawiania nabożeństw, odbywania spotkań religijnych oraz nauczania religii;
11) częstotliwość, terminy, miejsce i sposób dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów dopuszczonych do sprzedaży w zakładzie;
12) godziny i sposób przyjmowania i wydawania korespondencji;
13) dni, godziny i miejsce bezpośredniego kontaktowania się z przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 38 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.1)), zwanej dalej Kodeksem karnym wykonawczym;

---

1) Zmiany niniejszej ustawy zostały opublikowane w Dz. U. z 1997 r. Dz. U. Nr 160, poz.1083, z 1999 r. Dz. U. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Dz. U. Nr 60, poz. 701, Nr 120, poz. 1268; z 2001 r. Dz. U. Nr 98, poz. 1071, Nr 111, poz.1194; z 2002 r. Dz. U. Nr 74, poz. 676, Nr 200, poz. 1679;

14) godziny, czas trwania i miejsce korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych.

§ 10. Tekst porządku wewnętrznego powinien znajdować się w każdej celi. Na prośbę skazanego udostępnia się mu ustawę oraz wydane na jej podstawie akty wykonawcze, a także ustawę.

Rozdział 5

Organizacja przyjmowania korespondencji

§ 11. 1. Korespondencję skazanego administracja zakładu karnego przyjmuje w każdym dniu roboczym, a korespondencję urzędową - codziennie.

2. Godziny i sposób przyjmowania korespondencji ustala się w porządku wewnętrznym zakładu.

3. Przesyłka listowa powinna być właściwie opłacona przez skazanego.

4. W przypadku wysyłania przesyłki poleconej, wraz z korespondencją skazany przekazuje wypełniony druk "potwierdzenia nadania przesyłki poleconej", który po wysłaniu zwraca się skazanemu.

§ 12. Korespondencja skazanego jest wysyłana przez administrację zakładu karnego, nie później niż drugiego dnia roboczego od daty jej przekazania przez skazanego, o ile nie podlega zatrzymaniu z przyczyn, o których mowa w art. 105 § 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 13. 1. Korespondencję adresowaną do skazanego doręcza mu upoważniony funkcjonariusz.

2. Jeżeli korespondencja podlega nadzorowi, doręcza się ją po dokonaniu tej czynności.

3. W przypadku odmowy przyjęcia przez skazanego korespondencji odsyła się ją do nadawcy; jeżeli odmowa przyjęcia dotyczy korespondencji z dołączonym potwierdzeniem odbioru lub przesłanej jako przesyłka polecona bez potwierdzenia odbioru umieszcza się o tym wzmiankę na potwierdzeniu odbioru lub na korespondencji i przekazuje placówce pocztowej.

§ 14. 1. Tryb przekazywania korespondencji urzędowej, regulują przepisy w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

2. Przyjmujący w zakładzie karnym korespondencję urzędową wysyłaną przez skazanego wydaje nadawcy pisemne potwierdzenie jej odbioru oraz odnotowuje na kopercie datę odbioru.

3. Potwierdzenie sporządza się w jednym egzemplarzu; duplikatu potwierdzenia nie wydaje się.

§ 15. Skazany ma prawo składać wnioski, skargi i prośby na piśmie oraz ustnie; przełożeni i inne uprawnione osoby przyjmują je także w czasie bezpośrednich kontaktów ze skazanym, zwłaszcza w czasie wizytacji cel mieszkalnych i innych pomieszczeń, w których przebywają skazani.

---

z 2003 r. Dz. U. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380, Nr 179, poz. 1750; z 2004 r. Dz. U. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426, Nr 273, poz. 2703; z 2005 r. Dz. U. Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479.

§ 16. Koszty przesłania wniosków, skarg i próśb ponosi skazany.

Rozdział 6

Warunki opieki zdrowotnej i bytowej

§ 17. Wobec skazanych przebywających w szpitalach, izbach chorych oraz leczonych poza nimi, a także przewlekle chorych i rekonwalescentów, dyrektor może, na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza, dokonywać niezbędnych odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w zakresie uzasadnionym stanem zdrowia tych skazanych.

§ 18. Wobec skazanych kobiet ciężarnych dyrektor może dokonywać, na wniosek lekarza lub po zasięgnięciu jego opinii, niezbędnych odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w zakresie wynikającym z potrzeby uwzględnienia stanu fizycznego lub psychicznego tych kobiet.

§ 19. 1. Cela mieszkalna powinna być wyposażona w łóżko dla każdego skazanego, odpowiednią do liczby skazanych ilość stołów, szafek i taboretów oraz środków do utrzymania czystości w celi. Niezbędne urządzenia sanitarne sytuuje się w sposób zapewniający ich niekrępujące użytkowanie, z zastrzeżeniem art. 110 § 3 Kodeksu karnego wykonawczego.

2. W zakładzie karnym typu półotwartego i otwartego skazani mogą posiadać własne sztućce metalowe. Przedmioty te nie stanowią przedmiotów, o których mowa w art. 110a § 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 20. Skazany potwierdza podpisem:

1) przyjęcie do użytku i zwrot do magazynu przedmiotów, o których mowa w art. 23 ust. 3 ustawy;

2) otrzymanie z depozytu dokumentów, pieniędzy, przedmiotów wartościowych i innych przedmiotów.

§ 21. 1. Skazany jest obowiązany utrzymywać należytą czystość osobistą i dbać o schludny wygląd.

2. Skazany korzysta z ciepłej wody i kąpieli na zasadach określonych przez dyrektora w porządku wewnętrznym.

§ 22. 1. Spacer skazanego odbywa się pod bezpośrednim nadzorem funkcjonariusza w wyznaczonym miejscu na wolnym powietrzu.

2. Dyrektor może, ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w zakładzie karnym, zarządzić odbywanie spaceru w inny sposób niż ustalony w porządku wewnętrznym.

3. Dyrektor może na wniosek lekarza zmienić czas trwania i sposób odbywania spaceru przez skazanego chorego.

§ 23. Stan sanitarny zakładu karnego, ogrzewanie, oświetlenie i wentylacja pomieszczeń, utrzymywanie czystości przez skazanych, stan i czystość odzieży, bielizny oraz bielizny pościelowej, ilość i jakość posiłków oraz sposób ich

przyrządzania i wydawania są kontrolowane przez pracownika służby kwatermistrzowskiej i lekarza lub innego upoważnionego pracownika służby zdrowia zakładu.

Rozdział 7

Środki oddziaływania na skazanych

§ 24. Do środków oddziaływania na skazanych może należeć w szczególności, działalność kulturalno-oświatowa, społeczna i zajęcia sportowe.

§ 25. W zakładzie karnym można organizować zajęcia kulturalno-oświatowe lub sportowe z udziałem instytucji, organizacji, stowarzyszeń i osób godnych zaufania, na zasadach określonych w Kodeksie karnym wykonawczym.

Rozdział 9

Przygotowywanie skazanych do zwolnienia z zakładu karnego

§ 26. Bezpośrednio przed zwolnieniem z zakładu karnego po odbyciu całości kary pozbawienia wolności wykonywanej w systemie tygodniowym, skazanemu udziela się stosownych informacji, w szczególności o adresach i kompetencjach instytucji oraz organizacjach społecznych udzielających pomocy materialnej, medycznej, w znalezieniu pracy i zakwaterowaniu, a także porad prawnych.

Rozdział 9

Przepis końcowy

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Uwagi ogólne.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 56 pkt 1 projektu ustawy z dnia [...]o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz.U. Nr ..., poz ...). Projektowane rozporządzenie normuje szczegółowy organizację przyjęć do zakładów karnych i zasady rozmieszczania skazanych w celach mieszkalnych, porządek wewnętrzny zakładów karnych, organizację przyjmowania korespondencji w zakładach karnych, a także warunki opieki zdrowotnej i bytowej w zakładach karnych. W chwili obecnej brak jest aktu rangi podustawowej regulującego omawianą sferę zagadnień postępowania wykonawczego.

Rozwiązania szczegółowe.

W projekcie rozporządzenia dookreśla się tryb i sposób realizacji bezpośredniego kontaktu skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (vide § 1) z przełożonymi oraz osobami wizytującymi zakład karny, a w szczególności:

- możliwość zwracania się ze sprawami związanymi z wykonywaniem kary pozbawienia wolności (§ 2 ust.1),
- wizytowanie cel i innych pomieszczeń przez dyrektora zakładu karnego (§ 2 ust 2),
- możliwość organizowania spotkań z grupami skazanych w sprawach związanych zwłaszcza z warunkami odbywania kary, zatrudnieniem lub nauczaniem (§ 2 ust.3),
- zadania starszego celi (§ 3 ust.1),
- sposób zachowania skazanego w trakcie kontaktu z przełożonymi (§ 3),
- sposób przeprowadzania apelu porannego i wieczornego (§ 4).

W § 5 projektu rozporządzenia określa się dookreśla się tryb przyjmowania skazanego zgłaszającego się do zakładu karnego wskazanego przez sąd penitencjarny w postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

W § 6 projektowanego rozporządzenia dookreśla się obowiązki skazanego przy każdorazowym stawieniu się do zakładu karnego:

- okazanie dokumentu stwierdzającego tożsamość, podanie danych o uprzedniej karalności i o stanie zdrowia, miejscu zameldowania oraz przebywania bez zameldowania, a także możliwość poddania skazanego czynnościom mającym na celu jego identyfikacje oraz poddanie się badaniom (ust.1),
- sposób postępowania z dokumentami, pieniędzmi i innymi przedmiotami (ust. 2 i 3).

W § 7 projektowanego rozporządzenia unormowano tryb przeprowadzenia ze skazanym rozmowy informacyjnej niezwłocznie po pierwszym osadzeniu w zakładzie karnym oraz rodzaj i zakres informacji, które skazany powinien uzyskać podczas jej przeprowadzania.

W § 8 projektu unormowano rodzaj celi, w jakiej skazany powinien zostać umieszczony, kryteria, które powinny być uwzględnione przy podejmowaniu decyzji w powyższej sprawie oraz możliwość przeniesienia skazanego do innej celi mieszkalnej.

W § 9 projektu dookreślono zakres regulacji porządku wewnętrznego w wyodrębnionych oddziałach (lub w celach) dla skazanych odbywających karę w systemie tygodniowym. W § 10 unormowano konieczność dostępności porządku wewnętrznego dla skazanego oraz możliwość udostępnienia skazanemu na jego prośbę kodeksu karnego wykonawczego oraz wydanych na jego podstawie aktów wykonawczych.

Sposób postępowania z korespondencją skazanego przez administrację zakładu karnego – przyjmowanie, wysyłanie oraz tryb jej doręczania - określono w § § 11 ust. 1, 2, 12, 13, 14 projektu.

W § 11 ust. 3 i 4 projektowanego rozporządzenia dookreślono obowiązki skazanego w zakresie właściwego opłacenia przesyłki listowej oraz wysyłania przesyłki poleconej, a także przesyłania wniosków, skarg i próśb (vide § 16).

W § 15 doprecyzowano sposób realizacji prawa skazanego do składania skarg oraz tryb ich przyjmowania przez przełożonych i inne osoby uprawnione.

W § 17 oraz § 18 unormowano możliwość dokonywania przez dyrektora zakładu karnego odstępstw na wniosek lub po zasięgnięciu opinii lekarza wobec szczególnych kategorii skazanych

– przewlekle chorych, rekonwalescentów, kobiet ciężarnych - skazanych przebywających w szpitalach, izbach chorych oraz leczonych poza nimi.

Wyposażenie celi mieszkalnej oraz sposób usytuowania urządzeń sanitarnych unormowano w § 19 ust.1. W § 19 ust. 2 unormowano możliwość posiadania przez skazanych własnych sztućców metalowych w zakładzie karnym typu półotwartego i otwartego.

W § 20 projektowanego rozporządzenia dookreślono konieczność potwierdzenia przez skazanego przyjmowania do użytku i zwrotu do magazynu pościeli, ścierki i sprzętu stołowego, jeżeli nie korzysta z własnych oraz otrzymanych na jego prośbę.

Obowiązek utrzymywania higieny osobistej przez skazanego oraz czystość pomieszczeń, w których przebywa oraz sposób korzystania przez skazanego z ciepłej wody i kąpieli unormowano w § 21.

W § 22 projektowanego rozporządzenia dookreślono sposób korzystania przez skazanego ze spaceru, możliwość zarządzenia zmiany tego sposobu przez dyrektora zakładu karnego ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa w zakładzie karnym, a także na wniosek lekarza zmianę trwania i sposobu odbywania spaceru przez skazanego chorego.

W § 23 dookreślono obowiązek kontroli stanu sanitarnego zakładu karnego, ogrzewania i oświetlenia, wentylacji pomieszczeń, utrzymywania czystości przez skazanych, a także stanu bielizny, odzieży, bielizny pościelowej, ilości i jakości posiłków, sposobu ich przyrządzania i wydawania przez pracownika służby kwatermistrzowskiej i lekarza lub innego upoważnionego pracownika służby zdrowia zakładu karnego.

Środki oddziaływania penitencjarnego na skazanych, rodzaj organizowanych zajęć oraz rodzaj podmiotów, z którymi zakład karny może współpracować w tym zakresie unormowano w § 24 i 25 projektu.

W § 26 uszczegółowiono rodzaj informacji związanych z readaptacją społeczną, udzielanych skazanemu przed zwolnieniem z zakładu karnego.

Ocena skutków regulacji.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu Służby Więziennej w związku z koniecznością wzmocnienia etatowego.

Prawo wspólnotowe oraz postanowienia Układu Europejskiego nie obejmują materii będącej przedmiotem regulacji niniejszego projektu rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną oraz na rozwój regionalny. Regulacja przewidziana w projekcie oddziałuje jedynie na funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz osoby osadzone w zakładach karnych.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie warunków bytowych osób odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Na podstawie art. 56 pkt 2 ustawy z dnia …….. o wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr …., poz. ……) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Skazany otrzymuje do użytku w zakładzie karnym lub areszcie śledczym przedmioty, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia …….. o wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr …, poz. …).
2. Normy należności oraz zasady wydawania przedmiotów, o których mowa w ust. 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
3. Skazany potwierdza swoim podpisem, w karcie rzeczy należących do zakładu karnego lub aresztu śledczego, przyjęcie do użytku i zdanie do magazynu przedmiotów wymienionych w ust. 1.
4. Wzór karty rzeczy należących do zakładu karnego lub aresztu śledczego stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2.

Cele mieszkalne dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz miejsca i pomieszczenia wyznaczone w szczególności do:

1) spożywania posiłków,
2) utrzymania higieny osobistej,
3) udzielania świadczeń zdrowotnych,

wyposaża się w podstawowy sprzęt kwaterunkowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 186, poz. 1820).

§ 3.

1. W przypadku utraty lub zniszczenia przedmiotów, o których mowa w § 1 i 2, wydaje się skazanemu inne przedmioty tego samego rodzaju, bez względu na przyczynę braku lub utraty wartości użytkowej.
2. Jeżeli utrata lub zniszczenie nastąpiły z winy skazanego, może on zostać zobowiązany do zapłacenia odpowiedniej kwoty pieniężnej.

§ 4.

1. Skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zapewnia się niezbędne środki do utrzymania czystości celi.
2. Środki do utrzymania czystości w celach mieszkalnych wydawane są według potrzeb zgłaszanych przez skazanego.

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia

Załącznik nr 1

Zestaw Nr 1

Normy należności przedmiotów wyposażenia

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość wydana skazanemu	Okres używalności w miesiącach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Piżama	komplet	1	12	na prośbę
2	Ręcznik	sztuka	2	8	na prośbę
3	Ścierka do wycierania naczyń	sztuka	1	5	
4	Pantofle ranne	Para	1	18	na prośbę
5	Koc	sztuka	2	40	
6	Prześcieradło	sztuka	2	8	
7	Materac	komplet	1	60	
8	Poduszka	sztuka	1	60	
9	Poszewka na poduszkę	sztuka	1	6	
10	Podkład pod materac	sztuka	1	84	Do łóżek bez wkładu

Uwagi do zestawu nr 1:

1. Piżama, ręczniki, pantofle ranne wydawane są według potrzeb zgłaszanych na piśmie przez skazanego, w ilościach według norm określonych w zestawie.
2. Skazany przy każdorazowym opuszczeniu zakładu karnego lub aresztu śledczego lub po odbyciu kary, zdaje do magazynu wszystkie przedmioty wyposażenia. Pantofle ranne poddaje się dezynfekcji przed wydaniem do użytku kolejnemu skazanemu.
3. Pantofle ranne przechowuje się w magazynie, w czasie nieobecności skazanego w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, w oznakowanej danymi personalnymi skazanego zamkniętej kopercie lub woreczku foliowym. W przypadku przeniesienia skazanego do innego zakładu karnego lub aresztu śledczego, pantofle ranne poddaje się dezynfekcji i wydaje się kolejnemu użytkownikowi.
4. Ręczniki i ścierkę do wycierania naczyń, przed kolejnym wydaniem skazanemu, poddaje się praniu. Koce pierze się w miarę potrzeb.
5. Piżamę, prześcieradła, poszewkę na poduszkę poddaje się praniu po dwunastu dniach pobytu skazanego w zakładzie karnym lub areszcie śledczym. W trakcie przerwy między kolejnymi etapami odbywania kary powyższe przedmioty, po oznakowaniu danymi personalnymi skazanego, przechowywane są w wydzielonych miejscach magazynu.
6. W okresie zimowym, można wydać skazanemu dodatkowy koc.

Zestaw Nr 2

Normy należności środków higieny

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość wydana skazanemu	Okres należności w dniach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
	a) kobiety				
1.	Pakiety higieniczne	sztuka	według potrzeb		
	b) mężczyźni				
1.	Krem do golenia	tuba	1	30	
2.	Nożyk do golenia	sztuka	1	30	
	c) kobiety i mężczyźni				
1.	Mydło toaletowe	gram	100	30	
2.	Szczoteczka do zębów	sztuka	1	cały wymiar kary	
3.	Pasta do zębów	tuba	1	30	
4.	Papier toaletowy	rolka	1	30	

Uwagi do zestawu nr 2:

1. Mydło toaletowe, krem do golenia, nożyk do golenia, szczoteczkę do zębów, pastę do zębów i papier toaletowy wydaje się według potrzeb zgłaszanych przez skazanego.
2. Kolejne należności mydła toaletowego, kremu do golenia, nożyków do golenia, pasty do zębów i papieru toaletowego wydaje się według potrzeb zgłaszanych przez skazanego, ale nie wcześniej niż po trzydziestu dniach przebywania w zakładzie karnym lub areszcie śledczym.
3. Skazany przy każdorazowym opuszczeniu zakładu karnego lub aresztu śledczego zdaje do magazynu nie zużyte całkowicie środki higieny, które przechowywane będą w oznakowanej danymi personalnymi skazanego zamkniętej kopercie lub woreczku foliowym.
4. W przypadku odbycia całości kary pobrane przez skazanego środki higieny przechodzą na jego własność.
5. W przypadku przeniesienia do innego zakładu karnego lub aresztu śledczego, skazany zabiera ze sobą posiadane środki higieny osobistej. Skazany zobowiązany jest posiadać powyższe środki higieny w chwili stawienia się do odbywania kary w kolejnym zakładzie karnym lub areszcie śledczym, chyba że zgodnie z normami należności stały się one jego własnością.

Zestaw Nr 3

Normy należności sprzętu stołowego

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość wydana skazanemu	Okres używalności w miesiącach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Kubek 0,5l - aluminiowy lub - z tworzywa sztucznego lub - z porcelitu	 sztuka sztuka sztuka	 1 	 36 18 12	
2.	Łyżka duża z tworzywa sztucznego	sztuka	1	cały wymiar kary	
3.	Widelec z tworzywa sztucznego	sztuka	1	cały wymiar kary	
4.	Nóż z tworzywa sztucznego	sztuka	1	cały wymiar kary	
5.	Talerz głęboki - aluminiowy lub - z tworzywa sztucznego lub - z porcelitu	 sztuka sztuka sztuka	 1 	 36 18 12	
6.	Talerz płytki - aluminiowy lub - z tworzywa sztucznego lub - z porcelitu	 sztuka sztuka sztuka	 1 	 36 18 12	

Uwagi do zestawu nr 3:

1. Skazany przy każdorazowym opuszczeniu zakładu karnego lub aresztu śledczego lub po odbyciu kary, zdaje do magazynu wszystkie przedmioty.
2. Łyżkę dużą z tworzywa sztucznego, widelec z tworzywa sztucznego i nóż z tworzywa sztucznego przechowuje się, w czasie nieobecności skazanego w zakładzie karnym lub areszcie śledczym, w oznakowanej danymi personalnymi skazanego zamkniętej kopercie lub woreczku foliowym.
3. Łyżka duża z tworzywa sztucznego, widelec z tworzywa sztucznego i nóż z tworzywa sztucznego, po odbyciu całości kary, przechodzą na własność skazanego.
4. W przypadku przeniesienia do innego zakładu karnego lub aresztu śledczego, skazany zabiera ze sobą łyżkę dużą z tworzywa sztucznego, widelec z tworzywa sztucznego i nóż z tworzywa sztucznego. Skazany zobowiązany jest posiadać powyższe przedmioty w chwili stawienia się do odbywania kary w kolejnym zakładzie karnym lub areszcie śledczym.

Uzasadnienie

Uwagi ogólne.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art.56 pkt 2 ustawy z dnia …….. o wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr …., poz. ……). Projektowane rozporządzenie określa szczegółowo normy należności przedmiotów wyposażenia i środków higieny wydawanych skazanym na karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, jak również normy wyposażenia pomieszczeń w podstawowy sprzęt kwaterunkowy.

Rozwiązania szczegółowe.

W projekcie rozporządzenia określa się normy należności przedmiotów wydawanych skazanym w trakcie pobytu w zakładzie karnym i areszcie śledczym - § 1 projektu rozporządzenia.

Zasady wyposażenia pomieszczeń w sprzęt kwaterunkowy stanowią wypełnienie uregulowań zawartych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.[1)]) i wydanego na jej podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. Nr 186, poz. 1820).

W § 3 projektu rozporządzenia określono zasady postępowania w przypadku utraty lub zniszczenia przez skazanego otrzymanych przedmiotów.

W § 4 projektu rozporządzenia określono zasady wydawania skazanym środków do utrzymania czystości w celi.

Ocena skutków regulacji.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu Służby Więziennej w związku ze wzmocnieniem etatowym, a ich oszacowanie nastąpi w terminie późniejszym.

Prawo wspólnotowe oraz postanowienia Układu Europejskiego nie obejmują materii będącej przedmiotem regulacji niniejszego projektu rozporządzenia.

[1)] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380, Nr179 i poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479.

Projekt

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia

w sprawie czynności administracyjnych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym i ich dokumentowania

Na podstawie art. 56 pkt 3 ustawy z dnia …….. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr ….., poz. ….) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

Rozporządzenie określa czynności administracyjne zakładów karnych i aresztów śledczych, zwanych dalej „zakładami" i ich dokumentowanie**,** w zakresie:

1) ewidencjonowania zdeponowanych środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, zwanych dalej „skazanymi";
2) przyjmowania, przechowywania i wydawania przekazanych przez skazanych do depozytu środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych;
3) dokonywania zakupów przez skazanych.

Rozdział 2
Ewidencja zdeponowanych środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych

§ 2.

1. Środki pieniężne oraz przedmioty wartościowe, przyjmuje i wydaje funkcjonariusz lub pracownik cywilny zakładu, któremu powierzono obowiązki związane z prowadzeniem depozytu środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych skazanych zwany dalej „depozytorem".
2. W razie nieobecności depozytora czynności określone w ust. 1 wykonuje osoba pisemnie wyznaczona przez dyrektora zakładu lub głównego księgowego zakładu.

§ 3.

Depozytor zakłada osadzonemu kartę depozytową, składającą się z czterech części. Wzór karty depozytowej stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2003 r. w sprawie czynności administracyjnych i rozliczeń finansowych

związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych środków pieniężnych osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 192, poz. 1881 z późn. zm.[1)]) stosuje się odpowiednio.

§ 4.

1. W części I karty depozytowej wpisuje się w szczególności dane osobowe skazanego. Ponadto w części tej zamieszcza się treść pouczenia i oświadczenie, o których mowa w § 6.
2. Na kopercie z przedmiotami wartościowymi lub na odpowiednio zapakowanym przedmiocie wartościowym nie mieszczącym się w kopercie, zwanymi dalej „kopertą depozytową", i w części II karty depozytowej zamieszcza się wykaz i dokładny opis przedmiotów wartościowych przyjętych do depozytu. Ponadto w części tej wpisuje się serię i numer koperty depozytowej.
3. Jeżeli skazany nie posiada przedmiotów wartościowych, depozytor wpisuje do części II karty depozytowej adnotację o treści: „przedmiotów wartościowych nie posiada", którą depozytor i skazany potwierdzają swoimi podpisami.
4. Część III karty depozytowej służy do rejestracji i rozliczania wpływów i rozchodów pieniężnych oraz stanu zgromadzonych środków pieniężnych.
5. W części IV karty depozytowej rejestruje się zadłużenie osadzonego.
6. Karty depozytowe skazanych zwolnionych, skreślonych z ewidencji i zmarłych przechowuje się oddzielnie do czasu ich całkowitego rozliczenia.

§ 5.

1. Ewidencję księgową środków pieniężnych skazanych prowadzi się zgodnie z przepisami o rachunkowości.
2. Ewidencja księgowa środków pieniężnych skazanych podlega sprawdzeniu i uzgodnieniu według stanu na ostatni dzień każdego miesiąca.

Rozdział 3
Przyjmowanie, przechowywanie i wydawanie przekazanych do depozytu środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych

§ 6.

Depozytor przy przyjęciu skazanego do zakładu przyjmuje od niego środki pieniężne i przedmioty wartościowe oraz:

1) poucza skazanego o konieczności przekazania do depozytu wszystkich posiadanych środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych oraz jakie są konsekwencje wynikające z ich nie przekazania;
2) przyjmuje od skazanego oświadczenie, w którym wskazuje on imię i nazwisko oraz adres osoby, której zakład ma wydać zdeponowane środki pieniężne i przedmioty wartościowe, jeżeli nie odbierze ich osobiście.

§ 7.

1. Do przedmiotów wartościowych zalicza się:
1) zagraniczne środki płatnicze;
2) bankowe karty magnetyczne, książeczki oszczędnościowe, bony premiowe, depozytowe, kapitałowe, weksle, czeki, listy gwarancyjne, dokumenty zabezpieczające prawa

[1)] Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 95, poz. 802

własności, udziały, akcje, obligacje oraz inne wydane przez banki krajowe i zagraniczne papiery wartościowe;

3) biżuterię w tym w szczególności: obrączki, pierścionki, łańcuszki, broszki, bransoletki, kolczyki.

2. Dokonując opisu przyjętych do depozytu przedmiotów wartościowych należy dokładnie określić wszystkie ich cechy indywidualne, w szczególności: rodzaj, nazwę, barwę, markę, tworzywo, numer, stopień uszkodzenia. W przypadku braku cech indywidualnych dokonuje się odpowiedniej adnotacji w karcie depozytowej.
3. Złożenie każdego przedmiotu wartościowego do depozytu jest potwierdzane podpisem w karcie depozytowej przez depozytora i skazanego.
4. W przypadku odmowy złożenia podpisu przez skazanego, depozytor w jego obecności, wraz z dwoma osobami wyznaczonymi przez dyrektora zakładu, sporządza na tę okoliczność w karcie depozytowej adnotację, którą podpisuje depozytor i wyznaczone osoby.

§ 8.

1. Przedmioty wartościowe przyjęte do depozytu umieszcza się w kopercie depozytowej.
2. Na kopercie depozytowej wpisuje się:
   1) nazwisko, imię oraz imię ojca skazanego;
   2) numer ewidencyjny;
   3) wykaz i dokładny opis przedmiotów wartościowych;
   4) numer naklejki.
3. Kopertę depozytową zakleja depozytor w obecności skazanego i umieszcza na niej naklejkę oraz opieczętowuje krawędzie koperty i naklejki swoją imienną pieczątką. Umieszczenie przedmiotów wartościowych w kopercie depozytowej potwierdzają na kopercie podpisami i datą dokonania czynności depozytor i skazany.
4. Każdorazowe otwarcie koperty depozytowej odbywa się w obecności skazanego, z wyjątkiem przypadków określonych w § 10 ust. 2 i 3. Do ponownego umieszczenia tych przedmiotów w kopercie depozytowej używa się nowej koperty, którą zakleja się w sposób określony w ust. 3, dokonując ponownego zaewidencjonowania zdeponowanych przedmiotów wartościowych na kopercie depozytowej i w części II karty depozytowej.
5. Przedmiot wartościowy, który ze względu na swoją wielkość nie może być umieszczony w kopercie, podlega opakowaniu. Przepisy ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.
6. Przedmioty wartościowe zabezpiecza się przed pożarem, uszkodzeniem, zniszczeniem i kradzieżą, przechowując je w metalowych szafach.
7. Przedmioty wartościowe, które ze względu na swoją wielkość nie mieszczą się w szafach metalowych, zabezpiecza się przed pożarem, uszkodzeniem, zniszczeniem i kradzieżą, przechowując je w wyodrębnionych pomieszczeniach.

§ 9.

Dane dotyczące wydania przedmiotów wartościowych skazanemu wpisuje się w części II karty depozytowej. Odbiór z depozytu każdego przedmiotu potwierdza skazany na karcie depozytowej datą i podpisem. W razie zakwestionowania przez skazanego zawartości koperty depozytowej, depozytor w obecności osoby wyznaczonej przez dyrektora zakładu sporządza protokół, który podpisuje także skazany. Protokół stanowi podstawę do wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

§ 10.

1. Osobę zwolnioną z zakładu, której nie wydano z depozytu przedmiotów wartościowych przy zwolnieniu, wzywa się przesyłką listową poleconą, w terminie 10 dni od daty zwolnienia, do ich odbioru w wyznaczonym terminie. Wezwanie zawiera pouczenie o skutku nie podjęcia przedmiotów pozostawionych w depozycie w postaci ich przejścia na własność Skarbu Państwa.
2. Jeżeli osoba zwolniona nie zgłosiła się, wezwanie należy skierować do osoby wskazanej w oświadczeniu, o którym mowa w § 6 pkt 2. Osoba odbierająca przedmioty wartościowe potwierdza na karcie depozytowej odbiór każdego przedmiotu datą i podpisem, a depozytor wpisuje do karty depozytowej imię i nazwisko oraz cechy dowodu tożsamości tej osoby.
3. Na prośbę osoby zwolnionej z zakładu lub osoby wskazanej w oświadczeniu na karcie depozytowej, przedmioty wartościowe mogą być przekazane pocztą, na adres jednej z tych osób.
4. Otwarcia koperty depozytowej i sporządzenia z jej zawartości przesyłki z zadeklarowaną wartością dokonują: główny księgowy zakładu, osoba wyznaczona przez dyrektora zakładu i depozytor. Z czynności tych sporządza się protokół stwierdzający zgodność zawartości koperty depozytowej i przesyłki z opisem w karcie depozytowej. Protokół załącza się do karty depozytowej osoby zwolnionej.
5. Przekazanie pocztą przedmiotów wartościowych następuje na koszt osoby zwolnionej albo osoby wskazanej w oświadczeniu, a jeżeli nie zostały wydane z przyczyn niezależnych od osoby zwolnionej, koszty ponosi zakład.
6. W przypadku zwrotu przesyłki:
   1) depozytor dokonuje jej otwarcia w obecności głównego księgowego zakładu i osoby wyznaczonej przez dyrektora zakładu;
   2) depozytor ponownie ewidencjonuje przedmioty wartościowe w części II karty depozytowej oraz umieszcza je w kopercie depozytowej;
   3) depozytor sporządza protokół, który załącza do koperty depozytowej;
   4) w miejscach przewidzianych na podpis osadzonego na kopercie depozytowej oraz w części II karty depozytowej depozytor, główny księgowy zakładu i osoba wyznaczona przez dyrektora zakładu składają podpisy, z adnotacją „opisu zakopertowania przedmiotów wartościowych dokonano komisyjnie”.
7. Przepisy ust. 1-6 stosuje się odpowiednio w przypadku skreślenia skazanego z ewidencji zakładu.
8. W razie zgonu skazanego posiadającego przedmioty wartościowe, wzywa się osobę wskazaną w oświadczeniu na karcie depozytowej do ich odbioru. Przepisy ust. 1 - 6 stosuje się odpowiednio.
9. W przypadku gdy wydane skazanemu z depozytu przedmioty wartościowe pozostawione zostały przez niego w celi i nie ma on możliwości ich samodzielnego spakowania, depozytor w obecności dwóch osób wyznaczonych przez dyrektora zakładu, dokonuje zapakowania przedmiotów wartościowych. Przepisy ust. 6 pkt 2 - 4 stosuje się odpowiednio.

§ 11.

1. Środki pieniężne i przedmioty wartościowe podlegają okresowej lub zdawczo - odbiorczej inwentaryzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości.
2. Inwentaryzacja przedmiotów wartościowych polega w szczególności na:
   1) porównaniu zgodności zapisów w części II karty depozytowej z zapisami na kopercie depozytowej;

2) sprawdzeniu czy koperta depozytowa i naklejka nie uległy naruszeniu i czy są opatrzone w pieczątkę depozytora;
3) sprawdzeniu czy koperta depozytowa opatrzona jest podpisami depozytora i skazanego;
4) sprawdzeniu czy w karcie depozytowej złożenie każdego przedmiotu wartościowego w depozycie potwierdzone jest podpisami depozytora i skazanego;
5) sprawdzeniu czy przedmioty wartościowe są prawidłowo przechowywane i należycie zabezpieczone;

3. W przypadku stwierdzenia niezgodności zapisów, o których mowa w ust. 2 pkt 1, naruszenia koperty depozytowej lub naklejki albo braku podpisu depozytora lub skazanego, komisja inwentaryzacyjna w obecności skazanego otwiera kopertę depozytową, porównuje jej zawartość z zapisami w części II karty depozytowej i na kopercie, następnie w obecności skazanego umieszcza przedmioty wartościowe w nowej kopercie depozytowej, dokonując ewentualnej korekty zapisów. Przepisy § 8 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.
4. Stan środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych skazanych podlega inwentaryzacji przy każdej zmianie na stanowisku depozytora.

§ 12.

1. Przedmioty wartościowe, co do których orzeczono środek karny przepadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa, przekazuje się za pokwitowaniem właściwemu organowi egzekucyjnemu.
2. Na pisemne żądanie sądu lub prokuratury przekazuje się tym organom za pokwitowaniem przedmioty wartościowe, stanowiące dowody rzeczowe.

§ 13.

1. Wszelkie wpływy gotówkowe lub bezgotówkowe na rzecz skazanego, po jego zwolnieniu, skreśleniu z ewidencji lub zgonie, wpisuje się do części III karty depozytowej.
2. Środki pieniężne, które wpłyną po zwolnieniu skazanego z zakładu, przesyła się w terminie 7 dni od daty wpływu przekazem pocztowym, pod wskazany przez niego adres, po dokonaniu potrąceń podlegających ściągnięciu. Opłatę pocztową pokrywa się ze środków pieniężnych osoby zwolnionej.
3. W przypadku nie doręczenia przekazu, środki pieniężne przekazuje się w terminie 7 dni od daty zwrotu przekazu pocztowego, osobie wskazanej w oświadczeniu, o którym mowa w § 6 pkt 2.

§ 14.

1. Jeżeli w czasie przebywania skazanego w zakładzie, wierzyciel złoży wniosek wraz z tytułem wykonawczym dotyczącym należności alimentacyjnych, administracja zakładu jest zobowiązana do jego realizacji.
2. Wniosek może być złożony na piśmie lub ustnie do protokołu w zakładzie i powinien zawierać:
   1) oznaczenie stron;
   2) oznaczenie wysokości świadczenia, które ma być zrealizowane z zaległościami;
   3) oznaczenie załączników, które zostały złożone.
3. Jeżeli wnioski złożyło kilku wierzycieli, a kwota znajdująca się na koncie skazanego, która może być potrącona nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich należności lub jeżeli jest zajęta przez organ egzekucyjny, zakład przekazuje tytuły będące podstawą egzekucji komornikowi sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika, a w razie braku miejsca zamieszkania - do komornika sądu rejonowego właściwego ze

względu na siedzibę zakładu, w którym dłużnik przebywa, zawiadamiając wierzycieli w każdym przypadku gdy nie jest możliwe zrealizowanie ich wniosku, ze wskazaniem przyczyny niedokonywania wypłat, również wtedy gdy zachodzi niemożność zrealizowania wniosków o potrącanie alimentów w trybie bezegzekucyjnym.

§ 15.

Jeżeli następuje zbieg egzekucji administracyjnej i sądowej, zakład przekazuje tytuły będące podstawą egzekucji wraz z adnotacją o wysokości dotychczasowych potrąceń organowi egzekucyjnemu, który pierwszy dokonał zajęcia, celem wszczęcia postępowania, o którym mowa w art. 773 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.[2)]), dokonując w dalszym ciągu potrąceń na dotychczasowych zasadach. O przekazaniu tytułów będących podstawą egzekucji zawiadamia się skazanego i organ egzekucyjny, który dokonał zajęcia jako drugi.

§ 16.

1. Dział finansowy zawiadamia skazanego o wpływie każdego tytułu będącego podstawą egzekucji. W przypadku wpływu tytułu zasądzającego alimenty, zawiadamia się ponadto dział penitencjarny.
2. W przypadku zwolnienia skazanego zakład odnotowuje na tytule wykonawczym dotychczasowe wyniki egzekucji i zwraca dokumenty wnioskodawcy z informacją o przyczynach zwrotu i nowym adresie osoby zwolnionej. Gdy egzekucję prowadzi organ egzekucyjny zakład informuje o zwolnieniu skazanego i jego nowym adresie.
3. W przypadkach określonych w § 14 ust. 3 i § 15 w czasie od przesłania tytułów będących podstawą egzekucji, aż do otrzymania postanowienia o wyznaczeniu organu egzekucyjnego, dokonuje się w dalszym ciągu potrąceń na poczet egzekucji, z tym że kwoty te blokuje się na karcie depozytowej w części III w rubryce „kwoty dla komornika”.
5. Jeżeli do terminu zwolnienia skazanego z zakładu nie wpłynie postanowienie o wyznaczeniu organu przejmującego prowadzenie egzekucji, kwota zablokowana pozostaje

---

[2)] Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 206 r. Nr 12, poz. 66.

na rachunku bankowym zakładu. Kwotę zablokowaną przekazuje się organowi, któremu zlecono przejęcie prowadzenia egzekucji.

§ 17.

W przypadku przeniesienia skazanego do innego zakładu stosuje się odpowiednio przepisy, określone w rozporządzeniu, o którym mowa w § 3.

Rozdział 4
Dokonywanie zakupów przez osadzonych

§ 18.

1. Zakupy artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz innych artykułów dopuszczonych do sprzedaży w zakładzie realizuje się w formie bezgotówkowej na podstawie paragonów.
2. Dział finansowy umieszcza na paragonach następujące dane:
   1) imię, nazwisko i imię ojca skazanego;
   2) numer ewidencyjny skazanego;
   3) środki pieniężne pozostające do dyspozycji skazanego;
3. Dane, o których mowa w ust. 2, depozytor potwierdza podpisem i pieczątką na paragonie.
4. Podczas zakupów na paragonach podpisy składają: osoba wydająca artykuły, skazany dokonujący zakupów oraz osoba kontrolująca tę czynność. Skazany swoim podpisem potwierdza pobranie artykułów o określonej na paragonie wartości oraz upoważnia zakład do dokonania zapłaty za zakupione artykuły ze środków pieniężnych pozostających do jego dyspozycji.
5. Kwotę stanowiącą wartość dokonanych przez skazanego zakupów dział finansowy rejestruje w jego karcie depozytowej na podstawie paragonów.

Rozdział 5
Przepis końcowy

§ 19.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia w sprawie czynności administracyjnych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym i ich dokumentowanie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 56 pkt 3 ustawy z dnia ……. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr …., poz. …).

Projekt rozporządzenia określa tryb postępowania w zakresie:

1) ewidencjonowania zdeponowanych środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych – rozdział II;
2) przyjmowania, przechowywania i wydawania przekazanych do depozytu środków pieniężnych i przedmiotów wartościowych – rozdział III;
3) dokonywania zakupów przez osadzonych – rozdział IV;

Wprowadzenie niniejszego rozporządzenia ma służyć ujednoliceniu czynności administracyjnych podejmowanych przez służby finansowe zakładów karnych i aresztów śledczych, związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym. Wprowadzenie w życie rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu Służby Więziennej w związku ze wzmocnieniem etatowym (dyżury popołudniowe oraz w soboty i niedziele), ich oszacowanie nastąpi w terminie późniejszym. Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacją prawa Unii Europejskiej.
Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną oraz na rozwój regionalny. Regulacja przewidziana w projekcie oddziaływuje jedynie na funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz osoby osadzone w zakładach karnych i aresztach śledczych.

Projekt

Rozporządzenie

Ministra Sprawiedliwości

z dnia

w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz dokumentowania tych czynności

Na podstawie art. 56 pkt 4 ustawy z dnia ……. – o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr…. , poz. …) zarządza się, co następuje:

ROZDZIAŁ 1
Przepisy ogólne

§ 1.

Rozporządzenie określa czynności administracyjne związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz dokumentowanie tych czynności w zakresie:
1) rejonizacji osadzania skazanych w zakładach karnych;
2) przyjmowania skazanych;
3) ustalania okresu wykonywania kary;
4) ewidencji skazanych;
5) wydawania skazanych do udziału w czynnościach procesowych;
6) postępowania z korespondencją skazanych;
7) zwalniania skazanych.

§ 2.

Przez użyte w rozporządzeniu określenie lub skrót należy rozumieć:
1) dyrektor – dyrektora zakładu karnego;
2) kara – kara pozbawienia wolności w systemie tygodniowym;
3) kierownik – kierownika działu ewidencji lub osobę, która sprawuje funkcję kierownika działu ewidencji albo go zastępuje;
4) skazany - osobę odbywającą karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym;
5) ustawa – ustawa z dnia (…) o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (D.U. Nr …. , poz. …);
6) właściwy sąd – sąd penitencjarny, który wydał postanowienie o udzieleniu skazanemu zezwolenia na wykonywanie kary w systemie tygodniowym.

§ 3.

Nie podlega wykonaniu rozstrzygnięcie skutkujące pozbawienie wolności, wydanie poza teren jednostki penitencjarnej lub zwolnienie skazanego, zawarte w dokumencie doręczonym za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz telefaksu.

ROZDZIAŁ 2
Rejonizacja osadzania w zakładach karnych

§ 4.

Skazanego wzywanego do stawienia się w wyznaczonym terminie do odbycia kary, kieruje się do właściwego zakładu karnego położonego, w miarę możliwości, najbliżej miejsca jego zamieszkania, o ile właściwy sąd na podstawie art. 1 ust. 6 ustawy nie postanowił inaczej; skazanego mężczyznę do zakładu karnego przeznaczonego dla mężczyzn, a skazaną kobietę do zakładu karnego dla kobiet.

§ 5.

1. Szczegółową rejonizację osadzania skazanych w zakładach karnych przeznaczonych do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym ustala dyrektor okręgowy Służby Więziennej w uzgodnieniu z właściwymi prezesami sądów okręgowych.
2. Jeżeli nie można osiągnąć porozumienia co do rejonizacji osadzania, z prezesami sądów okręgowych dyrektor okręgowy dokonuje niezbędnych uzgodnień z właściwymi prezesami sądów apelacyjnych.
3 W wypadku, gdy nie można osiągnąć porozumienia co do rejonizacji osadzania, w trybie określonym w ust. 1 i 2, dyrektor okręgowy występuje z wnioskiem do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej o dokonanie niezbędnych uzgodnień odpowiednio z kierownikami właściwych komórek organizacyjnych podległych Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 6.

Dokument ustalający rejonizację osadzania dyrektor okręgowy przesyła sądom okręgowym, których rejonizacja dotyczy oraz dyrektorom podległych jednostek penitencjarnych

§ 7.

W wypadku konieczności udzielenia pomocy lekarskiej skazanemu dyrektor powiadamia natychmiast sąd penitencjarny celem podjęcia decyzji, o której mowa w art. 41 ust. 2 ustawy.

§ 8.

W wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania w innej sprawie wobec skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym transportuje się go do najbliższego aresztu śledczego. O przetransportowaniu powiadamia się natychmiast właściwy sąd.

§ 9.

O skierowaniu skazanego do zakładu karnego niezgodnie z rejonizacją osadzania dyrektor powiadamia, niezwłocznie po otrzymaniu postanowienia, właściwy sąd oraz dyrektora okręgowego. Powiadomienie wysyła się za pośrednictwem telefaksu.

ROZDZIAŁ 3
Przyjmowanie skazanych

§ 10.

1. Przyjęcie skazanego do zakładu karnego odbywa się w dniach i godzinach określonych przez właściwy sąd w postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.
2. Skazany jest zobowiązany stawić się do zakładu karnego w dniu i o godzinie określonej przez właściwy sąd w postanowieniu. Jeżeli spóźnienie skazanego przekroczyło jedną godzinę dyrektor powiadamia o tym właściwy sąd. Powiadomienie wysyła się nie później niż pierwszego dnia roboczego po przyjęciu skazanego.
3. W wypadku, gdy przyjmowanie odbywa się w dniu wolnym od pracy albo po godzinach pracy lub dyżuru pracowników działu ewidencji, realizuje je, w zakresie ustalonym przez dyrektora, dowódca zmiany.

§ 11.

1. Przyjęcie skazanego stawiającego się do zakładu karnego w celu rozpoczęcia odbywania kary następuje po sprawdzeniu:
   1) tożsamości osoby przyjmowanej.
   2) dokumentów niezbędnych do przyjęcia;
2. Przyjęcie skazanego stawiającego się do zakładu karnego w celu odbycia kolejnego okresu kary następuje po sprawdzeniu zgodności stawienia się z harmonogramem wymienionym w § 19. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
3. Kierownik przekazuje dowódcy zmiany wykaz skazanych, którzy mają się zgłosić celem obycia kary w dniu wolnym od pracy albo po godzinach pracy lub dyżuru pracowników działu ewidencji. Wykaz powinien zawierać nazwisko, imię i imię ojca skazanego, datę i godzinę planowanego stawienia się do zakładu karnego oraz informację, gdzie znajdują się jego akta osobowe część „A".

§ 12.

1. Dokumentem niezbędnym do przyjęcia skazanego stawiającego się w celu rozpoczęcia odbywania kary jest podlegający wykonaniu odpis postanowienia właściwego sądu o zezwoleniu na odbywanie kary w systemie tygodniowym, wraz z nakazem przyjęcia.
2. Dokumenty wymienione w ust. 1 właściwy sąd przesyła do zakładu karnego odpowiednio wcześnie, tak aby zakład karny otrzymał je na 7 dni przed wyznaczonym skazanemu terminem stawienia się do odbycia kary.

§ 13.

1. Prawidłowość przyjęcia skazanego, który stawił się w celu rozpoczęcia odbywania kary, podlega kontroli kierownika, który potwierdza ten fakt datą i podpisem oraz odciskiem stempla na pierwszej stronie postanowienia.
2. W wypadku przyjęcia skazanego w dniu wolnym od pracy albo po godzinach pracy lub dyżuru kierownika, kontroli wymienionej w ust. 1 dokonuje się pierwszego dnia roboczego po przyjęciu.
3. Prawidłowość przyjęcia skazanego stawiającego się do zakładu karnego w celu odbycia kolejnego okresu kary stwierdza funkcjonariusz, który przyjął skazanego, potwierdzając ten fakt podpisem na harmonogramie wymienionym w § 19.

§ 14.

1. Do zakładu karnego nie może być przyjęty skazany nie posiadający ważnego dokumentu, za pomocą którego sprawdza się tożsamość.
2. Dokumentami, za pomocą których sprawdza się tożsamość skazanego są:
   1) w wypadku obywatela polskiego:
      a) dowód osobisty,
      b) paszport,
      c) książeczka żeglarska;
   2) w wypadku cudzoziemca:
      a) dokument podróży,
      b) karta stałego pobytu lub karta czasowego pobytu wydane przed dniem 1 lipca 2001 r. albo karta pobytu wydana po dniu 1 lipca 2001 r.,
      c) polski dokument tożsamości cudzoziemca,
      d) polski dokument podróży dla cudzoziemca,
      e) tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca,
      f) tymczasowe zaświadczenie tożsamości cudzoziemca.
3. Do zakładu karnego nie może być ponadto przyjęty skazany, gdy do jego tożsamości istnieją uzasadnione wątpliwości wynikające z:
   1) zużycia lub uszkodzenia posiadanego przez niego dokumentu;
   2) niezgodności w danych określających tożsamość pomiędzy dokumentami albo między dokumentem a informacjami uzyskanymi od osoby przyjmowanej;

3) braku możliwości uzyskania potwierdzenia tożsamości od osoby przyjmowanej.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli:
   1) tożsamość skazanego zostanie stwierdzona na piśmie przez Policję; w wypadku obywatela polskiego pismo powinno zawierać także informację o numerze ewidencyjnym PESEL, a wypadku cudzoziemca - jego obywatelstwo;
   2) sprawdzenie tożsamości skazanego stawiającego się w celu odbycia kolejnego okresu kary jest możliwe na podstawie karty identyfikacyjnej lub rysopisu i zdjęć znajdujących się w jego aktach osobowych.
5. Wraz z pismem potwierdzającym tożsamość, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, Policja doręcza aktualne zdjęcie skazanego.
6. Identyfikacji osoby przyjmowanej dokonuje się ponadto korzystając z przekazanych przez sąd informacji, o których mowa w art. 11 § 2 k.k.w.
7. W razie wątpliwości co do tożsamości skazanego, w szczególności z przyczyn określonych w ust. 3, powiadamia się najbliższą jednostkę organizacyjną Policji o potrzebie potwierdzenia tożsamości takiej osoby. Do czasu potwierdzenia tożsamości przez Policję skazany nie może być przyjęty.

§ 15.

Do zakładu karnego nie może być przyjęty skazany będący rodzicem lub opiekunem - wraz z dzieckiem.

§16.

1. Nie podlega przyjęciu stawiający się do zakładu karnego w celu rozpoczęcia odbywania kary:
   1) skazany wymagający leczenia szpitalnego, w szczególności ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia albo z powodu ostrej psychozy;
   2) kobieta od 28 tygodnia ciąży i kobieta karmiąca;
   3) skazany znajdujący się w stanie po użyciu alkoholu albo innych środków odurzających lub psychotropowych oraz w stanie higieny osobistej, który stwarza zagrożenie sanitarno-epidemiologiczne dla zakładu karnego;
   4) skazany nie posiadający własnej, odpowiedniej do danej pory roku, odzieży i obuwia.
2. Jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że stan zdrowia lub higieny osoby stawiającej się do zakładu karnego nie pozwala na jej przyjęcie, decyzję w tym przedmiocie podejmuje się na podstawie dokumentu sporządzonego przez lekarza zakładu opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności w zakładzie karnym, do którego skazany się stawił, a jeżeli nie jest to możliwe - pozawięziennego zakładu opieki zdrowotnej.
3. Przepis ust 1 i 2 stosuje się odpowiednio do skazanego stawiającego się do zakładu karnego w celu odbycia kolejnego okresu kary.

§ 17.

W wypadku stawienia się osoby z obrażeniami ciała lekarz zakładu opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności w zakładzie karnym, do którego skazany się stawił, sporządza dokument zawierający ich opis, a jeżeli nie jest to możliwe - pozawięziennego zakładu opieki zdrowotnej.

§ 18.

1. W każdym wypadku odmowy przyjęcia skazanego sporządza się natychmiast szczegółową notatkę urzędową, którą podpisuje dyrektor lub osoba go zastępująca. Notatka powinna zawierać w szczególności dane osobowe skazanego oraz informację o przyczynie odmowy przyjęcia.
2. Notatkę dołącza się do odpisu orzeczenia oczekującego na wykonanie. Jeżeli odmowa przyjęcia miała miejsce z przyczyn określonych w § 16 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 do notatki dołącza się dokument sporządzony przez lekarza albo jego odpis lub kserokopię.
3. Kopię notatki doręcza się, za pokwitowaniem osobie stawiającej się do odbycia kary, a ponadto przesyła się natychmiast telefaksem właściwemu sądowi oraz dyrektorowi okręgowemu Służby Więziennej.
4. W wypadku, gdy decyzję o odmowie przyjęcia podejmuje dowódca zmiany, niezależnie od sporządzenia i podpisania notatki wymienionej w ust. 1, odnotowuje on ten fakt w książce przebiegu służby dowódcy zmiany.

ROZDZIAŁ 4.
Ustalanie okresu wykonywania kary

§ 19.

1. Po wykonaniu czynności, o których mowa w § 26 ust.1, sporządza się harmonogram wykonywania kary. W harmonogramie odnotowuje się w szczególności:
   1) nazwisko i imię oraz imię ojca skazanego;
   2) datę i miejsce urodzenia skazanego;
   3) nazwę sądu, który wydał postanowienie o udzieleniu skazanemu zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, datę wydania postanowienia oraz sygnaturę akt;
   4) wyznaczone przez sąd dni i godziny stawienia się do zakładu karnego w celu rozpoczęcia odbywania kary oraz jej kolejnych okresów;
   5) faktyczne dni i godziny stawienia się skazanego do odbycia kary;
   6) wyznaczone przez sąd dni i godziny opuszczenia zakładu karnego;
   7) faktyczne dni i godziny opuszczenia zakładu karnego.
2. Jako ostatni termin w harmonogramie odnotowuje się dzień i godzinę zwolnienia skazanego po odbyciu całości kary.

3. Jeżeli właściwy sąd w postanowieniu nie określił godziny opuszczenia zakładu karnego, po odbyciu kolejnego okresu kary lub godziny zwolnienia z zakładu karnego, w harmonogramie jako godzinę planowanego opuszczenia lub zwolnienia odnotowuje się godzinę taką samą, jak godzina przyjęcia.
4. Wzór harmonogramu stanowi załącznik nr 1 do niniejszego rozporządzenia.
5. Prawidłowość sporządzenia harmonogramu podlega sprawdzeniu przez kierownika oraz zatwierdzeniu przez dyrektora, którzy potwierdzają ten fakt datą i podpisem oraz odciskiem stempla na harmonogramie.
6. Prawidłowość sporządzenia harmonogramu podlega ponadto sprawdzeniu przed zwolnieniem skazanego z odbywania kary.
7. Harmonogram przechowuje się wraz z przesłanymi przez właściwy sąd dokumentami. Po przyjęciu skazanego do zakładu karnego harmonogram włącza się do działu czwartego akt osobowych część „A”
8. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w harmonogramie oraz w przypadku otrzymania postanowienia właściwego sądu zmieniającego wcześniej ustalone terminy i godziny stawienia się skazanego do zakładu karnego, sporządza się nowy harmonogram. Przepisy ust. 1-7 stosuje się odpowiednio. Nieaktualny harmonogram przekreśla się czerwonym znakiem X po przekątnych.
9. Ustalony termin rozpoczęcia i zakończenia wykonywania kary odnotowuje się na obwolucie akt osobowych część “A”.
10. Po dokonaniu adnotacji w rejestrze sporządza się harmonogram, o którym mowa w § 19.

§ 20.

W wypadku wątpliwości co do prawidłowości sporządzenia harmonogramu występuje się do właściwego sądu z wnioskiem o ich rozstrzygnięcie w trybie art. 13 k.k.w. Do wniosku dołącza się kserokopię harmonogramu. Po otrzymaniu postanowienia sądu w tej sprawie sporządza się, w razie potrzeby, nowy harmonogram.

§ 21.

1. Początek wykonywania kary liczy się od dnia i godziny przyjęcia skazanego, który stawił się do zakładu karnego w celu rozpoczęcia odbywania kary.
2. O rozpoczęciu oraz o zakończeniu wykonywania wobec skazanego kary zawiadamia się właściwy sąd.

§ 22.

1. O terminie początku i końca kary oraz o terminach wykonywania kolejnych okresów kary informuje się skazanego podczas przyjęcia lub bezpośrednio po przyjęciu. Zapoznanie się z harmonogramem skazany potwierdza czytelnym podpisem zawierającym imię i nazwisko.

2. W wypadku odmowy albo niemożności potwierdzenia zaznajomienia się przez skazanego z harmonogramem sporządza się o tym notatkę urzędową, którą dołącza się do harmonogramu. W notatce odnotowuje się w szczególności podaną przez skazanego przyczynę odmowy. Kopię notatki wraz z kserokopią harmonogramu przesyła się natychmiast właściwemu sądowi.
3. Odmowa podpisania przez skazanego zapoznania się z harmonogramem nie stanowi podstawy do zmiany okresów wykonywania kary, chyba że stwierdzono niezgodność harmonogramu z treścią postanowienia sądu.

§ 23.

1. W wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania w innej sprawie wobec skazanego odbywającego karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym kara ta nie podlega dalszemu wykonaniu.
2. O zastosowaniu tymczasowego aresztowania powiadamia się natychmiast właściwy sąd penitencjarny w celu wydania postanowienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.
3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie otrzymania podlegającego wykonaniu wyroku w innej sprawie.

ROZDZIAŁ 5
Ewidencja skazanych

§ 24.

1. Skazanemu przyjętemu do zakładu karnego w związku z rozpoczęciem odbywania kary zakłada się akta osobowe część “A” i część “B”, książkę zdrowia oraz kartę identyfikacyjną.
2. Dane o skazanych oraz ich aktualizacje przekazuje się do Centralnego Zarządu Służby Więziennej każdego dnia roboczego w oparciu o program komputerowy zatwierdzony do użytkowania przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.
3. Dane o skazanym wprowadza się do systemu informatycznego w pełnym zakresie wymaganym przez program, o którym mowa w ust. 2. Dane o skazanych oraz wykonywanych wobec nich orzeczeniach powinny być w pełni zgodne z danymi zawartymi w dokumentach. Okres wykonywania kary wskazuje się poprzez odnotowanie daty jej rozpoczęcia i zakończenia. Okresy pobytu skazanego poza terenem zakładu karnego odnotowuje się w programie tak jak przepustki.

§ 25.

Kartę identyfikacyjną skazanego przebywającego w zakładzie karnym, przechowuje funkcjonariusz działu ochrony pełniący służbę w oddziale mieszkalnym. Kartę skazanego przebywającego poza zakładem karnym przechowuje się w dziale ewidencji, wraz z aktami osobowymi część „A”.

§ 26.

1. Po otrzymaniu przez zakład karny dokumentów, o których mowa w § 12 ust.1, odnotowuje się, w rejestrze orzeczeń oczekujących na wykonanie, dane dotyczące skazanego oraz wyznaczonego terminu stawienia się do zakładu karnego.
2. W przypadku ustalenia, że skazany, którego postanowienie dotyczy, przebywa już w zakładzie karnym w innej sprawie, powiadamia się natychmiast właściwy sąd, zwracając otrzymane dokumenty.
3. Jeżeli skazany nie stawił się do odbycia kary dyrektor powiadamia o tym właściwy sąd. Powiadomienie wysyła się nie później niż pierwszego dnia roboczego od wyznaczonego terminu stawienia się.

§ 27.

1. Po każdorazowym przyjęciu skazanego sporządza się wykaz przekazanych przez niego do depozytu dokumentów, odnotowując ich nazwę i numer. Prawidłowość odnotowania danych dotyczących dokumentów skazany potwierdza czytelnym podpisem.
2. Przy każdorazowym opuszczeniu zakładu karnego skazanemu wydaje się , za pokwitowaniem, przekazane do depozytu dokumenty. Otrzymanie dokumentów skazany potwierdza czytelnym podpisem.

§ 28.

1. Dla odbywających karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym zakłada się odrębny kalendarz zwolnień skazanych, zwany dalej kalendarzem,
2. W kalendarzu odnotowuje się dane osobowe wszystkich skazanych, którym termin opuszczenia zakładu karnego po odbyciu kolejnego okresu obywania kary upływa w danym roku kalendarzowym. Adnotacji dokonuje się na stronie odpowiadającej terminowi opuszczenia zakładu karnego, zgodnie z danymi zawartymi w postanowieniu o zezwoleniu na odbywanie kary w systemie tygodniowym.
3. Dane osobowe skazanych, którzy zbiegli albo nie stawili się do odbycia kolejnego okresu kary oraz zmarłych albo przetransportowanych, skreśla się z kalendarza. Przyczynę skreślenia odnotowuje się w rubryce “uwagi”.
4. Przepis ust 3 stosuje się odpowiednio w przypadku zastosowania wobec skazanego tymczasowego aresztowania w innej sprawie.
5. Dane osobowe skazanych, których termin zwolnienia po odbyciu kolejnego okresu odbywania kary uległ zmianie, skreśla się z poszczególnych stron kalendarza. Przyczynę skreślenia odnotowuje się w rubryce “uwagi”. Prawidłowość skreślania potwierdza czytelnym podpisem osoba, która dokonała korekty.

6. Dane osobowe wszystkich skazanych, którzy podlegają zwolnieniu w związku z zakończeniem odbywania kary odnotowuje się w kalendarzu zwolnień skazanych, o którym mowa w § 82 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Nr 15, poz. 142).
7. Kalendarz zakłada się nie później niż 1 grudnia roku poprzedzającego rok, którego kalendarz dotyczy.

ROZDZIAŁ 6
Wydawanie skazanych do udziału w czynnościach procesowych

§ 29.

1. W razie otrzymania nakazu wydania skazanego do udziału w czynności procesowej dokonywanej poza terenem zakładu karnego powiadamia się organ wzywający o wykonywaniu wobec skazanego kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz o wyznaczonych przez właściwy sąd okresach wykonywania kary, celem potwierdzenia czasu i miejsca dokonania czynności. Powiadomienie wysyła się ponadto do właściwego sądu.
2. Powiadomienia, o których mowa w ust. 1, wysyła się za pośrednictwem telefaksu w dniu otrzymania nakazu wydania.

§ 30.

1. W przypadku otrzymania nakazu wydania z zawartą w nim informacją o mającym nastąpić przetransportowaniu skazanego powiadamia się właściwy sąd, wnosząc o podjęcie decyzji co do sposobu dalszego wykonywania kary oraz realizacji nakazu przetransportowania. Przepis § 29 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.
2. Przetransportowanie skazanego nie może nastąpić bez decyzji właściwego sądu.

ROZDZIAŁ 7
Postępowanie z korespondencją

§ 31.

1. Adresowaną do skazanego przesyłkę z korespondencją urzędową doręcza się adresatowi nie później niż w dniu następnym od jej wpływu do zakładu karnego.
2. Jeżeli korespondencja wpłynęła w dniu, w którym skazany opuszcza zakład karny po odbyciu kolejnego okresu kary i nie było możliwe przekazanie jej adresatowi, przechowuje się ją wraz z aktami osobowymi część „A”; doręcza się ją adresatowi w dniu stawienia się do zakładu karnego celem odbycia kolejnego okresu kary.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy korespondencja urzędowa wpłynęła do zakładu karnego w okresie, gdy skazany przebywa poza terenem zakładu.
4. Jeżeli skazany nie stawił się do zakładu karnego przesyłkę z korespondencją przekazuje się placówce pocztowej nie później niż drugiego dnia roboczego od wyznaczonego skazanemu terminu stawienia się.

ROZDZIAŁ 8

Zwalnianie skazanych

§ 32.

1. Opuszczenie zakładu karnego w związku z zakończeniem kolejnego okresu kary następuje na podstawie postanowienia właściwego sądu o zezwoleniu na odbywanie kary w systemie tygodniowym, w terminach określonych w tym postanowieniu.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio przy zwolnieniu skazanego z zakładu karnego w związku z zakończeniem odbywania kary.
3. Jeżeli właściwy sąd w postanowieniu nie określił godziny opuszczenia zakładu karnego, po odbyciu kolejnego okresu kary lub godziny zwolnienia z zakładu karnego, przepis § 19 ust. 3 stosuje się odpowiednio.
4. Opuszczenie zakładu karnego w związku z zakończeniem okresu wykonywania kary następuje na podstawie harmonogramu, o którym mowa w § 19.
5. Akta osobowe część „A" skazanego przebywającego poza zakładem karnym przechowuje się w dziale ewidencji.

§ 33.

1. O mającym nastąpić zwolnieniu skazanego z zakładu karnego w związku odbyciem kolejnego okresu kary kierownik powiadamia zainteresowane służby tej jednostki, wystawiając kartę zwolnienia.
2. Przygotowanie osadzonego do zwolnienia poszczególne służby potwierdzają na wystawionej przez dział ewidencji karcie zwolnienia, którą przechowuje się w dokumentacji działu finansowego.
3. Przepis ust 1 i 2 stosuje się odpowiednio w wypadku zwolnienia skazanego w związku z zakończeniem odbywania kary.
4. O mającym nastąpić zwolnieniu skazanego z zakładu karnego w związku odbyciem kolejnego okresu kary kierownik powiadamia ponadto dowódcę zmiany sporządzając wykaz skazanych, którzy mają być zwolnieni. Wykaz powinien zawierać datę i godzinę planowanego zwolnienia.

§ 34.

Skazanemu zwalnianemu z zakładu karnego po odbyciu kolejnego okresu kary nie wydaje się druku przepustki ani karty tożsamości.

§ 35.

1. Kierownik przedkłada dyrektorowi kalendarz wymieniony w § 28, wraz z aktami osobowymi część „A" skazanych, którzy podlegają zwolnieniu w związku z odbyciem kolejnego okresu w celu sprawdzenia czy w aktach znajduje się harmonogram wykonywania kary oraz czy sporządzono karty zwolnienia, o których mowa w § 33 ust.1.
2. Dokumenty wymienione w § 1 przedkłada się dyrektorowi nie później, niż na dwie godziny przed zaplanowanym terminem zwolnienia skazanego.
3. Otrzymanie dokumentów dotyczących skazanego podlegającego zwolnieniu w związku dyrektor potwierdza w kalendarzu zwolnień podpisem w rubryce „uwagi" przy nazwisku zwalnianego.
4. Przed zakończeniem urzędowania dyrektor kontroluje, na podstawie kalendarza, czy przedłożono mu dokumenty dotyczące wszystkich skazanych podlegających zwolnieniu w danym dniu oraz w dniach następnych, jeżeli są one ustawowo wolne od pracy.

§ 36.

W świadectwie zwolnienia okres odbywania kary przez skazanego określa się poprzez wskazanie daty przyjęcia skazanego w związku z rozpoczęciem obywania kary oraz daty zwolnienia skazanego w związku z jej zakończeniem. Ponadto odnotowuje się informację, iż wobec skazanego wykonywano karę pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

§ 37.

1. W przypadku ucieczki skazanego powiadamia się właściwy sąd, prokuratora oraz komendę powiatową (miejską) Policji właściwą dla miejsca zamieszkania skazanego.
2. Powiadomienia do właściwego sądu i Policji przesyła się za pośrednictwem telefaksu.
3. Skazany, który zbiegł z zakładu karnego, nie może być przyjęty do odbywania kary bez decyzji właściwego sądu.
4. Skazanego, który zbiegł z zakładu karnego, skreśla się z ewidencji tego zakładu po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy.

ROZDZIAŁ 9

Przepisy końcowe

§ 38.

Do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym w kwestiach nie uregulowanych w niniejszym rozporządzeniu stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Nr 15, poz. 142).

§ 39.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2008 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym oraz dokumentowania tych czynności stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 56 pkt 4 ustawy z dnia ..... o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym (Dz. U. Nr ...., poz. .....).

Wprowadzenie niniejszego rozporządzenia ma służyć ujednoliceniu czynności administracyjnych podejmowanych przez służbę ewidencyjną zakładów karnych, związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym.

Określając w § 23 projektu rozporządzenia sposób postępowania w wypadku zastosowania wobec skazanego tymczasowego aresztowania lub kary pozbawienia wolności w innej sprawie, uznano, iż kara pozbawienia wolności w systemie tygodniowym, nie podlega dalszemu wykonaniu, a o powyższym powiadamia się natychmiast właściwy sąd w celu wydania stosownego orzeczenia. Orzeczenie podlega wykonaniu po określeniu przez właściwy sąd okresu kary pozbawienia wolności pozostałej do wykonania oraz sporządzeniu niezbędnej dokumentacji wykonawczej, o której mowa w § 24 ust. 1 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Nr 15, poz. 142). Taki tryb postępowania znajduje oparcie w przepisie art. 13 ust. 1 ustawy.

Wprowadzenie w życie rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu Służby Więziennej, w szczególności w związku z koniecznością dokonania wzmocnień etatowych w zakładach karnych wyznaczonych do przyjmowania oraz zwalniania skazanych w dniach wolnych od pracy. Wszelkie procedury muszą być zrealizowane, co wymaga obecności, szczególnie przy zwalnianiu, przedstawicieli wszystkich zainteresowanych służb oraz dyrektora.

Ponadto należy przewidzieć dodatkowe koszty korekt komputerowego programu ewidencji osadzonych.

Oszacowanie skutków finansowych nastąpi w terminie późniejszym

Przedmiot rozporządzenia nie jest objęty regulacją prawa Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną oraz rozwój regionalny. Regulacja przewidziana w projekcie oddziaływuje jedynie na funkcjonariuszy i pracowników Służby Więziennej oraz osoby osadzone w zakładach karnych.

KRAJOWA RADA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel./fax 022 - 622.84.28 , 622.84.33 , 622.05.88
e-mail kirp@kirp.pl

L.dz. 7739 /2008 Warszawa, dnia 28 marca 2008 r.

Szanowny Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do przesłanego przy piśmie Nr PS-85/08 z dnia 18 marca 2008 r. poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym - uprzejmie zawiadamiam, że Krajowa Rada Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z wyrazami szacunku

WICEPREZES
KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH
Dariusz Sałajewski

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. .....
Data wpływu 09-04-2008

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr KRS-020-30/1-08

Dot. PS-85/08

WARSZAWA, 2008-04-14

Pan
Lech CZAPLA
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Ministrze!

W załączeniu uprzejmie przesyłam opinię Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 9 kwietnia 2008 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym.

Z wyrazami szacunku,

sędzia Stanisław Dąbrowski

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz. .....

Data wpływu ....24.04.2008r.

ODPIS

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 9 kwietnia 2008 r.

w sprawie projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w w systemie tygodniowym.

Krajowa Rada Sądownictwa ponownie zgłasza następujące uwagi do przedstawionego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie tygodniowym:

1. możliwość odbywania kary w projektowanym w systemie należałoby odnieść również do kary zasadniczej i zastępczej aresztu, orzekanej za wykroczenia, a więc za czyny o niewielkim stopniu społecznej szkodliwości. Taki sposób odbywania tej kary także przyczyni się do zminimalizowania jej skutków dla skazanego i pozwoli na redukcję liczby osób, przebywających w zakładach karnych. Niezrozumiałe przy tym jest wyłączenie z możliwości odbywania w projektowanym systemie kary orzeczonej za wykroczenie, a objęcie taką możliwością kar wymierzonych za wykroczenie skarbowe;

2. wątpliwości budzi rozwiązanie zawarte w art. 5 pkt 2 projektu, a sprowadzające się do w istocie zastąpienia warunkowego przedterminowego zwolnienia odbywaniem kary w systemie tygodniowym. Przepisy ustawy nie wyłączyły stosowania do skazań na karę do roku pozbawienia wolności przepisów o warunkowym przedterminowym zwolnieniu. Z projektu nie wynika, czy zezwolenie na stosowanie tej instytucji w sytuacji opisanej w pkt 2 wymaga zgody skazanego, czy też nie. Jeśli zgoda jest wymagana – to nie wydaje się, aby skazany godził się na zastosowanie instytucji mniej korzystnej niż warunkowe przedterminowe zwolnienie;

3. z treści art. 5 pkt 3 pdpkt 1 projektu wynika między innymi, że ustawa nie będzie miała zastosowania wobec osób, które zostały w innej sprawie prawomocnie skazane na karę pozbawienia wolności - także z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Wyłączenie to jest o tyle niesłuszne, że warunkowe skazania na kary do 1 roku pozbawienia wolności są orzekane za stosunkowo drobne przestępstwa. Fakt takiego skazania nie powinien stanowić przeszkody w zezwoleniu na odbywanie kary w

projektowanym systemie, bo może przyczynić się wzmożenia wychowawczego oddziaływania kary.

Przewodniczący

Krajowej Rady Sądownictwa

sędzia Stanisław Dąbrowski

BIURO
Krajowej Rady Sądownictwa

Za zgodność z oryginałem

DYREKTOR
Wydziału Organizacyjnego i Kadr
Biura Krajowej Rady Sądownictwa
Marian Szkodziński

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 30 kwietnia 2008 r.

DL-P-I-407-2/08

Pan
Lech Czapla
Zastępca Szafa Kancelarii Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 marca 2008 r. nr PS-85/08 dotyczące poselskiego projektu ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w zakładzie karnym w systemie tygodniowym, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Proponowana regulacja budzi zastrzeżenia zarówno natury prawnej, jak i praktycznej.

Podstawowym założeniem projektu jest wprowadzenie nowego systemu wykonywania kary pozbawienia wolności. Ponieważ kara ta ma posiadać charakter w przeważającej części „wolnościowy", dyskusyjna jest kwestia, czy rzeczywiście stanowi ona tylko nowy system wykonywania kary pozbawienia wolności, czy też raczej nowy, „mieszany" rodzaj kary.

W istocie jednak przedmiotem regulacji jest nie samo wykonywanie kary, ale również znacząca redukcja jej wymiaru i zmiana sposobu wykonywania w stosunku do kary orzeczonej w wyroku skazującym.

Skazanie na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oznacza obowiązek spędzenia ok. 180 dni w zakładzie karnym (w obowiązującym stanie prawnym — bez możliwości warunkowego przedterminowego zwolnienia), podczas gdy, jeżeli sąd

WYDZIAŁ PREZYDIALNY
L.dz. .....
Data wpływu 05-05-2008

penitencjarny zastosuje rozwiązania przewidziane w przedmiotowej ustawie, sprawca spędzi w zakładzie karnym jedynie 48 dni. W takiej sytuacji kara orzeczona przez sąd staje się w dużym stopniu fikcją jeszcze przed przystąpieniem do jej wykonania. Nie wpłynie to na wzrost poszanowania dla prawa.

Przede wszystkim jednak na mocy projektowanej ustawy sąd penitencjarny będzie mógł dokonywać istotnych modyfikacji sposobu wykonywania kary, orzeczonej w wyroku skazującym. Należy podkreślić, że projektowana ustawa obejmuje skazanych, co do których sąd orzekający nie znalazł podstaw do orzeczenia kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Skoro zatem w ocenie sądu orzekającego cele kary zostaną spełnione jedynie przez karę izolacyjną, chociażby krótkotrwałą, wątpliwości budzi możliwość modyfikowania w tym zakresie prawomocnego wyroku przez sąd penitencjarny. Kary izolacyjne stosowane są zazwyczaj wobec sprawców poważniejszych przestępstw, osób zdemoralizowanych bądź takich, w stosunku do których kary nieizolacyjne nie odniosły efektu. Należy też mieć na uwadze, że bezwzględna kara pozbawienia wolności w wymiarze niższym niż 6 miesięcy jest orzekana rzadko, oraz że krótkoterminowa bezwzględna kara pozbawienia wolności może pełnić funkcję odstraszającą tylko wtedy, jeżeli jest realnie dotkliwa.

Z drugiej strony należy podnieść, że jest mało prawdopodobne, aby sąd orzekł bezwzględną karę pozbawienia wolności w wymiarze do 6 miesięcy wobec sprawcy, który nie był wcześniej skazany na karę pozbawienia wolności, pracuje i nie jest zdemoralizowany. Wprowadzenie tygodniowego systemu wykonywania kary pozbawienia wolności nie zmieni pod tym względem sytuacji, bowiem sąd orzekający, nie mając pewności, w jakim systemie kara ta zostanie wykonana, orzekając o karze nie może kierować się przypuszczeniem, że w postępowaniu wykonawczym warunki wykonywania tej kary zostaną w sposób zasadniczy zmodyfikowane.

Jeżeli *ratio legis* ustawy jest stosowanie wyważonej represji karnej wobec sprawców tzw. drobnych przestępstw, wobec których obecnie orzeka się zwykle kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania, to w takim razie celowe wydaje się pozostawienie decyzji w przedmiocie czy pozbawienie wolności ma być wykonywane w systemie tygodniowym sądowi orzekającemu. Jednak wymaga to

uprzedniego wprowadzenia do katalogu samoistnych kar kary o charakterze „mieszanym", izolacyjno-wolnościowym. Byłoby to rozwiązanie klarowne — mniej skomplikowane w stosowaniu i obliczaniu, a przez to bardziej czytelne w odbiorze społecznym.

Celowość wprowadzenia takiej samoistnej kary jest jednak dyskusyjna z uwagi na praktyczne wątpliwości, jakie budzi sama koncepcja kary „mieszanej".

Łączenie izolacji z karą wolnościową oznacza, że sprawca będzie przebywał przez pięć dni w tygodniu w dotychczasowym środowisku, na wolności, zaś przez dwa dni w środowisku osób skazanych, w warunkach izolacji więziennej. Nie wydaje się to rozwiązaniem trafnym z punktu widzenia resocjalizacji skazanego i w praktyce może powodować przenoszenie zachowań przyjętych w środowisku przestępczym do środowiska nieprzestępczego, co nie jest społecznie wskazane.

Trudna do oszacowania jest też liczba osób, które kwalifikowałyby się do odbycia kary w systemie tygodniowym, jednak biorąc pod uwagę, że bezwzględne kary pozbawienia wolności w wymiarze do 6 miesięcy są orzekane dość rzadko, osób takich byłoby prawdopodobnie mniej niż się prognozuje. Praktyczna trudność polega na tym, że zakłady karne musiałyby być przygotowane na ich przyjmowanie przez cały tydzień, przeznaczając dla każdego skazanego dwa dni w tygodniu. Z uwagi na nieparzystą ilość dni w tygodniu, w zakładzie karnym zawsze pozostawałyby miejsca niewykorzystane — podczas gdy jednocześnie zakład karny nie byłby w stanie zapewnić miejsc dla skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie zwykłym.

W zakresie ewentualnych oszczędności dla Skarbu Państwa, należy zauważyć, że wprowadzenie rozwiązań zawartych w projektowanej ustawie prawdopodobnie będzie generować koszty niewspółmierne do społecznych zysków.

Zgodnie z obliczeniami przeprowadzonymi w Departamencie Budżetu i Majątku Skarbu Państwa Ministerstwa Sprawiedliwości, szacowane oszczędności z tytułu zmniejszenia rocznych kosztów odbywania kary w związku z wprowadzeniem systemu tygodniowego wyniosłyby w roku 2008 ok. 7200 tys. zł. Natomiast koszty wprowadzenia systemu, związane tylko z samym zwiększeniem liczby etatów i zapewnieniem miejsc dla skazanych, wyniosłyby w tym samym roku ok. 7187 tys. zł.

Zatem nawet ze wstępnych danych finansowych wynika, że oszczędności z tytułu wprowadzenia tego systemu odbywania kary mogą okazać się iluzoryczne.

Krąg podmiotów uprawnionych do wykonywania kary w systemie tygodniowym jest niemal taki sam, jak określony w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. Nr 191, poz. 1366). Zarówno ustawa o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, jak i projekt omawianej ustawy mają czas obowiązywania określony do 30 czerwca 2013 roku. Nasuwa się zatem pytanie, czy celowe jest ponoszenie tak dużych kosztów związanych z wprowadzeniem w życie jednocześnie obu rozwiązań, mających w założeniu charakter eksperymentalny i epizodyczny.

W końcu, należy zauważyć, że z systemu kar tygodniowych zrezygnowano w Hiszpanii, zaś obecnie — jak wynika z uzasadnienia projektu — funkcjonuje on od 2004 r. na zasadach eksperymentu w Anglii i Walii, przy czym korzysta z niego jedynie 40 kobiet i tyle samo mężczyzn.

Biorąc pod uwagę przedstawione okoliczności wyrażam opinię, że projektowana ustawa nie kwalifikuje się do dalszych prac legislacyjnych.

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Marian Cichosz
SEKRETARZ STANU